

هفتمین سمینار دانشجویی دانش و تندرستی

آذرماه ۸۶

عنوان: مجموعه مقالات هفتمین سمینار دانش و تندرستی

تاریخ چاپ: آذرماه ۸۶

انتشارات: نشر آفرنگ

صفحه آرایشی و تدوین: معصومه میری، حسین اکبرآبادی

طراح جلد: مسعود توسلی

مسئولیت علمی مقالات به عهده نویسندگان است.

رئیس سمینار: دکتر سید عباس موسوی

دبیر سمینار: احمد خسروی

دبیر علمی سمینار: دکتر افسانه کرامت

اعضای شورای مرکزی کمیته تحقیقات دانشجویی

بتول محمد هاشمی داریوش ایزدی

مسعود توسلی ربابه موسوی

علیرضا مرادی سمیه نیک خواه

نیازی شاه ویسی سمانه سلگی

محمد عبد پناه آتنا ملکی

اعضای کمیته اجرایی هفتمین سمینار دانشجویی دانش و تندرستی

نوید حیدری یاسمن ابوطالبی

حسین اکبر آبادی زهرا بختیاری

جلال یکدست معصومه عمروان

سجاد مرادی نسرين عاقلی

سجاد هواسی زینت ساربانى

مجید امیری اشرف زاهدی

ستار بهروز زینب کریمی

محسن کریمی الهام بروجردی

هادی نوبهار مریم احمدلو

حامد برزونی ندا اشرفی

ادریس کچلانلو نسرين بابادایی

عاطفه سعیدی زهرا فنایی

اعضای کمیته علمی هفتمین سمینار دانشجویی دانش و تندرستی

دکتر محمد شریعتی	ربابه زرو جحسینی
دکتر سید عباس موسوی	مهدی میرزایی
دکتر محمد اسماعیل عجمی	مجید آهوئی
دکتر ید... مشایخی	حمید صادقی مقدم
دکتر خدیجه میرزایی نجم آبادی	محمد امیری
دکتر جواد نوریان	مهندس عباسعلی مختاری
دکتر محمد علی محمدی	مرضیه خدابخشیان
دکتر افسانه کرامت	زهرا دلگشا
مسعود رحیمی	حمید کلایان مقدم
مریم عباسیان	مهرداد کلاته جاری
محمدرضا خطیبشیریفیه	مهری دلوریان زاده
ناهید بلبل حقیقی	مریم کشاورز
نزهت السادات تقوی	مهندس فریده صادقیان
علی دادگری	حسین باقری
حسین ابراهیمی	مهندس علی اکبر رودباری
احمد خسروی	آرش اکابری
مهندس الهبخش جاوید	محبوبه پور حیدری
آذر سوزنی	گیتی آتش سخن
اعظم احمدی زاده	امیر کسائیان
مهندس سعید ناظمی	آزاده زنوزی

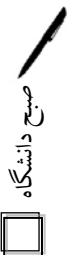
هوالحکیم

سپاس خداوندی را سزاست که قلم را آفرید و انسان را اندیشمند قرار داد. تولید علم که از مسیر پژوهشگری گسترش روزافزون یافته، از مهمترین معیارهای قضاوت در مورد درجه پیشرفت جوامع و ملت ها است. برای پژوهشگر شدن البته باید مسیری طولانی پیموده شود. کنجکاوای های کودکانه، بازیهای خلاقیت برانگیز، خیال پردازیهای دوران نوجوانی، سیستم آموزشی مبتنی بر خلاقیت، تمرین چگونگی پاسخ به سؤالات نه چندان مشکل، انجام پژوهش های نه چندان بزرگ و پیچیده و در نهایت انجام پژوهش های دقیق، وسیع و... از جمله گذرگاه های این مسیر طولانی می باشد. بسیار خوشوقتم که دانشجویانی بس علاقمند توانستند با تلاش بی وقفه رتبه اول (در میان دانشگاه های هم سطح) را در جشنواره رازی کسب نمایند و دوستان آنان با انگیزه هایی بس مضاعف در تکمیل آن موفقیت می کوشند. در سال اتحاد ملی و همبستگی اسلامی در سایه تلاش های ایثارگرانه دانشجویان عزیز سمیناری پر بار و بیاد ماندنی را آرزومندم.

دکتر سید عباس موسوی

رئیس سمینار

و معاون آموزشی، پژوهشی

دانشجویان عزیز

امروزه اهمیت و ضرورت امر پژوهش بر هیچکس پوشیده نیست. تحقیقات بستر اصلی توسعه همه جانبه سازندگی و استقلال هر کشور است. **سمینار دانش و تندرستی** به همت و تلاش خستگی ناپذیر مجموعه‌های تلاشگر از دانشجویان و اساتید و مدیران پژوهشگر با سرلوحه قرار دادن فرمایش پر بار مقام معظم رهبری تحت عنوان «گفتمان مسلط جامعه گفتمان علمی باشد» و با شعار هفته پژوهش مبنی بر «بدون پژوهش و مطالعه تصمیمگیری نکنیم» در هفته پژوهش شکل گرفته است.

لازم می‌بینیم از استقبال گسترده و حضور پر شور شما دانشجویان و حمایت‌های علمی اساتید گرانقدر، سپاسگزاری کنم. مشارکت و حضور شما عزیزان در هفتمین **سمینار دانشجویی دانش و تندرستی** با بیش از ۱۱۸ مقاله علمی پژوهشی و تعداد ۴۷ مقاله مروری نشان از دستان پرتوان و اندیشه‌های جوشان برای پژوهش و کسب افتخار است.

آنچه که پیشرو دارید خلاصه‌های از عملکرد داوران، نه برای قضاوت؛ که برای گزینش از بین انبوه مقالات ارزشمندی است که به دبیرخانه سمینار رسیده‌اند. ابتدا تمامی مقالات علمی پژوهشی در ۹ گروه: بالینی، پرستاری، مامایی، علوم پایه، بهداشت حرفه‌ای، بهداشت محیط، KAP، تغذیه و آموزش تقسیم شدند. سپس برای هر یک از گروه‌های تعریف شده، سه نفر از اساتید مربوطه انتخاب و بر اساس چک لیست‌های تعریف شده برای هر گروه، داوری مقالات انجام شده و در قسمت آخر هر چک لیست، نظر کلی داوران در خصوص نحوه ارایه مقاله در سمینار پرسیده شده‌است. براساس نظر داوران و نمرات مربوط به ساختار هر قسمت از مقاله، تعداد ۴۶ مقاله به‌صورت سخنرانی و تعداد ۴۸ مقاله به‌صورت پوستر پذیرفته شدند. علاوه بر مقالات پذیرفته شده تعداد ۴ کارگاه علمی با همکاری اساتید گرانقدر برگزار می‌گردد. امیدوارم با قضاوت عادلانه در انتخاب مقالات، گامی مؤثر در بهبود کیفی کنگره برداشته باشیم. برگزاری این سمینار بدون همراهی و همدلی مسئولین محترم دانشگاه و دانشجویان عزیز میسر نبود. بهاینوسیله از عنایات ویژه ریاست محترم دانشگاه جناب آقای دکتر شریعتی، معاونت محترم آموزشی پژوهشی جناب آقای دکتر موسوی و همکاری صمیمانه مسئولان محترم گروه‌ها، امور دانشجویی و فرهنگی، آموزش، اداری و کلیه دوستانی که به‌نحوی در برگزاری این سمینار زحماتی متحمل شده‌اند به‌ویژه سرپرست محترم کمیته تحقیقات دانشجویی و اعضای کمیته - های علمی، اجرایی و دبیرخانه همایش، تشکر و قدردانی می‌گردد.

احمد خسروی

دبیر سمینار

فهرست مطالب

- ۱.۲..... ارزیابی تغییرات شاخصها ی تنسج ی در مقاطع و سالها ی مختلف تحصیّلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اهواز
- ۱.۳..... باورهای رایج درباره روابط زناشویی دوران بارداری
- ۱.۴..... بررسی میزان رضایت شغلی کارکنان دانشگاه علوم پزشکی شاهرود و عوامل مؤثر بر آن، ۱۳۸۴
- ۱.۵..... بررسی وضعیت کفّی آب شرب موجود در شبکه آب لوله کشی شهر شاهرود از نظر پتانسیل ایجاد رسوب فلزوردگی در سال ۸۶
- ۱.۶..... بررسی انجمنی لوژیک حوادث سالمندان مراجعه به بیمارستان امام حسین در شاهرود ۱۳۸۴
- ۱.۷..... بررسی وضعیت تغذیّهای بهاران مبتلا به بهاری عروق کرونر بستری در یکی از مراکز آموزشی درمانی شهر رشت در سال ۱۳۸۶
- ۱.۸..... بررسی ارتباط بین شدت نارسایی قلبی و مواردی از بدخواهی در بهاران بستری در بخش قلب بیمارستان هاجر شهر کرد در سال ۱۳۸۳
- ۱.۹..... بررسی شیوع درجات مختلف افسردگی و ریسک فاکتورهای آن در بیماران دیابتی مراجعهکننده به بیمارستان شهید بهشتی بابل در سال ۸۵
- ۲.۰..... بررسی میزان آهن و منگنز در چاههای عمیق و نیمه عمیق روستاهای شهرستان لاهیجان در سالهای ۸۳-۸۵
- ۲.۱..... بررسی عوامل بازدارنده ششدهی انحصاری به ششخوار ۶-۷ ماهه شهر گناباد در سال ۱۳۸۵
- ۲.۲..... بررسی میزان ششخو اسکلهز و کفوز و علل محتمل آن در دختران ۱۴-۱۰ ساله شهر گناباد سال ۱۳۸۴
- ۲.۳..... بررسی ششخو جاقی شکمی در بهاران دیابتی تب دو مراجعهکننده به کلینیک دکلت بیمارستان حضرت علی ابن ابیطالب (ع) شهرستان رفسنجان و ارتباط آن با بیقی فاکتورهای سندرم متابولیک
- ۲.۴..... بررسی ارزش تشخیصی سیستم امتیازبندی آلوارادو در تشخیص آپاندیسیت حاد در بیمارستان علی ابن ابیطالب (ع)
- ۲.۵..... بررسی اثر بودرتوری فانوس رادیواکتیو در استحکام کششی زخم پوست ناحیه پشت موش صحرایی
- ۲.۶..... بررسی وضعیت بهداشت محیط آشپزخانههای مرکزی زین و الدخلی شهر مدینه منوره در عملیات حج عمره ۸۶
- ۲.۷..... بررسی میزان اطلاعات بهاران مراجعهکننده به داروخانههای اردبیلی از داروهای غیرنسخه‌ای (تابستان و پاییز ۱۳۸۵)
- ۲.۸..... بررسی میزان دوز کشندهی (LD₅₀) سم عقرب مزوبوتوس اوپنوس در استان اردبیلی
- ۲.۹..... بررسی میزان شیوع ریسک فاکتورهای CVA در بیماران بیمارستان واسعی سبزوار در سال ۸۵-۸۴
- ۳.۰..... بررسی ارتباط عزت نفس (self-esteem) و تصوی از خود (self-image) با وضعیت تحصیّلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شاهرود
- ۳.۱..... بررسی انجام وازکتومی طی سالها ی ۱۳۸۵-۱۳۸۳ در شهرستان شاهرود
- ۳.۲..... بررسی وضعیت تغذیه در بیماران مبتلا به سکنه مغزی بستری در بخش داخلی مغز و اعصاب بیمارستان ولی عصر (عج)
- ۳.۳..... بررسی ششخو ناراحیهای اسکلهی عضلانی و عوامل مرتبط در کارکنان آزمایشگاههای تشخیص طبی
- ۳.۴..... بررسی ششخو ناراحیهای اسکلهی-عضلانی و کاهش سلامتی مرتبط با کیفیت زندگی در بین پرسنل ماما یی شاغل در بیمارستان ها و مراکز بهداشتی درمانی شاهرود
- ۳.۵..... بررسی انجمنی لوژیک کمردرد در کشاورزان روستای کوچک هرت ششخان
- ۳.۶..... بررسی عوامل مرتبط با مصدومیت موتورسواران در حوادث ترافیکی در شاهرود
- ۳.۷..... بررسی میزان عملکرد زنان مراجعهکننده به مرکز تحقیقات سرطان پستان بیمارستان خاتم الانبیا شاهرود در زمینه سرطان پستان سال ۱۳۸۶
- ۳.۸..... بررسی عوامل مؤثر بر ارتقاء آموزشی بالقی از دهگاه دانشجویان مامایی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

بررسی شیوع و مقایسه افسردگی و اضطراب در زنان دارای حاملگی خواسته و ناخواسته مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی و مطبها ی خصوصی شهر بندرعباس سال ۱۳۸۶

۳۹

بررسی ابعاد و شاخصه ی تن سنجی در کودکان ۶-۳ ساله شهرستان شاهرود

۴۰

بررسی فراوانی بیماری های منتقله از راه خون در مراجعین به پایگاه انتقال خون سمنان

۴۱

بررسی عوامل مرتبط با میزان سزارین در استان تهران با به کارگیری رگرسیون لجستیک و آنالیز مسیری

۴۲

بررسی عوارض نیهوشی عمومی و عوامل مرتبط با آن در بخش ریکاوری بیمارستان امام حسین (ع) شاهرود در سال ۸۶

۴۳

بررسی کیفیت خواب و کیفیت زندگی زنان خانه روستای روغن در سال ۸۶

۴۴

بررسی میزان آگاهی و نگرش پزشکان و پرستاران در خصوص منشور حقوق بیماران در بیمارستانهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی

۴۵

شاهرود

بررسی مقایسه های تأثیر محلول استات و بیکنبات بر کفایت دیالیز بیماران تحت درمان با همودیا لیز در بیمارستان امام حسین (ع)

۴۶

شاهرود

بررسی و مقایسه دو روش پانسمان (پانسمان استریل و روش روتین بیمارستان) بر میزان بروز درد، تندرست و عفونت موضعی محل

۴۷

آزبوتک در بیماران بستری در بخش جراحی بیمارستان امام حسین (ع) شاهرود

۴۷

تعیین تأثیری فوهم های ناشی از عملیات جوشکاری بر ظرفیتهای تفسیری کارگران شاغل در ایستگاه های کاری جوشکاری

۴۸

در کارخانه مهرپرور تهران در سال ۱۳۸۶

تأثیری آموزش در آگاهی دختران دانش آموز در مورد ایدز

۴۹

تأثیری دخانیات بر اختلالات رفتاری و پر خاشگری در کودکان مدارس ابتدایی شهر بندرعباس در سال تحصیلی ۱۳۸۶

۵۰

جلوگیری از افت فشار خون در بیماران با بیهوشی اسپینال بدنال تزریق یک لیتر سرم رینگر یا ۲۵ میلیگرم آفدرین قبل از عمل

۵۱

در بیمارستان خاتمالانبیاء (ص) شاهرود در سال ۱۳۸۶-۱۳۸۵

شیوع باکتری یوری بدون علامت و الکوی حساسیت دارویی در زنان باردار مراجعه کننده به مرکز آموزشی درمانی دانشگاه

۵۲

تهران

مطالعه فراوانی انگلهای روده ای در مراجعین به مراکز آزما یگاه های تشخیصی طی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در

۵۳

سال ۱۳۸۴-۱۳۸۳

مقایسه فعالیت آنزیم بتا گالاکتوزیداز در فراکشنها ی استخراجی محلول های آبی از برگ گیاهان کنار و مورد

۵۴

مقایسه گلودرد (ST) وخشونت صدا ومکازی و گرفتگی صدا (PH) بعد از نیهوشی در بیماران در کثت کننده ساکتیل کولین و

۵۵

آتراکوریم در ارددیشت سال ۸۶

Clinicopathological Characteristics in Patients with colorectal Cancer in Zahedan in ۲۰۰۳_۲۰۰۵

۵۶

آگاهی دختران نوجوان از بهداشت باروری

۵۸

اهمیت بکارت؟ تحقیق کیفی

۵۹

بررسی علل باکتریولوژیک استنومیلیت مزمن در بیماران ترومایی مراجعه کننده به بیمارستان امام حسین شاهرود از سال ۱۳۸۰ تا

۶۰

۱۳۸۵

بررسی آگاهی، نگرش و عملکرد (KAP) مدیران دانشکده علوم پزشکی شاهرود در مورد ارزشیابی عملکرد سالیانه کارکنان، ۱۳۸۲

۶۱

بررسی نیازهای کارکنان اداری و مالی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۶۲

بررسی وضعیت و انتشار بیماری بروسلوز در شهرستان شاهرود

۶۳

بررسی تأثیر آموزش به روش سخنرانی بر روی افزایش آگاهی زنان روستایی در زمینه تنظیم خانواده

۶۴

بررسی اپیدمیولوژیک مصدومیت عابری در حوادث ترافیکی در شهرستان شاهرود

۶۵

بررسی ارتباط کلین آگاهی های تغذیعی و منابع توده بدن (BMI) در دختران دهستان شهر اهواز

۶۶

بررسی تأثیری آموزش بر آگاهی و نگرش تغذیعی در محیط بهداشت مدارس ابتدایی شهر اهواز

۶۷

بررسی میزان آگاهی دختران دهستان شهر اهواز در زمینه تغذیه مادر و کودک و تأثیری آموزش بر آن

۶۸

بررسی شیوع قارچهای کراتینوفیلیک در خاک پارکهای شهر ساری در سال ۱۳۸۵

۶۹

۷۰. بررسی تأسیس سیستم اطلاعات مدیریت بیمارستانی (HIS) بر عملکرد بیمارستان و فرآیندهای کار از دیدگاه مدیران و کاربران شبکه در بیمارستان آموزشی پژوهشی درمانی امام حسین (ع) شاهرود ۱۳۸۶
۷۱. بررسی سطح سلامت عمومی بیماران مبتلا به سرطان خون درمان‌شونده با شیمی‌درمانی در مراجعه‌کنندگان به بخش خون و آنکولوژی بیمارستان یحیی‌نژاد بابل و مقایسه آن با گروه شاهد در سال ۸۵
۷۲. بررسی میزان رشد جسمی و ارتباط آن با شب ادراری در کودکان اول دبستان شهر گناباد در سال ۱۳۸۵
۷۳. بررسی بهداشت محیط فنی‌کی مدارس ابتدایی شهر گناباد و مقایسه آن با استانداردها در پاییز ۱۳۸۵
۷۴. بررسی رابطه ویژگی‌های خانوادگی و افت تحصیلی در دانش‌آموزان دختر مقطع سوم متوسطه در شهر گناباد در سال ۱۳۸۵
۷۵. بررسی رونق‌دهای استرسزا و همراهی آن با اختلالات روانی در دانشجویان دانشکده علوم پزشکی گناباد
۷۶. بررسی آگاهی پرستاران درمورد حقوق بیمار و مسئولیت‌های حرفه‌ای در بیمارستان‌های شهر کرد سال ۸۶
۷۷. بررسی نسبت جنسیتی و موفقیت تحصیلی دانشجویان دختر در مقایسه با دانشجویان پسر در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور طی سالهای تحصیلی ۱۳۸۴-۱۳۷۹
۷۸. بررسی نظرات پرسنل پرستاری نسبت به توانایی سازمان نظام پرستاری در دستیابی به وظایف و اهداف خود
۷۹. بررسی میزان قند خون و ارتباط آن با شاخص BMI در بچه کارکنان اداره آموزش و پرورش شاهرود
۸۰. بررسی میزان شیوع دیابت در افراد مبتلا به هیپرتانسیون بالاتر از ۳۰ سال مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی-درمانی شهر بروجن در سال ۱۳۸۶
۸۱. بررسی میزان آگاهی و نگرش دانشجویان دختر دانشگاه علوم پزشکی یاسوج در رابطه با انجام خودآزمایی پستان در بهار ۸۶
۸۲. بررسی ارتباط فیتواستروئول‌های دریافتی با لیپید پروفایل سرم و عملکرد کبدی و کلیوی بیماران همودیالیزی شهرستان سبزوار در سال ۸۵-۸۴
۸۳. بررسی مشکلات فاعده‌گی و میزان آگاهی و عملکرد دانش‌آموزان دختر دبستانی در مقابله با آن (یک مطالعه پانچوت در دبستان دخترانه عفاف شاهرود)
۸۴. بررسی میزان عزت نفس دانشجویان دختر و پسر دانشکده علوم پزشکی سبزوار
۸۵. بررسی میزان آگاهی بیماران مبتلا به سرطان تحت درمان با اشعه در مورد نحوه مراقبت از خود در یکی از مراکز آموزشی درمانی شهر رشت سال ۱۳۸۶
۸۶. بررسی حوادث شغلی در کوره پزخانه‌های مشهد در سالهای ۸۵-۸۲
۸۷. بررسی میزان آگاهی افراد شرکت‌کننده در طرح واکسیناسیون هیپاتیت B در مورد بیماری هیپاتیت B در سال ۱۳۸۶
۸۸. بررسی میزان آگاهی زنان مراجعه‌کننده به مرکز تحقیقات سرطان پستان بیمارستان خاتم الانبیا شاهرود در زمینه سرطان پستان سال ۱۳۸۶
۸۹. بررسی عوامل تألیف‌گذار بر بروز حوادث شغلی در یک کارخانه شیشه‌سازی
۹۰. بررسی میزان آگاهی دانشجویان علوم پزشکی و غیرعلوم پزشکی شهرستان سمنان درباره بیماری ایتز
۹۱. بررسی و مقایسه دقت هیپوگلیسمی در زنان و مردان سالمند
۹۲. بررسی عوامل خطر اصلی بیماری‌های ایسکمیک قلبی در بیماران بستری شده در بخش CCU بیمارستان امام حسین (ع) شاهرود در سال ۱۳۸۴
۹۳. بررسی شیوع آلرژی به کپک‌های معلق در هوا در بیماران مبتلا به رینیت آلرژیک مراجعه‌کننده به کلینیک آلرژی شهر سمنان در سال ۸۵
۹۴. بررسی مقایسه‌ای عوارض مادری و نوزادی پس از زائمان در زنان کمتر از ۲۰ سال با زنان ۲۰ تا ۳۵ سال مراجعه‌کننده بیمارستان فاطمیه شاهرود
۹۵. بررسی علل بستری و مرگومیر در بخش مراقبتهای ویژه ICU بیمارستان علوی اردبیل در طی سالهای ۸۵-۱۳۸۴
۹۶. بررسی میزان آگاهی دانش‌آموزان پسر مقطع راهنمایی روستای روطن در مورد خطرات سیگار
۹۷. تعیین فراوانی باکتری‌های کلون‌زده شده در کاتترهای وریدی و ادراری بیمارستان‌های آموزشی شهر همدان ۸۶-۱۳۸۵

۲۲ و ۲۳ آذر ماه ۸۶

تأسی دخانیات برضریهوشی و پیشرفت تحصیلی کودکان مدارس ابتدایی شهر بندرعباس درسال ۱۳۸۵: مطالعه مورد- شاهدی

۹۸

فاکتورهای مؤثر در شدت درد زایمان در زنان نخستزای مراجعکننده به زایشگاه فاطمیه شاهرود

۹۹

مقایسه فعالیت آنزیم آلکالین فسفاتاز در فراکشنها ی استخراجی محلولها ی آبی گیلهان بقر و بی شکر

۱۰۰

مطالعه فراوای اختلالات سلامت ابراز شده در دانشجویین دانشگاههای علوم پزشکی و وی عصر(عج) رفسنجان استفاده کننده از

۱۰۱

تلفن همراه با سیستم GSM

مقایسه فشار خون متوسط شریکی در مردان سرنگاری و غبی سرنگاری مراجعکننده به بیمارستان شهی محمدی بندرعباس در سال

۱۰۲

۱۳۸۶

چیزان آلودگی زنان به عفونتها ی قارچی و انگلی در بررسی ترشحات واژن

۱۰۳

تکاهی به باورها و عقاید و رفتار گروهی از مردم شهر گرگان در باره تعیین جنسیت نوزاد

۱۰۴

سمینار علمی

سخنرانی ویژه

پژوهش در نظام سلامت (HSR) ضرورت ها و راهکارها

سخنران: دکتر محمد شریعتی (ریاست محترم دانشگاه)

ارزیابی تغییرات شاخصهای تنسجی در مقاطع و سالهای مختلف تحصیلی در

دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اهواز

محمد امین چوپینه^۱، سمیرا رحمانیان کوشکی^۱، بهنوش سبحانی^۱، رضا امانی^۲

۱- دانشجوی تغذیه دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

۲ عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

چکیده

مقدمه: هدف از این مطالعه ارزیابی تغییرات شاخصهای تنسجی در مقاطع و سالهای مختلف تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اهواز بوده است.

مواد و روشها: در این بررسی که بهصورت طولی طی مدت ۵ سال انجام گرفت بالغ بر ۱۰۰۰ نفر از دانشجویان ردههای مختلف تحصیلی بومی و ساکن خوابگاه بهطور تصادفی انتخاب و شاخصهای تنسجی (قد، وزن، نمایه توده بدنی یا BMI و درصد چربی) و چگونگی روند تغییرات وزن و فعالیت فیزیکی آنها در مقاطع و سال های مختلف تحصیلی بهوسیله پرسشنامههای مورد بررسی قرارگرفت.

یافتهها: میانگین نمایه توده بدنی دانشجویان $22/4 \pm 2/91$ بوده است براساس نمایه توده بدن $8/1$ درصد نمونهها کم وزن، 72 درصد در محدوده طبیعی، $14/4$ درصد اضافه وزن و $5/5$ درصد چاق بود. بیشترین میزان کموزنی و چاقی در دختران دانشجو بهترتیب به میزان $10/1$ درصد و $17/8$ درصد دیده شد، بیشترین میزان کاهش و افزایش وزن در دختران دانشجو در سال اول و دوم دانشجویی بهترتیب بهمیزان $32/6$ درصد و $34/7$ درصد مشاهده شد ($P < 0.05$).

تغییرات وزن پسران دانشجو در سالهای مختلف از نظر آماری معنیدار نبود. بیشترین میزان کاهش و افزایش وزن در پسران دانشجوی مقطع دکترای عمومی بهترتیب بهمیزان $4/8$ درصد و $36/8$ درصد مشاهده گردید ($P < 0.05$). دانشجویانی که عادت به فعالیت بدنی منظم دارند، تغییرات وزنی کمتری را در دوران دانشجویی داشتهاند ($P < 0.05$). بین تغییر وزن و مصرف غذای آماده ارتباط معنیداری وجود دارد ($P < 0.05$). این ارتباط در جنس م و نث معنیدار است بهطوری که 40 درصد دانشجویان دختری که مصرف روزانه غذای آماده داشتهاند دارای افزایش وزن بود. بین تغییرات وزن و مصرف غذای سلف ارتباط معنیدار مشاهده شد. این ارتباط بهتفکیک جنس در دختران معنیدار بوده بهطوری که $35/5$ درصد افرادی که غذای سلف را مصرف میکردند افزایش وزن داشتهاند. بین تغییرات وزن و مقاطع تحصیلی دختران دانشجو رابطه آماری معنیداری مشاهده نشد.

نتیجه گیری: بیشترین میزان کاهش و افزایش وزن در دختران بهترتیب در سال اول و دوم دوران دانشجویی مشاهده شده از طرفی بیشترین میزان کاهش و افزایش وزن در پسران در مقطع دکترای عمومی مشاهده گردید.

واژگان کلیدی: شاخصهای تنسجی، دانشجویان، اهواز

باورهای رایج درباره روابط زناشویی دوران بارداری

مهدیه شجاع^۱، دکتر اکرم ثناگو^۲، دکتر لیلا جویباری^۲

۱- دانشجوی پرستاری دانشکده علوم پزشکی گناباد

۲- عضو هیأت علمی دانشکده علوم پزشکی گناباد

چکیده

مقدمه: حاملگی زمان بسیار مساعدی برای تجربه نزدیک شدن به همسر و برقراری روابط جنسی مبتنی بر عشق می باشد. اما پارهای از مطالعات حاکی از آن است که با شروع حاملگی روابط جنسی کاهش میابد. باورهای بسیاری در میان زنان در ارتباط با برقراری روابط جنسی در دوران بارداری وجود دارد. باورها و روشهایی که بهصورت عامیانه در مورد بیمار و سلامت رایج هستند در صورت بررسی جدی و کار تحقیقی بر روی آنها میتوانند در بهبود وضعیت بهداشت و درمان در کشور مؤثر باشند. هدف از این مطالعه تبیین باورهای زنان باردار در باره برقراری روابط جنسی در این دوران میباشد.

مواد و روشها: در این مطالعه توصیفی با ۵۱ تن از زنان باردار مراجعه کننده به درمانگاه آموزشی شهر گرگان برای شرکت در تحقیق دعوت بهعمل آمد. برای جمعآوری اطلاعات از مصاحبههای ساختار یافته استفاده شد. کلیه مصاحبهها با کسب رضایت از شرکت کنندگان ضبط و خطبهخط دست نویس شدند. برای تحلیل دادهها از کدگذاری باز، طبقه‌بندی و تدوین مفهوم استفاده شد.

یافته‌ها: دو مضمون اصلی «صدمه دیدن و احساس گناه» بیانگر باورها و تجربیات زنان شرکت کننده در این تحقیق است. ترس از سقط جنین، خفگی، ناهنجار شدن جنین، باردار شدن جنین، پارگی پرده بکارت جنین، حس کردن آلت توسط جنین و آسیب بدنی به مادر از جمله باورهایی است که بیانگر مضمون صدمه دیدن میباشد. شرکت کنندگان بر این باور بودند در صورت مؤنث بودن جنین بایستی از سهمیه سوم حاملگی از نزدیکی اجتناب نمود، چرا که همانند زنا با جنین تلقی میشود و گناه دارد. باورهای زنان درباره روابط زناشویی در دوران بارداری به چهار دسته «مفید، درست، نادرست و مضر» تقسیمبندی شده است که در اصل مقاله مثالهایی برای هر یک از آن آورده شده است.

نتیجهگیری: تردیدی نیست که روابط جنسی بخش عمدهای از زندگی زوجین را تشکیل میدهد. از آنجایی که بسیاری از باورها میتوانند بر روی سلامت روابط جنسی زوجین تأثیر منفی بگذارد و سبب اختلال در روابط زناشویی گردد آموزشهای مبتنی بر شواهد میتواند در اشاعه روابط زناشویی سالم و ترویج سلامت جنسی تا حد بسیار زیادی مؤثر باشد.

واژگان کلیدی: باورها، روابط جنسی، بارداری، گرگان، زنان

بررسی میزان رضایت شغلی کارکنان دانشگاه علوم پزشکی شاهرود و عوامل**مؤثر بر آن، ۱۳۸۴**محمد امیری^۱، حسن باقری^۲، مهدی کلاتهای^۲، سید رضا میرحسینی^۲، فریبا امین هراتی^۲، عیسی معصومی^۲

۱- دانشجوی دکتری تخصصی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

۲- دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: کارکنان افرادی هستند که در موفقیت آینده یک سازمان نقش به‌سزایی دارا می‌باشند. ضروری است که مدیران تصویر روشن و کاملی از نیازها و انتظارات آنها را در دست داشته و در تدوین برنامه‌ها و اهداف مورد توجه قرار دهند. مطالعه حاضر به‌منظور بررسی میزان رضایت شغلی کارکنان دانشگاه علوم پزشکی شاهرود و تعیین عوامل مؤثر بر آن انجام شد.

مواد و روشها: مطالعه حاضر مطالعه‌ای توصیفی است که به‌طریق علمی حجم نمونه محاسبه و به‌روش نمونه‌گیری تصادفی سیستماتیک افراد مشخص گردیدند. داده‌های جمع‌آوری شده در جداولی که فراوانی درصد را نشان می‌دهد قرار گرفته و به‌وسیله نرم افزارهای کامپیوتری Instat و SPSS مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: با توجه به نتایج حاصله از تحلیل داده‌ها مشخص گردید که درصد بالایی از مصاحبه‌شدگان دارای جنسیت زن (۵۳/۴)، همچنین بیش از ۶۰ درصد از مصاحبه‌شدگان دارای مدرک تحصیلی فوق دیپلم و بالاتر می‌باشند. ۴۲/۶ درصد دارای سابقه کار زیر ۱۰ سال و ۳۰/۹ درصد دارای سابقه ۲۰ تا ۳۰ سال می‌باشند. میانگین رضایت کلی ۱۳/۰۱۹۴ از ۲۰ می‌باشد. میانگین بالاترین عدد رضایت به‌ترتیب از شغل مورد تصدی، همکاران، مدیران و ارتقاء شغلی است. بین رضایت کلی با رضایت از شغل مورد تصدی، مدیر، همکاران و ارتقاء ارتباط معنیداری وجود دارد که وجود این ارتباط با آزمون پیرسون و اسپیرمن تأیید گردید ($P.V=0/001$). با آنالیز ANOVA بین رضایت کلی برحسب واحد سازمانی تفاوت معنیداری مشاهده گردید همچنین ارتباط معنیداری بین میانگین رضایت کلی و جنس، مدرک تحصیلی، سن، سابقه‌کار، نوع استخدام مشاهده نگردید.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج فوق و اهمیت رضایت شغلی در تحقق اهداف و تعالی سازمان، می‌توان اظهار داشت که افزایش اعتماد کارکنان، به‌کارگیری سبک مدیریت مشارکتی، باز خورد عملکرد کارکنان به آنان، احترام به تفکرات و نظراتشان و رعایت اصول شایسته‌سالاری در انتصابات، رضایت کلی کارکنان را افزایش داده همچنین توجه بیشتر مدیران به عوامل فوق، افزایش کارایی و اثر بخشی خدمات و تحقق اهداف سازمانی را به‌دنبال خواهد داشت.

واژگان کلیدی: رضایت شغلی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، کارکنان، نیازسنجی

بررسی وضعیت کیفی آب شرب موجود در شبکه آب لوله کشی شهر شاهرود از

نظر پتانسیل ایجاد رسوب یا خوردگی در سال ۸۶

علیرضا مرادی^۱، داریوش ایزدی^۱، الهبخش جاوید^۱، فاطمه داور دوست^۲

۱- دانشجویان ترم ۳ بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- کارشناسی ارشد بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کارشناس آزمایشگاه دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: خورنده بودن یا رسوبگذار بودن آب شرب هر دو باعث ایجاد مشکلات متعددی میگردند. آب خورنده باعث از بین رفتن آستر داخلی لوله و در نتیجه آسیب به کل تاسیسات مرتبط با انتقال و توزیع آب میگردد (بحث اقتصادی). رسوبگذار بودن آب نیز باعث ایجاد مشکلات بهداشتی برای دستگاه گوارش انسانها (بحث بهداشتی) و کاهش سطح مقطع جریان آب در لولهها میشود. میزان نشت آب در کشورهای در حال توسعه که عمدتاً به دلیل نصب نامناسب لولهها و نیز خوردگی میباشد حدوداً ۳۰ درصد بیان شده است در حالی که مقدار ایدهآل ۵ درصد میباشد. رسوبگذاری آب نیز باعث ایجاد مشکلات بهداشتی و اشکالاتی در استفاده از این آبها میشود. طبق رهنمودهای بهداشتی سازمان جهانی بهداشت اگر آب رسوبگذار باشد باعث ایجاد ناراحتیهای مرتبط با دستگاه گوارش میشود به ویژه در افراد کم سن و سال. علاوه بر اینها اگر ما ندانیم که نوع آب موجود در شبکه لولهکشی چگونه است نمیتوانیم اقدامات حفاظتی بسیار مناسب که برای کنترل خوردگی یا رسوبگذاری آبها وجود دارد را به اجرا در بیاوریم.

مواد و روشها: در این طرح با توجه به محاسبات، نمونههایی از نقاط مختلف شبکه لولهکشی شهر صورت میگيرد و آزمایشات تعیین مقدار Ca ، HCO_3 ، PH ، TDS ، دما و کلر باقیمانده بر روی نمونهها صورت گرفت. سپس از طریق نمودار لانژلیه، مقدار اندیس اشباع لانژلیه محاسبه میشود و مقدار آن با اعداد رفرنس مقایسه و نسبت به خوردگی یا رسوبگذاری تصمیمگیری میشود.

یافتهها: یافتههای پژوهش نشان میدهد که میزان قلیابیت ۱۵۵ میلیگرم در لیتر، سختی کلسیمی ۱۰۵ میلیگرم در لیتر، دما ۲۰ درجه سانتیگراد، کل مواد محلول ۳۸۰ میلیگرم در لیتر و PH برابر با ۶ است. با توجه به نمودار مربوط، اندیس اشباع لانژلیه برابر ۱/۸- برای آب شاهرود میباشد.

نتیجهگیری: با توجه به اطلاعات به دست آمده ضریب اشباعیت لانژلیه منفی بوده و این امر نشاندهنده خاصیت خوردگی آب میباشد البته مقادیر اندیس به دست آمده نشاندهنده خاصیت خوردگی کم آب میباشد.

واژگان کلیدی: کیفیت آب، خوردگی، رسوبگذاری، شاهرود

بررسی اپیدمیولوژیک حوادث سالمندان مراجعه به بیمارستان امام حسین در

شاهرود ۱۳۸۴

مسعود توسلی^۱، ربابه یونسیان^۲، عیسی معصومی^۲، زهرافلاحی^۲

۱- دانشجوی بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- کارشناس بهداشت عمومی معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: حوادث یکی از مهمترین مشکلات سلامتی برای سالمندان محسوب میشود که میتواند منجر به مرگ، از کار افتادگی و معلولیت در آنان شود. این درحالی است که جمعیت سالمند در ایران در ۲۵ سال آینده به حدود ۱۷٪ کل جمعیت ایران میرسد بنابراین آگاهی از ویژگیهای اپیدمیولوژیک حوادث در سالمندان با توجه به شرایط خاص فیزیولوژیک آنان میتواند بخش بهداشت و درمان را جهت برنامه‌ریزی برای کاهش خسارات جانی و مالی در تروما یاری دهد.

مواد و روشها: این مطالعه توصیفی در سال ۱۳۸۴ انجام شد. جامعه مورد مطالعه تعداد ۲۲۶۰۷۸ نفر جمعیت شهرستان شاهرود (شامل ۶ شهر شاهرود، بسطام، میامی، کلاته خنج، بیارجمند، مجن و روستاهای تابعه) بود. روش جمع‌آوری اطلاعات فرم ثبت حوادث وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی با مشخصات سن، جنس، نوع حادثه، نتیجه حادثه، محل حادثه، علت حادثه و ... بود سالمند مطابق تعریف سازمان بهداشت جهانی افراد بالای ۶۰ سال در نظر گرفته شد.

یافتهها: یافتهها نشان داد میزان بروز حوادث در سال ۱۳۸۴ در سالمندان ۱۰۷ در ۱۰۰۰۰۰ بوده از تعداد ۳۱۷۸ فرد حادثه دیده در شهرستان شاهرود تعداد ۲۴۲ نفر سالمند بودند که ۳۵/۵٪ آنان زن و ۶۴/۵٪ مرد بودند. از این افراد ۲۱ نفر (۲۶٪ از کل فوت شدگان حوادث) فوت شدند. بیشتر حادثه‌دیدگان در گروه سنی ۶۴-۶۰ (۳۸٪) و سپس ۶۹-۶۵ (۱۹٪) بودند. بیشترین درصد حوادث در شهر (۵۷/۴٪) و در کوچه و خیابان (۳۱٪) اتفاق افتاده و شایعترین حادثه در سالمندان حادثه ترافیکی ماشین (۲۸/۵٪) بود.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج بهدست آمده اگر چه ۷٪ حوادث مربوط به سالمندان است اما سالمندان ۲۶٪ فوت - شدگان ناشی از حوادث را بهخود اختصاص داده‌اند همچنین بیشترین آسیب در آنان ناشی از حوادث ترافیکی بوده است که با بعضی مطالعات دیگر در این زمینه مطابقت دارد. بنابراین آموزش سالمندان بهعنوان گروه آسیب‌پذیر و آموزش خانواده‌های آنان باید در اولویت برنامه‌های پیشگیری از حوادث قرار بگیرد.

واژگان کلیدی: حادثه، تروما، سالمندان، شاهرود

بررسی وضعیت تغذیه‌های بیماران مبتلا به بیماری عروق کرونر بستری در یکی از

مراکز آموزشی درمانی شهر رشت در سال ۱۳۸۶

سارا مساح نیا^۱، معصومه رضوانی^۱، دکتر محمد تقی مقدم^۲

۱- دانشجوی پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه گیلان

۲- عضو هیأت علمی دانشگاه گیلان

چکیده

مقدمه: بیماریهای قلبی عروقی اولین علت مرگومیر در جهان میباشند و هدف از این مطالعه بررسی وضعیت تغذیه‌های بیماران مبتلا به بیماری عروق کرونر میباشد.

مواد و روشها: در این مطالعه مقطعی، ۵۰ بیمار بستری در بخشهای قلب بهروش نمونهگیری آسان انتخاب و با استفاده از پرسشنامه‌های مشتمل بر ۳۳ سؤال مورد ارزیابی قرار گرفتند.

یافتهها: میانگین سن واحدهای مورد پژوهش ۶۳/۸ سال (۵۰٪ زن و ۵۰٪ مرد) بودند. در خصوص وضعیت تحصیلی ۵۸٪ واحدها بیسواد بوده و از نظر اقتصادی ۵۶٪ واحدها دارای درآمد کمتر از ۱۵۰۰۰۰ تومان بودند. ۶۴٪ دارای سابقه فشارخون ۳۲٪ سابقه کلسترول بالا و ۲۸٪ سابقه ابتلا به دیابت و ۷۸٪ سابقه ابتلا به بیماری عروق کرونر را داشتند، نوع بیماری عروق کرونر در ۴۰٪ بیماران بهصورت آنژین ناپایدار بود. ۹۲٪ بیماران سابقه مشاوره با متخصص تغذیه را ذکر نکردند و فقط ۱۴٪ سابقه مصرف مواد معدنی و ویتامین بهشکل مکمل را ذکر کردند. ۹۸٪ سابقه مصرف برنج راحداقل یکبار در روز ذکر میکردند. در خصوص مصرف نان ۱۰۰٪ واحدها جواب مثبت دادند. ۸۴٪ بیماران سابقه مصرف سبزیجات داشتند و ۴۸٪ از بیماران مصرف میوه را بهصورت هفتهای یکبار ذکر میکردند. تنها ۴۴٪ از بیماران سابقه مصرف روغن زیتون را ذکر میکردند که از این تعداد فقط در ۱۰٪ مصرف بهصورت روزانه صورت میگرفت. ۹۶٪ سابقه مصرف لبنیات را بهصورت روزانه ذکر میکردند. نکته حائز اهمیت این بود که ۹۰٪ واحدها مصرف ماهی را ذکر میکردند که این مصرف در اکثر بیماران به شکل ماهانه یا فصلی براساس ماههای صید ماهی در استان بوده است. ۹۶٪ واحدها سابقه مصرف گوشت قرمز را که بیشتر بهشکل ماهانه بوده است ذکر میکردند. ۷۲٪ واحدها از روغن مایع جهت پخت و پز استفاده میکردند. اکثر بیماران اظهار میداشتند که از نظر فعالیت دارای کار سنگین در طول زندگی خود بوده‌اند. ۴۴٪ واحدهای مورد پژوهش اظهار میداشتند که از الگوی مناسب تغذیه‌ای استفاده نمیکنند.

نتیجهگیری: درخصوص ارتباط بین برخی متغیرها و الگوی تغذیه‌ای نتایج نشان داد که بین جنس و پیروی از الگوی تغذیه‌ای مناسب ارتباط معنیداری وجود نداشت اما بین وضعیت اقتصادی و پیروی از الگوی تغذیه‌ای مناسب ارتباط معنیداری وجود داشت ($P=0.003$). بهشکلی که افراد دارای وضعیت اقتصادی مناسبتر دارای الگوی تغذیه‌ای بهتری بوده‌اند. بین سطح تحصیلات و الگوی تغذیه‌ای نیز ارتباط معنیداری وجود نداشت.

واژگان کلیدی: الگوی ی، سندرم حاد کرونری، آنژین صدری ناپایدار، سبک زندگی، رژیم مدیترانه‌ای

بررسی ارتباط بین شدت نارسایی قلبی و مواردی از بدخوابی در بیماران

بستری در بخش قلب بیمارستان هاجر شهر کرد در سال ۱۳۸۳

فاطمه علی اکبری^۱، یوسف اصلانی^۲

۱- کارشناس ارشد پرستاری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۲- عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

چکیده

مقدمه: شیوع اختلالات خواب در جوامع انسانی حدود ۳۰ درصد می باشد و در بیماریهای مختلف مثل نارسایی قلبی بهصورت یک یافته شایع وجود دارد. در این بیماران از طریق کاهش فعالیتها و برقراری خواب و استراحت کافی میتوان سبب کاهش بیماری و بروز علائم شد. لذا این پژوهش بهمنظور بررسی ارتباط بین شدت نارسایی قلبی و مواردی از بدخوابی در بیماران مبتلا به نارسایی قلبی طراحی و انجام شده است.

مواد و روشها: این مطالعه توصیفی- تحلیلی از نوع مقطعی میباشد و جامعه مورد مطالعه کلیه بیماران بستری در بخش قلب بود که دارای اکوکاردیوگرافی با کسر تخلیه کمتر از ۵۰ درصد بودند. نمونهگیری بهطور مستمر و بهروش مبتنی بر هدف صورت گرفت و ۲۰۵ بیمار مورد مطالعه قرار گرفتند.

ابزار گردآوری دادهها پرسشنامه خودساخته توسط پژوهشگران بود که دارای دو بخش شامل مشخصات دموگرافیک و سؤالاتی مربوط به بدخوابی بود که توسط پژوهشگر بهروش مصاحبه تکمیل گردید.

یافتهها: از ۲۰۵ نمونههای که مورد مطالعه قرار گرفتند، ۱۱۴ نفر زن و ۹۱ نفر مرد بودند. میزان شیوع کلی اختلال خواب در بیماران با نارسایی قلبی در مطالعه ۵۸٪ میباشد. بین شدت اختلال خواب و میزان رضایت از خواب ارتباط معناداری وجود داشت، بهاین شکل که با افزایش شدت اختلال خواب میزان رضایت از خواب کاهش مییابد. همچنین بین کسر تخلیه قلبی و جنس زمان ابتلا به مشکل خواب و توصیف فرد از خواب خود ارتباط آماری معناداری وجود داشت. همچنین بین جنس و موارد بدخوابی ارتباط معناداری وجود داشت و در جنس زن موارد بدخوابی شیوع بیشتری داشت.

نتیجهگیری: شیوع مواردی از بدخوابی در بیماران با نارسایی قلبی در این مطالعه ۵۸٪ بوده و نسبت به شیوع آن در جامعه کلی بالاتر میباشد. لگد زدن در خواب، دیدن خوابهای ترسناک، راه رفتن در خواب، صحبت کردن در خواب و فشار دادن دندانها در خواب مواردی از بدخوابی میباشد که در بیماران با نارسایی قلبی شیوع بالاتری داشتند. با توجه به اهمیت داشتن خواب و استراحت کافی جهت حفظ سلامت این بیماران به کارگیری راهکارهای مناسب ضروری میباشد.

واژگان کلیدی: بدخوابی، نارسایی قلبی، بخش قلب

بررسی شیوع درجات مختلف افسردگی و ریسک فاکتورهای آن در بیماران

دیابتی مراجعه کننده به بیمارستان شهید بهشتی بابل در سال ۸۵

محمد منتظری^۱، محمود منتظری^۱، دکتر فرزانه خیرخواه^۲، دکتر زلیخا معززی^۳

۱- دانشجویان پزشکی و عضو کمیته تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی بابل

۲- متخصص اعصاب و روان و استادیار دانشگاه علوم پزشکی بابل

۳- فوق تخصص غدد و استادیار دانشگاه علوم پزشکی بابل

چکیده

مقدمه: افسردگی یک اختلال شایع فیزیولوژیک در دنیا می‌باشد. دیابت از شایعترین بیماری‌های جسمی است که به عنوان یک فاکتور تشدید کننده افسردگی می‌باشد. همچنین ریسک فاکتورهایی از جمله طبقه پایین اجتماعی- فرهنگی، عوامل مساعدکننده روانی، عوامل استرس‌زای خانوادگی، سابقه بیماری روانی در فرد از عوامل مستعد کننده افسردگی می‌باشد. هدف از این تحقیق تعیین شیوع درجات مختلف افسردگی در جامعه مورد بررسی بر حسب سن، جنس، میزان تحصیلات، روابط با اطرافیان، وضعیت اقتصادی، سابقه پرفشاری خون و عوارض دیابت بود.

مواد و روشها: این تحقیق توصیفی با روش مقطعی بر روی ۱۰۰ بیمار دیابتی مراجعه‌کننده به بیمارستان شهید بهشتی بابل به‌وسیله دو پرسشنامه انجام شد. پرسشنامه اول شامل اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه دوم آزمون Beck بود. اطلاعات به‌طور مستقیم و Face to face وارد پرسشنامه‌ها شد. سپس اطلاعات وارد نرم‌افزار آماری SPSS ۱۴ شده و مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: ۶۸٪ بیماران مورد مطالعه افسرده بودند. شیوع درجات افسردگی به این قرار بود: افسردگی خفیف ۴۳٪، متوسط ۲۱٪ و شدید ۳٪. از نظر آماری ارتباط معنی‌داری بین درجات افسردگی و سن، سطح تحصیلات، عوارض دیابت (چشمی، عصبی، کلیوی، پوستی)، سابقه بیماری روانی در فرد، وضعیت اقتصادی و رابطه اطرافیان وجود داشت (تماماً $P < 0.05$). همچنین در زنان درجات افسردگی بیشتر بود به‌طوری‌که هر ۳ نفری که افسردگی شدید داشتند، زن بودند. بین درجات افسردگی و سابقه وجود پرفشاری خون ارتباط معنی‌داری دیده نشد ($p > 0.05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به شیوع بیماری دیابت در جامعه ما و با توجه به شیوع زیاد افسردگی در این بیماران، بررسی بیشتر بیماران دارای ریسک فاکتورهای بروز افسردگی و همچنین راهکارهای کاهش بروز مشکلات سایکولوژیک در این قشر ضروری به‌نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: دیابت، افسردگی، شیوع، ریسک فاکتور

بررسی میزان آهن و منگنز در چاههای عمیق ونیمه عمیق روستاهای شهرستان

لاهیجان درسالهای ۸۳-۸۵

نصیبه منتظری^۱، فرزانه فضل^۱، داوود یوسفی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی گیلان

۲- مسئول آزمایشگاه کنترل کیفی

چکیده

مقدمه: آهن و منگنز جزو کاتیونهای غیرسمی هستند و با ترکیبات کربنات، بیکربنات و سولفات به صورت دوظرفیتی در اغلب آبهای زیرزمینی دیده میشوند. علت عمده اعتراض وجود آهن و منگنز در آبهای آشامیدنی به دلیل پیدایش لکههای سیاه و قهوه‌ای در البسه و بعضاً خطوط رنگی و در رابطه با آهن، فراهم شدن محیط مناسب برای فعالیت باکتریهای آهن و تولید بوهای ناخوشایند در آب میباشد. مقدار مجاز آهن و منگنز بر طبق استاندارد جهانی به ترتیب ۰/۳ بر لیتر و ۰/۰۵ mg است که در ایران این مقدار برای منگنز ۰/۱ پیشنهاد شده است. این تحقیق با هدف اندازهگیری مقادیر آهن و منگنز در چاههای عمیق و نیمه عمیق روستاهای شهرستان لاهیجان و مقایسه آنها با استانداردهای جهانی صورت گرفته است.

مواد و روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه توصیفی - مقطعی میباشد و بر اساس اطلاعات به دست آمده از چاههای عمیق و نیمه عمیق روستاهای شهرستان لاهیجان انجام گرفته است. در این تحقیق ۱۰ حلقه چاه که از لحاظ جنس خاک و موقعیت جغرافیایی طبقی احداث چاه یکسان بودند و به دلیل تقرب این چاهها به هم انتخاب گردیدند. نمونه‌های آب در داخل بطریهای پلاستیکی به آزمایشگاه آب و فاضلاب منتقل شده و در کمتر از ۲۴ ساعت مورد آزمایش قرار میگیرند. اندازهگیری مقادیر آهن و منگنز با استفاده از دستگاه اسپکتوفتومتر مدل SQ ۱۱۸ و بر طبق کتابچه راهنما صورت میگیرد. پس جمعآوری اطلاعات دادهها وارد نرمافزار SPSS و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافتهها: یافتهها درحلقه چاههای موردنظر نشان میدهد که میانگین و انحراف معیار PH، آهن و منگنز در ۱۰ چاه به ترتیب ۰/۷۸ ± ۰/۶۶، ۲۹ ± ۰/۲۱ و ۰/۰۶ ± ۰/۲۲ میباشد. برطبق این یافتهها بین عمق چاه و PH و مقادیر آهن و منگنز تفاوت معناداری با ضریب همبستگی پیرسون پیدا نشد. ۷۰٪ چاهها نیمه عمیق و ۳۰٪ بقیه عمیق بودند. ۱۰۰٪ PH چاهها در رنج استاندارد آب مشروب یعنی بین ۶/۵ تا ۸/۵ بودند. ۸۰٪ چاهها کمتر از ۱۰ سال و بیست درصد بقیه ۱۰ سال از مدت بهره‌برداری آنها گذشته بود. با این حال در کیفیت آب تصفیه شده بین این دو گروه مشاهده نشد و این امر نشانه کارکرد درست سیستم تصفیه میباشد. در تمامی چاهها تفاوت معناداری بین مقادیر به دست آمده با استانداردهای موجود به دست نیامد.

نتیجهگیری: نتایج حاصل نشان میدهد که مقادیر آهن و منگنز موجود در آب شرب چاهها، به دلیل دارا بودن سیستم تصفیه مناسب که شامل هوادهی، فیلتراسیون و ته‌نشینی میباشد، روش مناسب و مقرون به صرفه برای حذف مقادیر آهن و منگنز میباشد و عمق مناسبی که بتوان در آن به غلظتهای مناسب آهن و منگنز رسید وجود ندارد و این امر کاملاً وابسته به وجود این یونها در لایه‌های مختلف خاک محل احداث دارد.

واژگان کلیدی: آهن، منگنز، چاه عمیق، چاه نیمه عمیق، فیلتراسیون

بررسی عوامل بازدارنده شیردهی انحصاری به شیرخوار ۶-۱۰ ماهه شهر گناباد

در سال ۱۳۸۵

مهین مشهدی^۱، صدیقه سنگی^۱، لیلا صادق‌مقدم^۲

۱- دانشجوی پرستاری دانشکده علوم پزشکی گناباد

۲- عضو هیأت علمی دانشکده علوم پزشکی گناباد

چکیده

مقدمه: شیر مادر بهترین و کاملترین غذای تمام شیرخواران میباشد، تأثیر اعجاب‌انگیز تغذیه با شیر مادر در رشد و سلامت و بقای کودکان، کاهش مرگومیر و معلولیتها، ارضای نیازهای عاطفی مادر و کودک و صرفه‌جوییهای فراوان چه در خانواده و چه در کشور ثابت شده است. با توجه به آنچه گفته شد توصیه فراوانی در مورد شیردهی به کودک تا ۶ ماه به طور کامل شده است اما با وجودی که تلاش زیادی در جهت استفاده از شیر مادر و ترویج شیر مادر انجام شده است، عواملی همچون نا آگاهی مادران، بیماری خاص مادر یا کودک و استفاده زودتر از تغذیه تکمیلی از جمله علل بازدارنده شیردهی مادران محسوب میشوند.

مواد و روشها: در این پژوهش توصیفی- تحلیلی که بهصورت اکتشافی و با استفاده از نمونه‌گیری تصادفی - طبقه‌ای تعداد ۱۹۰ نفر از مادران مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر مورد بررسی قرار گرفتند، اطلاعات از طریق یک پرسشنامه سه قسمتی که دو قسمت آن مربوط به اطلاعات دموگرافیک مادر و نوزاد میباشد و یک قسمت مربوط به عوامل بازدارنده شیردهی مادران بود جمع‌آوری شد و روایی و پایایی پرسشنامه از طریق کتب و مراجع معتبر و اساتید مربوطه سنجیده شد.

یافتهها: در این پژوهش میانگین سن مادران ۲۷/۷۲ میباشد و به لحاظ تحصیلات حدود ۶/۲۱٪ مادران تحصیلات دانشگاهی و حدود ۴۳/۲٪ تحصیلات زیر دیپلم داشتند، ۵۶/۸٪ مادران زایمان طبیعی و ۴۳/۲٪ سزارین شده بودند. شیرخواران مورد بررسی به لحاظ وزنی در میانگین وزنی ۳۰۶۲/۹۵ قرار داشتند، ۹۰٪ آنها ترم و ۱۰٪ آنها پره ترم بوده‌اند. از مهمترین عوامل بازدارنده شیردهی در مادران میتوان موارد تغذیه به غیر شیر مادر ۳۲/۱٪، شاغل بودن مادر ۱۰٪، ابتلا به بیماری در مادران ۷/۹٪، تصورات و اعتقادات نادرست مادر ۴/۷٪ مشکلات مربوط به پستان ۴/۷٪، بیماریهای دوران شیردهی ۴/۷٪، بیماریهای مربوط به نوزادان ۵٪ را نام برد.

نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش نشان داد که مهمترین عوامل بازدارنده شیردهی در مادران به ترتیب: تغذیه به غیر شیر مادر (آب قند، شیر خشک و...)، ابتلا به بیماری در مادر و اعتقادات و تصورات نادرست مربوط به شیردهی می باشد. با توجه به آنچه بیان شد به نظر میرسد افزایش میزان آگاهی مادران و دیگر اعضای خانواده در زمینه زمان شروع تغذیه تکمیلی، ارتقاء سطح سلامت مادران و تلاش در زمینه تغییر تصورات و اعتقادات نادرست مادران از طریق آموزش صحیح به آنها از جمله راهکارهای مناسب در جهت افزایش تغذیه انحصاری مادران باشد.

واژگان کلیدی: شیردهی

بررسی میزان شیوع اسکلیوز و کیفوز و علل محیطی آن در دختران ۱۴-۱۰

ساله شهر گناباد سال ۱۳۸۴

زهرا شجاع زاده^۱، عزت حسین پور یزدانی^۱، حمید حسن زارعی^۲

۱- دانشجوی پرستاری دانشکده علوم پزشکی گناباد

۲- عضو هیأت علمی دانشکده علوم پزشکی گناباد

چکیده

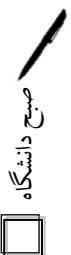
مقدمه: اسکلیوز در دوران کودکی یا نوجوانی شروع شده و اغلب در سنین ۱۰-۱۴ سالگی و تا هنگام توقف رشد استخوانی به صورت پیش روندهای ادامه مییابد احتمال پیشرفت و تشدید در دختران بیشتر است که این میتواند ناشی از تحرک کمتر دختران نسبت به پسران باشد هدف کلی این پژوهش تعیین میزان شیوع اسکلیوز و کیفوز و علل محیطی آن در دختران ۱۰-۱۴ ساله شهر گناباد در سال ۸۴ میباشد.

مواد و روشها: این پژوهش یک مطالعه توصیفی تحلیلی است جامعه پژوهش کلیه دانشآموزان دختر بین سنین ۱۰-۱۴ ساله شهر گناباد میباشد و با مراجعه به مراکز بهداشت شهر گناباد لیست تمام مدارس ابتدایی و راهنمایی دخترانه تهیه شده است. روش نمونهگیری سهمیههای طبقهای تصادفی بوده، ابزار گردآوری دادهها در این پژوهش فرم پرسشنامه مشخصات فردی و چک لیست معاینه از نظر بدشکلیهای ستون فقرات میباشد.

یافتهها: طبق این تحقیق از بین ۳۹۴ دانشآموز مورد مطالعه ۲۸ دانشآموز مبتلا به اسکلیوز در محدوده سنی ۱۰-۱۴ سال بودهاند که اکثراً ۱۲ سال سن داشتند. ۸۹/۳٪ دانشآموزان سابقه مشکل استخوانی نداشتند ۳/۶٪ سابقه شکستگی استخوانی و ۷/۱٪ سابقه دررفتگی مفاصل داشتند وزن کیف دانشآموزان مبتلا بهطور متوسط بین ۵-۱ کیلوگرم بوده است که در این میان ۱۴/۳٪ وزن کیف آنها ۳ کیلوگرم بوده است ۶۴/۳٪ دانشآموزان بدون انحراف به طرفین راه می روند ۳/۶٪ منحرف به طرفین راه میروند ۳۹/۳٪ نوع کیفهای دانشآموزان شانهای و ۶۰/۷٪ کیفهای آنها کوله های بوده است حدود ۲۱ نفر (۷۵٪) خوابیده تلویزیون تماشا میکردند و اکثر کودکان هنگام تماشای تلویزیون صحیح نمینشینند و احتمال دارد همین وضعیت بر اسکلیوز اثر بگذارد.

نتیجهگیری: باتوجه به یافتههای این پژوهش مشخص گردید ۷٪ دانشآموزان مورد مطالعه مبتلا به اسکلیوز می باشند درحالیکه در منابع علمی این مقدار ۵-۳٪ اعلام شده است و هیچ کدام از این دانش آموزان به کیفوز مبتلا نبودند در حالی که در آمار جهانی شیوع کیفوز ۱-۲٪ میباشد ۸۳/۳٪ دانشآموزان ۲ ساعت کمتر از آن در هفته ورزش میکنند، امکان دارد مقدار کم ورزش روی اسکلیوز اثر داشته باشد.

واژگان کلیدی: اسکلیوز، دانشآموز

بررسی شیوع چاقی شکمی در بهاران دلیتی نیب دو مراجعکننده به کلینیک دلیت بهارستان حضرت علی ابن ابیطالب (ع) شهرستان رفسنجان و ارتباط آن با بقیع فاکتورهای سندرم متابولیک

ابراهیم نوری^۱، دکتر اصغر خوشنود^۲، دکتر جعفر احمدی^۳، دکتر مهدیه خواجه^۴

۱- دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۲- متخصص داخلی

۳- پزشک عمومی

چکیده

مقدمه: چاقی یکی از عاملها ی خطر سندرم متابولیک و دلیت نوع ۲ است. براساس مطالعات، بهاران با سندرم متابولیک شناخته شده در خطر بیشتر ابتلا به دلیت نیب دو میباشند. بررسی چاقی شکمی بهعنوان مهمترین عامل در سندرم متابولیک در بهاران دلیتی مهم می باشد تا با کاهش عوامل های خطر گامی اساسی در کنترل دلیت و عوارض ناشی از آن برداریم. و با توجه به اینکه در بعضی مطالعات بیشترین عامل مرتبط با سندرم متابولیک چاقی تنهای دانستهاند، هدف ما از انجام این مطالعه تعیین شیوع چاقی شکمی در بهاران دلیتی نیب دو مراجعکننده به کلینیک دلیت بهارستان حضرت علی ابن ابیطالب (ع) شهرستان رفسنجان و ارتباط آن با بقیعی فاکتورهای سندرم متابولیک می باشد.

مواد و روشها: این مطالعه توصیفی- مقطعی بر روی بهاران دلیتی نیب دو مراجعکننده به کلینیک دلیت بهارستان حضرت علی ابن ابیطالب (ع) شهرستان رفسنجان در سال ۱۳۸۵ انجام شد. پس از انجام آزمایشات، تشخیص بالینی و تکمیل پرسشنامه دادهها وارد رایانه شده و با استفاده از نرم افزار SPSS ۱۵ تجزیه و تحلیل آماری صورت گرفت. نتایج در قالب آمار توصیفی به صورت جداول و نمودارها ارایه شد و در بخش آمار تحلیلی ساده از آزمونهای آماری χ^2 و فشر برای دادههای کیفی و T test برای دادههای کمی استفاده شد. همچنین $P < 0.05$ بهعنوان سطح معنی دار آماری در نظر گرفته شد.

یافتهها: ۱۳۹۲ بهار ب عنوان دلیت نیب ۲ غربالگری و جداسازی شدند. ۸۱۰ نفر (۵۸/۲٪) چاقی شکمی داشتند که شامل ۴۶ نفر (۵/۷٪) مرد و ۷۶۴ نفر (۹۴/۳٪) زن بودند. از نظر آماری ارتباط معنی داری بین چاقی شکمی با جنس، فشارخون بالا، HDL پایین و سندرم متابولیک مشاهده شد ($P < 0.01$). ولی ارتباط بین چاقی شکمی با سن و TG بالا معنی دار نبود ($P > 0.05$). از ۸۱۰ نفری که چاقی شکمی داشتند: ۵۹۴ نفر (۷۳/۳٪) فشارخون بالا، ۶۳۱ نفر (۷۷/۹٪) TG بالا، ۲۳۸ نفر (۲۹/۴٪) HDL پایین و ۷۶۸ نفر (۹۴/۸٪) سندرم متابولیک داشتند. میانگین اندازه دور کمر افرادی که چاقی شکمی داشتند ۹۴/۳۴ سانتیمتر، در مردان ۱۱۰/۴۶ سانتیمتر و در زنان ۹۳/۳۷ سانتیمتر بود. از نظر آماری فقط ارتباط بین میانگین فشارخون سینه و دلیت نیب با چاقی شکمی معنی دار بود ($P < 0.05$).

نتیجهگیری: یافته های این مطالعه نشان دهنده آن است که چاقی شکمی مهمترین رکن را در سندرم متابولیک دارد و ارتباط آن با بقیع فاکتورها نیب از همه است و لازم است که در بهاران دلیتی به خوبی کنترل شود.

واژگان کلیدی: چاقی شکمی، دیابت نوع ۲، سندرم متابولیک، رفسنجان

بررسی ارزش تشخیصی سیستم امتیازبندی آلوارادو در تشخیص آپاندیسیت**حاد در بیمارستان علی ابن ابیطالب (ع)**

ابراهیم نوری^۱، دکتر محمود حسینزاده ملکی^۲، دکتر سهراب براتی^۳، دکتر محمدرضا وطنیباف^۴، دکتر حسین صالحی^۵، دکتر جعفر احمدی^۲

۱- دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۲- استادیار جراحی عمومی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۳- پزشک عمومی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۴- متخصص پاتولوژی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۵- متخصص جراحی عمومی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

چکیده

مقدمه: تشخیص آپاندیسیت حاد براساس شرح حال بیمار، معاینه فیزیکی و آزمایشات (شمارش گلبول سفید و کامل ادرار) میباشد. تأیید تشخیص با بررسی پاتولوژیک نمونه جراحی صورت میگیرد.

مواد و روشها: این مطالعه بر روی ۲۸۷ بیمار متوالی پذیرفته شده در بخش جراحی بیمارستان علی بن ابی طالب (ع) شهر رفسنجان که با تشخیص احتمالی آپاندیسیت حاد پذیرفته شده بودند، طی دوره ۵ ماهه تا دی ماه ۱۳۸۵ انجام شد. تمامی بیماران پذیرش شده در ابتدای امر بهوسیله جراحان ارزیابی شده و مداخلات بالینی و پاراکلینیک موردنظر (CBC/diff,U/A) و اندازهیگیری درجه حرارت بدن انجام شده و ثبت گردید. بعد از آن فرم سیستم امتیازبندی آلوارادوی در نظر گرفته شده برای هر بیمار تکمیل گردید. تصمیم نهایی جهت ترخیص و یا انجام جراحی بیماران بستری شده بهوسیله جراحان و بر اساس دید بالینی ایشان صورت گرفت در حالیکه جراحان هیچ اطلاعی در مورد امتیاز نهایی آلوارادوی بیماران نداشتند.

یافتهها: ۲۶۳ بیمار با تشخیص بالینی جراحان، تحت عمل جراحی آپاندکتومی قرار گرفتند. از این تعداد، ۱۱۵ بیمار (۴۳/۷۲٪) مرد، ۸۸ بیمار (۳۳/۴۶٪) زن - نسبت مرد به زن ۱/۳ به ۱- و ۶۰ بیمار (۲۲/۸۱٪) در محدوده سنی ۵ تا ۱۶ سال بودند (گروه کودکان). سن متوسط بیماران ۲۳/۹۶ سال بوده (با محدوده سنی ۵-۷۴ سال و انحراف معیار ۱۲/۳۴ سال) و بخش اعظم بیماران از گروه سنی جوان بودند. نتایج بهدست آمده نشان داد که بر اساس نمونه هیستوپاتولوژی، تشخیص آپاندیسیت حاد در ۷۲ مورد از ۸۴ بیمار مرد (۸۵/۷٪)، ۳۲ مورد از ۶۲ بیمار خانم (۵۱/۶٪) و ۳۱ مورد از ۴۱ بیمار کودک (۷۵/۶٪) که از نظر سیستم امتیازبندی آلوارادو مبتلا به آپاندیسیت حاد بودند (یعنی امتیاز ۷ و یا بالاتر از ۷)، تأیید گردید.

نتیجهگیری: این مطالعه نشان داد که میتوان از سیستم امتیازبندی بالینی آلوارادو بهعنوان ابزاری ساده و مؤثر جهت بهبود تشخیص آپاندیسیت حاد استفاده کرد زیرا باعث کاهش موارد جراحیهای بیمورد و عوارض ناشی از انجام جراحی تأخیری به ویژه دراطفال و مردان خواهد شد و بنابراین پیشنهاد میکنیم که جراحان جهت ارتقاء تشخیص بالینی خود از سیستم امتیازبندی آلوارادو استفاده کنند. ولی با توجه به نتایج ضعیف این سیستم امتیازبندی در بیماران خانم به خصوص در سنین باروری (۴۵-۱۵ سالگی) توصیه به استفاده از روشهای پاراکلینیک مانند سونوگرافی و... میشود.

واژگان کلیدی: آپاندیسیت حاد، آلوارادو، پاتولوژی

منبع
دانش

بررسی اثر پودرتوری فانوس رادیواکتیو در استحکام کششی زخم پوست ناحیه

پشت موش صحرایی

- ابراهیم نوری^۱، اعظم نوری^۲، دکتر مظفر رضوانی پور^۳، دکتر سید محمد جواد مرتضوی^۴، دکتر سیده نرگس حسینی^۴
- ۱- دانشجوی پزشکی علوم پزشکی رفسنجان
۲- کارشناس میکروبیولوژی
۳- PH.D فیزیولوژی علوم پزشکی کرمان (مرکز تحقیقات فیزیولوژی علوم پزشکی کرمان)
۴- پزشک عمومی

چکیده

مقدمه: ترمیم زخم پدیدهای است پیچیده اما منظم که در آن تعدادی از فرآیندهای سازمان یافته و هماهنگ دخالت دارند. یکی از مسایل مهم در ترمیم زخم، استحکام کششی زخم میباشد. استحکام کششی زخم میزان نیروی مورد نیاز برای از هم گسیختن بافت در محل زخم میباشد. استحکام کششی زخم نشان میدهد که هر بافت آسیب دیدهای به چه میزان، در برابر نیروی وارده برای از هم گسیختن مقاومت میکند و در واقع نشاندهنده کیفیت ترمیم بافت می باشد. پودر توری فانوس حاوی میزان کم ماده رادیواکتیو توریوم میباشد که انواع غیر رادیواکتیو آنها $^{90}\text{Yttrium}$ دارند. هدف اصلی از این مطالعه ارزیابی استحکام کششی زخم در استفاده از پودر توری فانوس رادیواکتیو در زخم ناحیه میانی پشت موش صحرایی میباشد.

مواد و روشها: در این مطالعه ۳۶ سر موش صحرایی نر بهصورت تصادفی به دو گروه ۱۸ تایی آزمون و شاهد تقسیم شدند. زخمی با ضخامت کامل پوستی بهطول ۲۰ میلیمتر در ناحیه میانی پشت موشها ایجاد شد. در سه روز اول پس از ایجاد زخم پودر حاوی ماده رادیواکتیو و غیر رادیواکتیو ریخته شد. سپس نمونهها در روزهای ۱۴ و ۲۱ و ۳۰ پس از ایجاد زخم بررسی شدند. استحکام کششی زخم با استفاده از دستگاه تنسیومتر اندازهگیری شد. بعد از جمعآوری دادهها، با استفاده از نرمافزار SPSS ۱۵ و روش آماری t-test و ANOVA ارزیابی شدند. $P < 0.05$ بهعنوان سطح معنیدار آماری در نظر گرفته شد.

یافتهها: اختلاف بین گروه آزمون و کنترل از لحاظ آماری، در روز ۳۰ معنیدار بود. استحکام کششی زخم در گروه آزمون کمتر از گروه کنترل بود.

نتیجهگیری: با توجه به این مطالعه، پودر توری فانوس حاوی ماده رادیواکتیو استحکام کششی زخم را کاهش داد. علت این پدیده ممکن است ناشی از اثرات ماده رادیواکتیو بر روی میزان رشتههای کلاژن و یا سایر اجزای ماتریکس خارج سلولی و یا ناشی از اثرات سوء آن بر سنتز باندهای هیدروکسی پرولین کلاژنی باشد که نیاز به مطالعات بیش تری دارد.

واژگان کلیدی: استحکام کششی، ترمیم زخم، توری فانوس، رادیواکتیو

بررسی وضعیت بهداشت محیط آشپزخانه‌های مرکزی زین و الدخیل شهر مدینه**منوره در عملیات حج عمره ۸۶**نوید حیدری^۱، سعید ناظمی^۲، دکتر حسین فضلی^۳

۱- دانشجوی ترم ۳ بهداشت محیط، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- مربی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- رئیس هیأت پزشکی حج و زیارت در شهر مدینه منوره

چکیده

مقدمه: هدف از انجام این مطالعه بررسی بهداشت محیط آشپزخانه‌های مورد مطالعه است زیرا گزارشات متفاوتی از وضعیت بهداشت محیط آشپزخانه در دسترس بوده که حاکی از رعایت یا عدم رعایت بهداشت محیط در آشپزخانه های مرکزی میباشد.

مواد و روشها: جمعیت مورد مطالعه ۲ آشپزخانه مرکزی زین والدخیل میباشد که وظیفه طبخ غذای روزانه بیش از ۲۸۰۰۰ زائر ایرانی را در شهر مدینه به عهده دارند. مطالعه از نوع بررسی توصیفی است. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه بوده که اعتبار و روایی آن با انجام یک بررسی مقدماتی مورد تأیید قرار گرفت. در این مطالعه قسمتهای مختلف آشپزخانه شامل سردخانه زیر صفر، سردخانه بالای صفر، محل دیفراست مواد پروتئینی منجمد، تأسیسات ایمنی، محل طبخ برنج، محل طبخ خورشت، محل شستشوی ظروف، آزمایشگاه کنترل کیفی، وضعیت دفع زباله و وضعیت آب و فاضلاب مورد بررسی قرار گرفته و درجه مطلوبیت کامل ۱۰۰ در نظر گرفته شده است.

درجه مطلوبیت: منظور از درجه مطلوبیت درصد پاسخهای مثبتی است که به سؤالات موبوط به وضعیت بهداشتی در هریک از بخشهای پرسشنامه داده شده است.

یافتهها: شامل درجه مطلوبیت وضعیت کلی بهداشت محیط، آشپزخانه‌ها و مطلوبیت کلیه قسمتهای آشپزخانه (۱۲ بخش مورد مطالعه) که بیشترین امتیاز به آشپزخانه الدخیل با ۷ وضعیت مطلوب و ۵ وضعیت نسبتاً مطلوب میباشد و کمترین امتیاز به آشپزخانه زین با ۲ وضعیت مطلوب تعلق گرفت.

نتیجهگیری: وضعیت بهداشت محیط آشپزخانه‌های مورد مطالعه در مقایسه با استانداردها مطلوب نبوده و بهبود وضعیت بهداشت محیط در آشپزخانهها ضروری است.

واژگان کلیدی: بهداشت محیط، آشپزخانه زین، آشپزخانه الدخیل

بررسی میزان اطلاعات بیماران مراجعه‌کننده به داروخانه‌های اردبیل از

داروهای غیر نسخه‌ای (تابستان و پاییز ۱۳۸۵)

دکتر موسیالرضا معماری، دکتر غفور دادجویی

چکیده

مقدمه: مصرف خود سرانه دارو متأثر از فرهنگ القایی جامعه، بدون مراجعه به افراد صاحب صلاحیت پزشکی در اغلب کشورها خصوصاً کشورهای با فرهنگ بهداشتی و درمانی پائین رایج است. مطالعه حاضر میزان اقدام به این امر و اطلاعات افراد اقدام‌کننده به آن را در مراجعه‌کنندگان به داروخانه‌های اردبیل در شش ماهه تابستان و پاییز ۱۳۸۵ مورد ارزیابی قرار داده است.

مواد و روشها: جهت انجام مطالعه با استفاده از یک روش آماری مناسب و یک تحقیق مشابه انجام شده در سال ۱۳۸۰ تعداد ۴۰۰ مراجعه‌کننده به ۲۰ داروخانه خوشه‌گیری شده از ۶۰ داروخانه اردبیل مورد مصاحبه قرار گرفتند و پرسشنامه‌های از پیش تنظیم شده در ارتباط با تحقیق با توجه به اظهارات آنها تکمیل شدند. خصوصیت مشترک ۴۰۰ مراجعه‌کننده مزبور درخواست دارو بدون نسخه از داروخانه بوده است. همکاران طرح با حضور در داروخانه‌ها در فرجه‌های زمانی انتخاب شده به طور تصادفی، نسبت افراد دارای نسخه و بدون نسخه به کل مراجعه‌کنندگان را نیز محاسبه کرده‌اند.

یافته‌ها: نشان می‌دهد که درخواست داروی بدون نسخه ۵ الی ۹۰ درصد مراجعات به داروخانه‌های مختلف را تشکیل می‌دهد و به‌طور متوسط حدود ۷۰ درصد مراجعان پس از ویزیت پزشک با نسخه جهت دریافت دارو به داروخانه مراجعه کرده‌اند و ۳۰ درصد نیز بدون نسخه درخواست دارو داشته‌اند. حدود ۷۸ درصد مراجعان بدون نسخه اطلاعات صحیحی از دوز و روش مصرف صحیح دارو نداشتند. درخواست برای دسته‌های دارویی ضد التهاب غیر استروئیدی (NSAIDs) ۲۰ درصد، کورتونها ۴/۵ درصد، ضد دردهای مخدر ۸ درصد، داروهای اعصاب ۷/۵ درصد، داروهای قلبی ۱۰ درصد و هورمون‌ها ۴ درصد بوده است. مرجع اطلاعاتی مراجعه‌کنندگان در مورد داروهای مزبور ۴۵ درصد موارد پزشکان، ۲۵ درصد موارد داروخانه، ۱۵ درصد افراد فامیل و آشنایان بوده است.

نتیجه‌گیری: نتایج حاصل نشانگر اطلاعات ناکافی و نادرست افراد از داروهای دریافتی‌شان بوده است که مصرف غیرمنطقی و نابجای آنها را سبب گردیده است که بسته به هر دسته دارویی عوارض و عواقب فردی و اجتماعی مربوط به خود را به دنبال می‌تواند داشته باشد. این نتایج نمایانگر لزوم برنامه‌های آموزشی، اقتصادی و نظارتی بیش تری هستند.

واژگان کلیدی: نسخه، اطلاعات، دارو، اردبیل

بررسی میزان دوز کشندگی (LD₅₀) سم عقرب مزوبوتوس**اوپئوس در استان اردبیل**محمد بابایی^۱، سعید محمدی^۲

۱- کارشناس زیستشناسی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

۲- دانشجوی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

چکیده

مقدمه: سمیت عقربها در برخی از کشورها به یک مسئله جدی تبدیل شده است. ایران نیز به دلیل تنوع اقلیمی و نیز دارا بودن آب و هوای مناسب جهت ادامه زندگی عقرب ها یکی از این کشورها محسوب شده و مسئله عقرب گزیدگی یکی از مسایل پزشکی بیمارستانهای این کشور است. عقربهای خانواده بوتیده، خطرناکترین عقربها در سطح جهان شناخته شدهاند و این در حالی است اکثر تنوع عقربهای متعلق به خانواده بوتیده میباشد. یکی از انواع عقربها که در تمام نقاط ایران دارای پراکندگی قابل توجهی است، گونه مزوبوتوس اوپئوس میباشد که از نظر اپیدمیولوژی بیش از ۴۵ درصد کل بیماران عقرب گزیده در ایران را به خود اختصاص داده است. بهمنظور کاهش اثرات بیوشیمیایی سم عقرب ها، سرم ضد عقرب گزیدگی برای درمان این بیماران استفاده میشود، اما جهت تهیه این سرم شاخصی بهنام دوز کشندگی Lethal dose (LD₅₀) بهطور اختصاصی در مورد سم هر گونه عقرب در منطقه جغرافیایی مختص به خود نیاز داریم. بههمین دلیل در این تحقیق ما به بررسی میزان دوز کشندگی Lethal dose (LD₅₀) سم عقرب مزوبوتوس اوپئوس شکار شده از استان اردبیل پرداختیم.

مواد و روشها: نمونهگیری و شکار عقربها از سطح استان اردبیل در ۲۰ ایستگاه که هر کدام ۱۰۰۰ متر مربع مساحت داشتند انجام شد و بهتعداد ۲۳۳ عدد عقرب شکار شد. جهت تهیه محلول سم مورد نیاز از روش صلایه کردن (ماسیراسیون) تلسون عقربهای مرده استفاده شده و محلول سم پس از سانتریفیوژ در دوزهای مختلف به میزان ۰/۵ میلی لیتر به ۳۰ عدد موش آزمایشگاهی با وزن ۱۸ تا ۲۰ گرم و سن ۷ هفته که در شش گروه (گروه شاهد و گروههای ۱ تا ۵) دستهبندی شده بودند، تزریق شد. موشها را به مدت ۴۸ ساعت تحت نظر قرار داده و وقایع پیش آمده را به تفکیک گروه ثبت کردیم.

یافتهها: پس از ثبت میزان مرگومیر موشها به تفکیک گروه، با استفاده از فرمول $LD_{50} = ab + ab/n + ab/2 + \dots + ab/n$ ، بهروش karber & behrenc میزان LD₅₀ سم عقرب مزوبوتوس اوپئوس شکار شده از استان اردبیل ۱/۴۵ میلیگرم بر کیلوگرم موش، محاسبه شد.

نتیجهگیری: با توجه با نتایج بهدست آمده در این مطالعه میزان LD₅₀ سم عقرب مزوبوتوس اوپئوس کمتر از ۱/۵ میلیگرم بر کیلوگرم موش بوه و این میزان از نظر پزشکی برای برای انسان جزء عقربهای خطرناک طبقهبندی می شوند. لذا پیشنهاد میشود با مطالعات بیشتر و بررسی اپیدمیولوژی عقربها در استان اردبیل، سرم اختصاصی برای عقرب مزوبوتوس اوپئوس تهیه گردد.

واژگان کلیدی: میزان دوز کشندگی، عقرب مزوبوتوس اوپئوس

بررسی میزان شیوع ریسک فاکتورهای CVA در بیماران بیمارستان واسعی

سبزوار در سال ۸۵-۸۴

احمد معقول^۱، خورشید رضازاده بلوری^۱، موسیالرضا تدینفرد^۲

۱- دانشجویان رشته پرستاری

۲- کارشناس ارشد پرستاری و عضو هیأت علمی دانشکده پرستاری سبزوار

چکیده

مقدمه: بیماری عروق مغز، پس از بیماری قلبی و سرطان سومین علت شایع مرگ در ممالک توسعه یافته به‌شمار می‌رود. CVA به‌معنی کاهش ناگهانی عملکرد مغزی در اثر اختلال در خون‌رسانی در قسمتی از مغز می‌باشد. ریسک فاکتورهای مربوط به CVA شامل بیماری قلبی، دیابت، بیماری اترواسکلروتیک عروق داخل و خارج جمجمه، فشار خون، هایپرکلسترولمی، سیگار کشیدن، قرص ضد بارداری، چاقی، تاریخچه خانوادگی، سن، نژاد می‌باشد.

مواد و روشها: این یک مطالعه توصیفی مقطعی می‌باشد که بر روی ۱۵۲ بیمار با تشخیص اولیه CVA در سال ۸۴-۸۵ (سه ماهه آخر ۸۴ و سه ماهه اول ۸۵) در بیمارستان واسعی سبزوار بستری شده بودند انجام شد. تشخیص سکتة توسط متخصص مغز و اعصاب تأیید و انواع آن به‌صورت ایسکمیک و هموراژیک با سی تی اسکن مشخص گردید. سپس داده‌ها با استفاده از چک لیستی که حاوی اطلاعات دموگرافیک علت زمینهای بود به‌صورت چهره به چهره با بیمار یا همراهی وی یا با استفاده از پرونده بیمار گردآوری شد پس از سی تی اسکن و تشخیص متخصص، بیمارانی که آتروفی کورتیکال بودند از جمع نمونه‌ها حذف شدند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی استفاده شد.

یافته‌ها: از ۱۰۰ بیمار بستری در بیمارستان واسعی سبزوار با تشخیص قطعی CVA، ۴۱ درصد مرد و ۵۹ درصد زن بودند که ۸۴ درصد این بیماران، سن بیشتر از ۶۰ سال داشتند. شایعترین علل CVA به ترتیب: ۴۳ درصد فشار خون بالا، ۷۰ درصد قند خون ناشتا بالای ۱۱۰، ۱۴ درصد هیپرلیپیدمی (۳۶ درصد کلسترول، ۲۸ درصد LDL)، ۱۳ درصد دیابت، ۲۵ درصد کاردیو مگال، ۵ درصد MI، می‌باشد.

نتیجه‌گیری: طبق نتایج این تحقیق شایعترین علل CVA در سبزوار به‌ترتیب فشار خون، کاردیو مگالی، هیپرلیپیدمی، دیابت، MI می‌باشد. که ترتیب شیوع علل آن با مطالعات سایر کشورها متفاوت است. پیشنهاد میشود در جامعه ما برنامه‌ریزی مراکز آموزشی- درمانی بر اساس پیشگیری و کنترل این علل جهت پیشگیری از CVA پی-ریزی گردد.

واژگان کلیدی: سکتة مغزی، ریسک فاکتور، شیوع

بررسی ارتباط عزت نفس (self-esteem) و تصویر از خود (self-image) با

وضعیت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

حدیث آزادی^۱، سمیه سیدی^۱، دکتر افسانه کرامت^۲، اعظم احمدی زاده^۲

۱- دانشجویان ترم ۴ ناپوسته مامایی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: با توجه به اهمیت مسایل جوانان و کثرت دانشجویان در کشورمان، بر آن شدیم تا به منظور برنامه‌ریزیهای آتی، به بررسی ارتباط عزت نفس و تصویر از خود دانشجویان، با وضعیت تحصیلی ایشان بپردازیم

مواد و روشها: این مطالعه یک پژوهش توصیفی تحلیلی است که در آن تعداد ۲۵۹ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شاهرود در رشتههای پرستاری، مامایی، هوشبری و اتاق عمل مورد مطالعه قرار گرفتند. روش جمع‌آوری اطلاعات از طریق تکمیل پرسشنامه و تستهای استاندارد کوپر اسمیت (مربوط به عزت نفس) و راجرز (مربوط به تصویر از خود) توسط دانشجویان بود. از طرفی با مراجعه پژوهشگران به دایره امتحانات و مطالعه دفاتر کل نمرات توسط ایشان وضعیت تحصیلی هر دانشجو از نظر معدل دروس نظری، عملی، کارورزی و رتبه تحصیلی مشخص و ثبت شد. تجزیه و تحلیل دادهها برای مقایسه میانگینها از t -test و برای تعیین میزان همبستگی از آزمون آماری «پیرسون» و جهت حذف تأثیر برخی از عوامل مداخلهگر از «آزمون کوکران» و جهت مقایسه متغیرهای کیفی هم از فرمول X استفاده شد.

یافتهها: میانگین نمرات عزت نفس بر اساس نمره کوپر اسمیت 40.32 ± 6.72 برآورد شد. اختلاف معنی‌داری بین معدل کل، نمرات نظری با نمره کوپر اسمیت مشاهده نشد اما بین نمرات کارورزی با امتیاز کوپر اسمیت اختلاف معنی‌داری وجود داشت ($p < 0.05$). 57.5% از دانشجویان که به رشته خود علاقه‌مند بودند، نمره کوپر اسمیت بالا و بیش از میانگین داشتند. این میزان در کسانی که به رشته خود علاقه‌مند نبودند 22.2% برآورد گردید آزمون آماری بین ۲ گروه اتلاف معنی‌داری را نشان داد ($p < 0.05$).

نتیجه‌گیری: با بررسی یافتههای این پژوهش چنین نتیجه‌گیری شد: تأثیر عزت نفس و تصویر از خود بر نمرات کارورزی بیشتر از نمرات تئوری و نمرات عملی بود و با توجه به تأثیر علاقه‌مندی بر روی نمره کوپر اسمیت (عزت نفس) توصیه میشود قبل از انتخاب رشته آگاهیهای لازم در مورد رشته تحصیلی در اختیار افراد قرار گیرد تا ادامه تحصیل با علاقه‌مندی و آگاهی صورت گیرد.

واژگان کلیدی: عزت نفس، تصویر از خود، وضعیت تحصیلی

بررسی انجام وازکتومی طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۸۳ در شهرستان شاهرود

معصومه اعرابی^۱، افسانه زارعی^۱، دکتر افسانه کرامت^۲، امیر کسائیان^۲، خانم بهزاد^۳

۱- دانشجوی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کاردارن مامایی مرکز بهداشتی درمانی عظیمیا دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: وازکتومی یک اقدام جراحی سرپایی برای مسدود کردن بخشی از وازدفران است که با استفاده از بیحسی موضعی و در مدت ۱۵ دقیقه انجام میشود وازکتومی یک روش پیشگیری دائمی است نسبت به روشهای دیگر ارزانتر، آسانتر و مؤثرتر بوده و عوارض و مرگومیر کمتری دارد. فقدان اطلاعات کافی در مورد وازکتومی باعث میشود که در بعضی جوامع از انجام عمل وازکتومی استقبال کافی بهعمل نیاید. دراین تحقیق انجام عمل وازکتومی در سالهای ۸۵-۸۳ در شهرستان شاهرود مورد بررسی قرار گرفته است.

مواد و روشها: در این مطالعه توصیفی- تحلیلی جامعه آماری کلیه افرادی را شامل میشد که طی سالهای ۸۵-۸۳ در مراکز بهداشتی- درمانی شهرستان شاهرود مورد عمل وازکتومی قرار گرفته اند (۳۲۳ مورد). در تحقیق حاضر کلیه پروندههای موجود وازکتومی مورد بررسی قرار گرفته و نمونهها از لحاظ تعداد، ویژگیهای دموگرافیک، تعداد فرزندان، علت انجام وازکتومی و... در سالهای ۸۵-۸۳ با یکدیگر مقایسه شدند. تجزیه تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS و با بهرهگیری از روشهای آمار توصیفی و آنالیز واریانس انجام گرفت.

یافتهها: از مجموع ۳۲۳ وازکتومی انجام شده طی سالهای ۱۳۸۳-۱۳۸۵: ۸/۸۵٪ از نمونهها شهری بوده و از لحاظ تحصیلات ۳/۴٪ از نمونهها بیسواد، ۱۹/۷٪ دارای سواد خواندن و نوشتن، ۳۶/۶٪ کمتر از دیپلم و ۴۰/۳٪ دارای تحصیلات دیپلم و بالاتر بودند. از لحاظ یافتههای دموگرافیک هیچ تفاوت معنیداری بین نمونههای طی سالهای ۸۵-۸۳ مشاهده نشد. ۶۷/۹٪ از نمونهها نحوه آشنایی با روش وازکتومی را از طریق کارکنان بهداشتی ذکر کردند، نقش اطرافیان در آشنایی با وازکتومی طی سالهای ۸۵-۱۳۸۳ بهترتیب عبارت بود از ۱۲/۵٪، ۱۸/۲٪ و ۳۷٪ و نقش رسانه های گروهی بهترتیب عبارت بود از ۱/۴٪، ۱/۴٪ و ۶/۵٪.

نتیجهگیری: بر اساس نتایج، انجام عمل وازکتومی در سال ۱۳۸۴ نسبت به سال قبل به طور بارزی افزایش پیدا کرده است اگرچه این افزایش با روند کندتری در سال ۸۵ نیز وجود داشته است. با توجه به نقش فزاینده اطرافیان و رسانه های گروهی در آشنایی با روش وازکتومی طی سالهای مذکور بهنظر میرسد برنامهریزی بیشتر در خصوص افزایش آگاهی همگانی (برگزاری کلاسهای آموزشی) و اطلاع رسانی از طریق رسانههای گروهی میتواند به روند استقبال عمومی از روش وازکتومی کمک کند.

واژگان کلیدی: تنظیم خانواده، وازکتومی، روشهای پیشگیری دائمی

بررسی وضعیت تغذیه در بیماران مبتلا به سکته مغزی بستری در بخش داخلی**مغز و اعصاب بیمارستان ولی عصر (عج)**زینب رفیعی^۱، دکتر ریاسی^۲، طاهر خزایی^۳

۱- دانشجوی رشته پرستاری دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

۲- متخصص داخلی مغز و اعصاب، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

۳- کارشناس ارشد بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند

چکیده

مقدمه: سکته علت شایع مرگومیر و شایعترین اختلال نورولوژیک ناتوانکننده میباشد. که عبارت است از: کاهش ناگهانی خونرسانی به بخشی از مغز که طوری به آن آسیب میزند که نمیتواند بهطور طبیعی دارای کارکرد باشد. سکته مغزی میتواند منجر به فلجی سیستم ماهیچه‌های، اختلال در کار مراکز بینایی و سخنگویی و یا عمل تنفس گردد. بیمارانی که از این ضربه جان سالم بهدر میبرند غالباً برای همیشه از عواقب آن در رنجند. یکی از عوامل مستعد کننده بیماری رژیم غذایی پر چرب یا پر نمک میباشد. مصرف بعضی مواد از جمله: ماهی، ویتامینهای C, E و در پیش-گیری از سکته مغزی مؤثر میباشد. از آنجایی که تغذیه نقش مؤثری در وضعیت سلامتی و پیشگیری از بروز بسیاری از بیماریها دارد و غالباً افراد با رعایت نکردن رژیم غذایی درست بهسوی نیستی گام بر میدارند که یکی از آنها همین سکته مغزی است که اگر باعث مرگ ناگهانی فرد نشود حتماً ناتوانی و عوارض دراز مدت به دنبال خواهد داشت. ما بر آن شدیم که نقش تغذیه و رژیم غذایی در بروز سکته مغزی رادر بیماران بستری در بخش مغز و اعصاب بیمارستان ولی عصر(عج) را بررسی کرده و در ضمن آموزشهای لازم را به بیمار بدهیم.

مواد و روشها: به کلیه بیماران سکته مغزی که از تاریخ فروردین ۱۳۸۵ تا تاریخ بهمن ۱۳۸۵ در بخش داخلی مغز و اعصاب بیمارستان ولی عصر(عج) بستری گردیده و قادر به همکاری بودند، پرسشنامه خود ساخته که پایایی و روانی آن تأیید شده و بهروش مصاحبه تکمیل گردید. سپس دادهها عد از ورود به نرمافزار SPSS با استفاده ازآزمون T میانگین و آزمون کای اسکور ارتباط بین متغیرها سنجیده شد.

یافتهها: در این مطالعه سکته مغزی در مردان کمتر از زنان بوده، افراد بیشتر در گروه سنی ۷۹-۶۰ بودند و ۹۰٪ آنها شغل آزاد داشتند، ۹۵/۸٪ متأهل و ۸۴/۲٪ بیسواد بودند، ۱۰/۵٪ سیکل و ۲/۳٪ دیپلم و ۱/۷٪ دارای مدرک کارشناسی و بالاتر بودند. بیشترین درصد مصرف در گروه گوشتها: گوشت قرمز ۹۷/۵٪ و در گروه غلات: برنج ۹۵٪ و میانگین مصرف روغن نباتی ۱۸۸۰ گرم در ماه بود. ارتباط بین مصرف گوشت قرمز و روغن نباتی با سکته مغزی در سطح $\alpha > 5\%$ معنیدار بود.

نتیجهگیری: نتایج نشان داد که مصرف گوشت قرمز، روغن نباتی میتواند جزء ریسک فاکتورهای ابتلا به سکته مغزی باشد و میتوان با تعدیل آنها در رژیم غذایی و آموزش به بیماران از بروز سکته مغزی و عوارض آن جلوگیری نمود.

واژگان کلیدی: تغذیه، سکته مغزی

بررسی شیوع ناراحتیهای اسکلتی عضلانی و عوامل مرتبط در کارکنان

آزمایشگاههای تشخیص طبی

سید حسن طیبی^۱، فریده صادقیان^۲، امیر کسائیان^۳، پیراسته نوروزی^۲

۱- دانشجوی ترم ۳ بهداشت حرفه‌ای دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کارشناس آزمایشگاه دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: ناراحتیهای اسکلتی عضلانی یک مشکل بزرگ و رو به رشد در جهان است. بهطوری که سازمان بهداشت جهانی دهه ۲۰۱۰-۲۰۰۰ را «دهه استخوان و مفاصل» نامیده است. کارکنان آزمایشگاههای تشخیص طبی از جمله مشاغل هستند که بهدلیل وضعیتهای استاتیک، تکراری و استرسزا در کار با میکروسکوپ و پیت، زیرکابینههای ایمنی بیولوژیکی، میکروتومی و.... اغلب با خطر ناراحتیهای اسکلتی عضلانی مواجه هستند. هدف از این مطالعه بررسی شیوع ناراحتیهای اسکلتی عضلانی و عوامل مرتبط در کارکنان آزمایشگاههای تشخیص طبی میباشد.

مواد و روشها: نوع مطالعه توصیفی- تحلیلی و جامعه مورد مطالعه ۱۵۶ نفر کارکنان آزمایشگاههای تشخیص طبی در شاهرود بجنورد و دامغان بوده روش جمعآوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد نوردیک میباشد. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS و آزمونهای آماری χ^2 و تیست انجام گرفت.

یافتهها: یافتهها نشان داد کارکنان آزمایشگاه با میانگین سن $33/9 \pm 26/33$ و سابقه کار $19/10 \pm 8/85$ ساعات کار روزانه $36/2 \pm 37/8$ در مطالعه شرکت کردند شایعترین ناراحتی کمر درد ($41/7\%$) و سپس درد گردن ($33/3\%$) و شایعترین علت ناراحتی اسکلتی عضلانی ایستادن طولانی (51%) گزارش گردید. بین مراجعه به پزشک بهدلیل کمر درد، سن و سابقه کار ارتباط معنیداری بهدست آمد. همچنین بین ناراحتیهای اسکلتی عضلانی و کنترل عملکردها در محیط کار، تماس با مواد بیولوژیکی و روابط بین کارکنان ارتباط معنیدار شد ($P < 0.05$).

نتیجهگیری: با توجه بهنتایج حاصله ناراحتیهای اسکلتی عضلانی در کارکنان آزمایشگاه بالاست. برای پیشگیری اقدامات ارگونومیک از جمله طراحی مناسب میزها و صندلیها، تنظیم ساعات کار و استراحت و معاینات پزشکی دوره‌ای بهمنظور تشخیص زودرس توصیه میگردد.

واژگان کلیدی: ناراحتی اسکلتی عضلانی، کارکنان آزمایشگاههای تشخیص طبی، ارگونومی

بررسی شیوع ناراحتیهای اسکلتی - عضلانی و کاهش سلامتی مرتبط با کیفیت زندگی در بین پرسنل مامایی شاغل در بیمارستانها و مراکز بهداشتی درمانی

شاهرود

جلال یکدست^۱، فریده صادقیان^۲، ثمین معصومی^۳، حسین باقری^۴، شیوا زاهدی^۵

۱- دانشجوی ترم ۳ بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- کارشناسی ارشد بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کاردان بهداشت حرفه‌ای

۴- عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۵- کارشناسی بهداشت حرفه‌ای، معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: ناراحتیهای اسکلتی عضلانی یک مشکل شایع در کادر درمان است که سبب درد و رنج آنان، غیبت از کار و زیانهای اقتصادی اجتماعی میگردد از آنجا که مطالعه وضعیت سلامت مرتبط با کیفیت زندگی Health related quality of life (HRQOL) یک روش اندازه‌گیری مهم برای مطالعه وضعیت سلامتی است پژوهش حاضر بهم منظور بررسی ارتباط ناراحتیهای اسکلتی عضلانی با کیفیت زندگی پرسنل مامایی صورت گرفته است.

مواد و روشها: در پژوهش تحلیلی- مقطعی حاضر تعداد ۴۲ نفر از پرسنل مامایی شاغل در بیمارستانها (۵۴/۸٪) و مراکز بهداشتی درمانی (۴۵/۲٪) شاهرود به‌صورت همه شماری شرکت کردند پرسشنامه تکمیل شده نوردیک جهت سنجش ناراحتیهای اسکلتی عضلانی و پرسشنامه کیفیت زندگی (SF-۳۶) جهت سنجش کیفیت زندگی مورد استفاده قرار گرفت. تجزیه و تحلیل اطلاعات با نرم افزار SPSS و آزمونهای آماری من ویتنی، کروسکال وایس انجام گرفت.

یافتهها: بر اساس یافتهها میانگین سنی واحدهای مورد پژوهش $32/7 \pm 0/9$ سال و میانگین ساعات کاری آنان $6/9 \pm 44/7$ ساعت در هفته میباشد. $59/5\%$ گاهگاهی ورزش میکردند و $78/6\%$ شغل خود را پر استرس توصیف نمودند. $85/7\%$ آنان ناراحتی اسکلتی عضلانی را گزارش کردند و میانگین نمره کیفیت زندگی کل در واحدهای مورد پژوهش $50 \pm 12/1$ بهدست آمد. آزمون آماری تفاوت معنیداری از لحاظ میانگین نمره کیفیت زندگی در ابعاد: محدودیت نقش بهعلت مشکلات عاطفی، درد بدنی و سلامت عمومی در پرسنل با و بدون ناراحتیهای اسکلتی عضلانی، شاغل در بیمارستان نشان داد. اما تفاوت معنیداری از لحاظ میانگین کیفیت زندگی در تمامی ابعاد در پرسنل با و بدون ناراحتیهای اسکلتی عضلانی، شاغل در مراکز بهداشتی درمانی روستایی و شهری بهدست نیامد. ($P < 0/05$).

نتیجهگیری: ناراحتیهای اسکلتی عضلانی در پرسنل مامایی شاغل در بیمارستانها بالاتر از مراکز بهداشتی درمانی است و کیفیت زندگی در ابعاد محدودیت نقش بهعلت مشکلات عاطفی، درد بدنی و سلامت عمومی در ماماها شاغل در بیمارستانها به‌طور معنیداری پایینتر است. برای پیشگیری، آموزش پرسنل، اصلاح وضعیتهای بدنی (posture) درحین کار، معاینات پزشکی دوره‌ای برای تشخیص زودرس توصیه میشود.

واژگان کلیدی: ناراحتیهای اسکلتی عضلانی، کیفیت زندگی، ماما، شاهرود

بررسی اپیدمیولوژیک کمردرد در کشاورزان روستای کوچک یورت شیخان

عبدالصمد صفایی^۱، فریده صادقیان^۲، احمد خسروی^۳

۱- دانشجوی ترم ۳ بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- کارشناسی ارشد بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: کمردرد (LBP) (Low back pain) یک شکایت عمومی در بین همه مردم و یک مشکل شایع بهداشت حرفه‌ای برای نیروی کار در سراسر جهان است که با علایم نا توانکننده و مزمن، هزینه‌های زیادی را برای جوامع تولید میکند. در تحقیقات زیادی، کشاورزی شغلی با خطر بالا برای ناراحتیهای کمردرد تشخیص داده شده است. هدف از این مطالعه بررسی عوامل خطر ناراحتی کمردرد در کشاورزان است تا با اطلاعات حاصل از آن به اقدامات پیشگیرانه بپردازیم.

مواد و روشها: نوع مطالعه توصیفی تحلیلی بوده جامعه مورد مطالعه ۶۳ نفر کشاورزان ساکن روستای کوچک یورت شیخان گنبد و روش جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه استاندارد نوردیک میباشد. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم‌افزار spss و آزمونهای آماری χ^2 و تی تست انجام گرفت.

یافتهها: یافته‌ها نشان داد کشاورزان با میانگین سن $34/7 \pm 14/9$ ، سابقه کار $19/4 \pm 14$ و ساعات کار روزانه $9/8 \pm 3/6$ در مطالعه شرکت کردند که $69/8\%$ از آنان کمردرد را در یک سال گذشته گزارش کردند $59/1\%$ از آنان برای کمردرد به پزشک مراجعه کرده بودند و $34/1\%$ بیش از یک هفته در سال گذشته کمردرد داشتند به لحاظ عوامل روانی محیط کار، بیشترین عامل نگرانی در محیط کار از بین رفتن و خراب شده محصول ($40/9\%$) و سپس قیمت نامشخص محصول ($36/4\%$) گزارش گردید.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج حاصله میزان کمردرد در کشاورزان بالا است برای پیشگیری آموزش به کشاورزان، تنظیم ساعات کار و استراحت، معاینات پزشکی دوره‌ای توصیه میگردد.

واژگان کلیدی: کمردرد، کشاورز، اپیدمیولوژی

بررسی عوامل مرتبط با مصدومیت موتورسواران در حوادث ترافیکی در شاهرود

محمد عبدپناه^۱، فریده صادقیان^۲، ربابه یونسیان^۳، محمود مسعودی^۴

- ۱- دانشجوی ترم ۳ بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود
- ۲- کارشناسی ارشد بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود
- ۳- کارشناس بهداشت عمومی معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود
- ۴- کارشناس بهداشت حرفه‌ای معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: یکی از عواملی که موجب افزایش تصادفات در کشورهای با در آمد کمتر شده است افزایش موتورسیکلت است. در ایران برابر آمار رسمی نیروی انتظامی، فقط در فاصله سالهای ۸۲-۸۱ تعداد سواری و موتورسیکلت شماره- گذاری شده ۳۵٪ افزایش داشته. هدف از این مطالعه تعیین عوامل مرتبط با مصدومیت ناشی از موتورسیکلت میباشد. **مواد و روشها:** مطالعه توصیفی - تحلیلی در مورد مصدومین ناشی از حوادث موتورسیکلت به اجرا درآمد که در مرکز ترومای بیمارستان امام حسین^(ع) شاهرود در ۶ ماه اول سال ۱۳۸۴ پذیرفته شدند. اطلاعات با پرسشنامه شامل مشخصات دموگرافیک، اطلاعات بیمارستانی جمعآوری و آنالیز گردید.

یافتهها: نتایج نشان داد از تعداد ۶۲۱ مصدوم حادثه ترافیکی در مدت شش ماه ۴۵/۶٪ موتور سوار بودند (۳۳/۷٪ راننده و ۱۱/۹٪ سرنشین) که ۸۷/۳٪ از آنان مرد میباشند گروه سنی ۲۰-۲۹ سال با (۳۵/۹٪) دارای بیشترین مصدومیت میباشد. همچنین بیشترین آسیب در موتورسواران در داخل شهر با ۵۳/۷٪ رخ داده است. ۳۷/۵٪ از موارد قطع عضو، ۴۰٪ از صدمات داخل جمجمهای و ۵۱/۸٪ از شکستگیها ناشی از موتور سیکلت بوده است. در نتیجه این آسیبه ۶۷٪ بستری و ۰/۴٪ در بیمارستان فوت شدند. بیشترین حوادث منجر به مصدومیت موتورسواران در روزهای پنجشنبه با ۲۱٪ بوده است. بیشترین موارد مصدومیت (۳۰٪) در بین ساعات ۱۰ صبح تا ۱۳ اتفاق افتاده است و شکستگیها با ۴۱/۴٪ شایعترین صدمات وارده به مصدومین بود. ۹۰/۱٪ از رانندگان موتور از کلاه ایمنی در هنگام سانحه استفاده نمیکردند. در این مطالعه بین مصدومیت ناشی از حادثه و سن، جنس، نحوه خروج فرد مصدوم از صحنه حادثه، خارج شهر و داخل شهر بودن ارتباط معنیداری بهداشت آمد.

نتیجهگیری: تعداد کمی از رانندگان موتور از کلاه ایمنی در هنگام تصادف استفاده میکردند. راه کارهای اصلی برای کاهش آسیبهای حوادث موتور سیکلت، برقرار نمودن و اجرای دقیق قوانین ایمنی و بهطور خاص اخذ گواهینامه، قانون اجباری شدن کلاه ایمنی استفاده از لباسهای فلورسانس نظارت بر افزایش بیرویه تولید موتورسیکلت، تغییر آگاهی و عملکرد ایمنی میباشد.

واژگان کلیدی: موتورسیکلت، صدمات حوادث ترافیکی، عوامل مرتبط

بررسی میزان عملکرد زنان مراجعه‌کننده به مرکز تحقیقات سرطان پستان

بیمارستان خاتم الانبیاء شاهرود در زمینه سرطان پستان سال ۱۳۸۶

زهرا ولیان^۱، طاهره سعیدی^۲، سعیده شریعتی^۳، محمود بخشی^۳

۱- دانشجوی پرستاری و عضو انجمن علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

۲- دانشجوی پرستاری و عضو باشگاه پژوهشگران دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

۳- عضو هیأت علمی دانشکده علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

چکیده

مقدمه: سرطان پستان شایع‌ترین سرطان زنان سراسر دنیاست در ۲۰ سال گذشته میزان تشخیص آن به خاطر استفاده فزاینده از روشهای غربالگری سینه در حال افزایش است. جهت کشف زودرس و درمان سریعتر سرطان پستان برنامه بیماریابی به صورت معاینه فیزیکی، آموزش خود آزمایی پستان و ماموگرافی توصیه میشود. پژوهش حاضر به منظور بررسی عملکرد زنان مراجعه‌کننده به مرکز تحقیقات پستان در زمینه خود آزمایی پستان انجام شده است.

مواد و روشها: در پژوهش حاضر که یک مطالعه توصیفی- مقطعی است یکصد خانم ۷۰-۲۰ ساله مراجعه کننده به مرکز سرطان پستان بیمارستان خاتم الانبیاء مورد جهت انجام پژوهش ابتدا با مطالعه کتب و مقالات معتبر پرش نامهایی تهیه گردید که بررسی قرار گرفتند. شامل ۲ قسمت میباشد: قسمت اول حاوی اطلاعات دموگرافیک بیمار و قسمت دوم حاوی سؤالاتی جهت بررسی عملکرد بیمار در زمینه انجام خودآزمایی پستان میباشد. اعتبار علمی پرسشنامه با نظر اساتید محترم دانشکده علوم پزشکی دانشگاه آزاد و دولتی شاهرود تأیید گردید. سپس با حضور در مرکز تحقیقات سرطان پستان بیمارستان خاتم الانبیاء ضمن مصاحبه پرسشنامه تکمیل گردید و تجزیه و تحلیل توسط برنامه SPSS با نرم افزار تحت ویندوز انجام شد.

یافتهها: براساس یافتههای پژوهش میانگین سنی واحدهای مورد پژوهش ۳۵ سال بود. اکثریت متأهل (۹۰٪) و خانه-دار (۷۷٪) بودند. سابقه سرطان پستان و سایر سرطانها در هیچیک از نمونهها وجود نداشت و اکثریت نمونهها (۸۶٪) سابقه بیماری خاصی را ذکر نکردند. میانگین نمره عملکرد واحدهای مورد پژوهش در رابطه با خود آزمایی پستان $4/6 \pm 2/0$ از ۱۲ میباشد که در حدود ۴۶٪ عملکرد ضعیف و ۵۰٪ عملکرد متوسط داشتهاند. میانگین نمره عملکرد زنان مجرد در مورد خودآزمایی پستان ۳/۹ و زنان متأهل ۴/۸ میباشد ($p=0.2$). آزمون آماری T مستقل تفاوت معنیداری را از نظر آماری بین میانگین نمره عملکرد زنان مجرد و متأهل نشان نداد همچنین میانگین نمره عملکرد در زمینه خودآزمایی پستان در زنان خانهدار ۴/۶ و در زنان کارمند ۵/۰ میباشد ($p=0.46$). آزمون آماری آنالیز واریانس تفاوت معنیداری را از نظر عملکرد زنان در زمینه خودآزمایی پستان در کسانی که سابقه سرطان پستان و سایر سرطانها را در خانواده داشتند و کسانی که چنین سابقه‌های نداشتند نشان نداد ($p=0.79$).

نتیجهگیری: با توجه بهنتایج پژوهش حاضر که نشان داد عملکرد زنان در مورد خودآزمایی پستان در حد ضعیف تا متوسط میباشد و بهخصوص زنان خانهدار در این زمینه از عملکرد پایبتری برخوردارند که باید با آموزشهای گسترده همراه با آموزش عملی عملکرد آنان را در این زمینه افزایش داد تا به این طریق گام مؤثری در زمینه پیشگیری و یا کاهش عوارض بیماری و بالطبع بهبود عملکرد زنان و کیفیت زندگی آنها محسوب میگردد.

واژگان کلیدی: عملکرد، زنان، خودآزمایی پستان، سرطان پستان

بررسی عوامل مؤثر بر ارتقاء آموزشی بالینی از دیدگاه دانشجویان مامایی

دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

حدیث آزادی^۱، ثریا طایفه^۱، زهره صدقی^۱، محبوبه پورحیدری^۲، فرشته میری^۳

۱- دانشجو کارشناسی ناپیوسته مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- عضو هیأت علمی گروه مامایی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کارشناس مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: براساس نظریه ارتقاء مستمر کیفیت، ارتقاء واقعی با درک کامل عملکرد فرآیندها و سیستمها و اصلاح دائمی آنها، بر مبنای اطلاعات تولید شده توسط خود فرآیندهای سیستم، امکانپذیر است. این مطالعه با هدف تعیین موانع و مشکلات و راهکارهای بهبود کیفیت آموزش بالینی از دید دانشجویان مامایی دانشکده علوم پزشکی انجام شد.

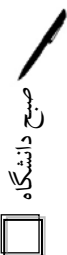
مواد و روشها: در این مطالعه توصیفی - مقطعی، ۱۰۰ دانشجو سال آخر پیوسته و کلیه دانشجویان ناپیوسته مامایی بهصورت سرشماری انتخاب شدند. دادهها توسط پرسشنامه‌های روا و پایا که ۵ حیطه مؤثر بر آموزش بالینی یعنی فرادهنده، فراگیر، برنامه‌ریزی آموزشی، محیط آموزشی و ارزشیابی را با ۳۵ عبارت مورد بررسی قرار داده و با مقیاس رتبه‌ای سنجیده شده بود، جمع‌آوری و مورد بررسی قرار گرفت. جهت تجزیه و تحلیل دادهها از آمار توصیفی و تحلیلی استفاده شد.

یافتهها: نتایج حاصل از پژوهش نشان داد پاسخگویان در خصوص عامل فرادهنده، همکاری و حمایت مربی از دانشجویان و احترام به دانشجو توسط مربی با میانگین امتیاز ۳/۵۸، در مورد عامل فراگیر دادن استقلال عمل به دانشجو تحت نظارت مربی با میانگین امتیاز ۳/۵۶، در خصوص عامل برنامه‌ریزی آموزشی گذراندن دروس تئوری مربوطه قبل از شروع کار آموزی با میانگین ۳/۷۵، در مورد عامل محیط آموزشی بالینی احساس مسئولیت ماماها بالینی جهت راهنمایی دانشجویان با میانگین امتیاز ۳/۴۳ و در خصوص عامل ارزشیابی، ارزشیابی دانشجویان از عملکرد مربیان با میانگین امتیاز ۳/۱۸ را مؤثرترین فاکتورها در ارتقاء کیفیت آموزش بالینی میدانستند.

نتیجه‌گیری: پر اهمیتترین عبارات مربوط به هر یک از ابعاد پنجگانه از نظر دانشجویان بیانگر آن است که در آموزش بالینی گروه مامایی فرصتهایی برای ارتقاء کیفیت وجود دارد لذا بهنظر میرسد برای بهبود وضع کیفیت خدمات آموزشی رایج شده بهتر است با توجه به این عبارات راهکارهایی تدوین و به اجرا در آید

واژگان کلیدی: آموزش بالینی مامایی، کیفیت، فرادهنده، فراگیر، برنامه‌ریزی آموزشی، محیط آموزشی،

ارزشیابی

بررسی شیوع و مقایسه افسردگی و اضطراب در زنان دارای حاملگی خواسته و ناخواسته مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی درمانی و مطبهای خصوصی شهر

بندرعباس سال ۱۳۸۶

نجمه شاهین فرد^۱، نسرين بابادابی^۱، لادن ابراهیمی فر^۱، فاطمه وحدانی^۲، فاطمه علی اکبری^۴، دکتر تیمورآقاملابی^۵

۱- دانشجوی کارشناسی مامایی، دانشگاه علوم پزشکی بندرعباس

۲- کارشناس مامایی، دانشگاه علوم پزشکی بندرعباس

۳- کاردار بهداشت خانواده، دانشگاه علوم پزشکی بندرعباس

۴- کارشناس ارشد، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۵- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی بندرعباس

چکیده

مقدمه: مادران دارای حاملگی ناخواسته در طول بارداری به‌علت نوع حاملگی‌شان با عوامل خطر زیادی مواجه‌اند. پژوهش حاضر با هدف تعیین فراوانی و مقایسه افسردگی و اضطراب در زنان دارای حاملگی خواسته و ناخواسته در شهر بندرعباس انجام گرفت.

مواد و روشها: اطلاعات از طریق مصاحبه با زنان باردار و ثبت آنها در پرسشنامه صورت گرفت. برای تعیین اضطراب و افسردگی از پرسشنامه HADS استفاده شد که دارای ۱۴ سؤال است که ۷ سؤال آن وضعیت اضطراب و ۷ سؤال دیگر وضعیت افسردگی را مشخص می‌کند. حجم نمونه ۲۷۸ نفر بود. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرم افزار آماری SPSS و آزمون آماری T-test استفاده شد.

یافتهها: میانگین نمره اضطراب در خانمهای دارای حاملگی خواسته $3/6 \pm 9/3$ و در خانمهای دارای حاملگی ناخواسته $3/4 \pm 10/4$ بود و اختلاف آماری معنی‌داری بین آنها وجود داشت. از نظر اضطراب خانمهایی که حاملگی ناخواسته داشتند $20/3\%$ طبیعی، $30/4\%$ مرزی و $48/6\%$ دچار اضطراب بودند و در خانمهایی که حاملگی خواسته داشتند از نظر اضطراب $30/6\%$ طبیعی، $32/5\%$ مرزی و $36/5\%$ دچار اضطراب بودند. میانگین نمره افسردگی در خانم های با حاملگی خواسته $7/3 \pm 6/8$ و در خانمهای دارای حاملگی ناخواسته $3/2 \pm 6/9$ بود و اختلاف آماری معنی‌داری بین آنها وجود نداشت. از نظر افسردگی خانمهای دارای حاملگی ناخواسته $45/3\%$ طبیعی، $36/8\%$ مرزی و $17/1\%$ دچار افسردگی بودند و در خانمهایی که حاملگی خواسته داشتند از نظر افسردگی $63/7\%$ طبیعی، 27% مرزی و $9/3\%$ دچار افسردگی بودند.

نتیجه‌گیری: بر اساس نتایج این مطالعه لازم است درخصوص ارتباط وضعیت حاملگی خواسته و ناخواسته و وضعیت افسردگی مطالعات بیشتری صورت گیرد. از نظر اضطراب نتایج مطالعه حاضر نشان داد در خانمهایی که دارای حاملگی ناخواسته هستند میان اضطراب بیشتر است. از اینرو لازم است مطالعاتی در زمینه کاهش اضطراب در اینگونه افراد صورت گیرد تا میزان آن کاهش یابد و خانمهایی که این وضعیت را درند بیشتر به سلامت فرزند خود فکر کنند.

واژگان کلیدی: حاملگی ناخواسته، حاملگی خواسته، افسردگی، اضطراب

بررسی ابعاد و شاخصهای تن سنجی در کودکان ۳-۶ ساله شهرستان شاهرودندا اکبری جامی^۱، سوسن جعفریان^۲

۱- دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

۲- متخصص اطفال و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

چکیده

مقدمه: تشخیص سوء تغذیه و برخی از بیماریهای کودکان به آگاهی از میزان رشد آنها بستگی دارد. وقتی که قد و وزن کودک با معیار مشخص مقایسه شود میتوان به کمبود رشد وی پی برد. فقدان معیار مخصوص قد و وزن کودکان ایرانی، ضرورت اجرای مطالعه ای در این زمینه را ایجاب میکند.

مواد و روشها: این مطالعه بر روی ۲۲۸ کودک ۳-۶ ساله که به روش تصادفی - خوشهای از ۳ مهد کودک انتخاب شده بودند، انجام شد. قد و وزن به روش استاندارد اندازهگیری شد و سپس شاخص توده بدنی (BMI) محاسبه گردید. در تجزیه و تحلیل آماری صدکهای مختلف رشد کودکان محاسبه گردیده و با استاندارد NCHS مقایسه شده است.

یافتهها: صدکهای قد کودکان ۳-۶ ساله شاهرود همواره کمی بالاتر از صدکهای استاندارد NCHS میباشد. صدکهای وزن کودکان مورد مطالعه همواره پایینتر از صدکهای استاندارد NCHS است. در مورد صدکهای BMI در پسران همواره پایینتر از صدکهای استاندارد NCHS میباشد ولی در دختران الگوی مشخص از BMI در مقایسه با منحنی استاندارد NCHS مشاهده نشد. نتایج نشان میدهد که ۲/۶ درصد کودکان ۳-۶ ساله مورد مطالعه زیر صدک ۵ قد استاندارد قرار دارند، همچنین ۳/۹ درصد افراد زیر صدک ۵ وزن NCHS قرار دارند و ۱۳/۶ درصد افراد تحت مطالعه زیر صدک ۵ BMI به سن NCHS قرار میگیرند.

نتیجهگیری: نتایج دلالت میکند که قد و وزن و BMI کودکان آمریکایی قابل تعمیم به جامعه پژوهش نیست. لذا ضروری است استانداردهایی در سطح ملی و منطقهای تهیه شود.

واژگان کلیدی: قد، وزن، شاخص توده بدنی (BMI)، مرکز ملی آمار سلامتی (NCHS)

بررسی فراوانی بیماریهای منتقله از راه خون در مراجعین به پایگاه انتقال

خون سمنان

سودابه پیوندی^۱، دکتر بهاره احدی^۲

۱- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان

۲- پزشک خانواده و عضو باشگاه پژوهشگران جوان

چکیده

مقدمه: بیماریهای منتقله از راه خون یکی از معضلات مهم در علم انتقال خون میباشد که باعث ایجاد بیماریها و عوارض و صرف بودجههای سنگین میشود. ملتسفانه هپاتیت B و C بیشتر در سنین ۲۰ تا ۴۰ سالگی دیده میشود و ۸۰ تا ۹۰ درصد مبتلایان به هپاتیت B و C را مردان تشکیل میدهند. ویروس هپاتیت B و C از مهمترین عوامل بیماریهای فراوردههای خونی است به همین دلیل سازمان انتقال خون تمام خونهای اهدایی را از نظر Hbs Ag و HCV کنترل میکند.

مواد و روشها: این پژوهش بهصورت مقطعی با استفاده از پرونده مراجعین به پایگاه انتقال خون سمنان بر روی مورد ۱۱۹۴۳ نفر مراجعهکننده در فاصله زمانی بهمن ماه ۸۲ تا آخر فروردین ماه ۸۴ انجام شده است. بعد از خون گیری، گروه خونی و RH و نتیجه آزمون الیزا از نظر HBV و anti HCV در پرسشنامه درج میگردد در صورت مثبت بودن anti HCV مجددا جهت تأیید توسط آزمون RIBA بررسی میشود.

یافتهها: از بین ۱۱۹۴۳ مورد اهدا کننده خون به روش الیزا ۰/۸۹٪ هپاتیت B و ۰/۱۵٪ anti HCV مثبت، که با تست تأییدی RIBA گزارش شد. بیشترین مبتلایان به هپاتیت B در گروه سنی ۳۹-۳۰ سال (۳۴/۶٪) و سپس در گروه سنی ۴۹-۴۰ سال قرار داشتند. ۸۲/۲٪ متأهل و ۹۲/۵٪ را افراد مذکر تشکیل میدادند و بیشترین آنها بهترتیب دارای گروه خونی B+ (۳۱/۸٪) و گروه خونی O+ (۲۷/۱٪) بودند. بیشترین مبتلایان به هپاتیت C در گروه سنی ۲۹-۲۰ سال ۴۴٪ و سپس در گروه سنی ۳۹-۳۰ سال قرار داشتند. ۶۱٪ متأهل و ۸۸/۷٪ مذکر بودند. بیشترین آنها به ترتیب دارای گروه خونی O+ (۳۵/۸٪) و گروه خونی A+ (۲۷٪) بودند و کمترین آلودگی در مبتلایان به هپاتیت B و C مربوط به گروه خونی O- بود.

نتیجهگیری: آلودگی به هپاتیت B در اهداکنندگان خون مراجعهکننده به پایگاه انتقال خون سمنان نسبت به سالهای قبل از ۱۹/۲٪ به ۰/۸۹٪ کاهش یافته است و آلودگی به هپاتیت C ۰/۱۵٪ گزارش گردید که تشخیص آن با تعیین anti HCV به روش الیزا و رد موارد مثبت کاذب با تست تأییدی RIBA بود. آموزش صحیح اهداکنندگان از نظر بیماریهای ویروسی و شرایط اهدای خون و تفهیم رفتار اهدای خون در جهت تشویق به اهدای مستمر، راه حل کاهش آلودگیهای ویروسی می باشد.

واژگان کلیدی: بیماریهای منتقله از راه خون و پایگاه انتقال خون

بررسی عوامل مرتبط با میزان سزارین در استان تهران با به کارگیری رگرسیون

لوجستیک و آنالیز مسیری

لیلا حسینی^۱، زینت ساربان^۱، سودابه محرمی^۱، فرشته میری^۲، دکتر غلامرضا بابایی^۳، مریم کشاورز^۴

۱- دانشجویان مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- کارشناس مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- عضو هیأت علمی، دانشگاه تربیت مدرس

۴- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: امروزه در کشور ما میزان سزارین بالاتر از استانداردهای جهانی است و روند صعودی دارد. مناسبترین راه برای کاهش میزان سزارین شناخت علل و عوامل مؤثر بر آن میباشد. این پژوهش بهمنظور تعیین عوامل مرتبط با میزان سزارین در استان تهران انجام شد.

مواد و روشها: این تحقیق بر روی ۶۰۳۸ خانم باردار که جهت ختم حاملگی به ۱۵ بیمارستان و زایشگاه دولتی و خصوصی مورد پژوهش واقع در شهر تهران مراجعه کرده بودند انجام شد. نمونه گیری به صورت تصادفی ساده بود و برای جمعآوری اطلاعات از پرسشنامه ای حاوی سؤالاتی در مورد سن و وزن مادر، تعداد فرزندان، نوع زایمان قبلی، طول مدت زایمان، علت سزارین و ... استفاده شد. در این مقاله برای تعیین عوامل مؤثر بر سزارین روش رگرسیون لوجستیک و جهت تمیز فاکتورهای تعیینکننده مستقیم و غیرمستقیم سزارین روش تحلیل مسیری بهکمک نرم افزار SPSS^{۱۰} و MINITAB^۸ بر روی دادهها اعمال شد.

یافتهها: از بین ۶۰۳۸ فرد مورد مطالعه، ۱۴۰۱ زن تحت عمل سزارین قرار گرفتند. از بین عوامل مورد بررسی سن مادرو وزن مادر، تعداد زایمان، سزارین قبلی، زجر جنین، تعداد جنین و پرزانتاسیون با سزارین رابطه معنیداری را نشان دادند. ($P < 0/001$). سزارین قبلی بیشترین تأثیر مثبت و تعداد زایمانها کمترین تأثیر منفی را بر روی سزارین داشتند. نتایج تحلیل مسیری نشان داد که وجود زجر جنین، نمایش بریج و افزایش تعداد جنین بر روی سزارین تأثیر مستقیم و مثبت دارد. افزایش سن و وزن مادرعلاوه بر تأثیر مستقیم و مثبت بر روی سزارین با تأثیر بر روی احتمال سزارین قبلی به شکل غیر مستقیم هم احتمال سزارین را افزایش میدهد. افزایش تعداد زایمانها، به مقدار کمی به صورت مستقیم و به شکل غیر مستقیم با تأثیرگذاری بر روی سزارین قبلی احتمال سزارین را کاهش میدهد. سن مادر با تأثیر بر روی تعداد زایمانها به عنوان یک ریسک فاکتور غیر مستقیم بر روی سزارین عمل میکند.

نتیجهگیری: با توجه به نقش سزارین قبلی در افزایش آمار سزارین، بررسی بر روی انجام زایمان طبیعی در زنان با سابقه سزارین، نقش بسیار مهمی در کاهش عملهای غیر ضروری سزارین و در نتیجه صرفه جویی اقتصادی در کشور خواهد داشت.

واژگان کلیدی: سزارین، رگرسیون لوجستیک، آنالیز مسیری

بررسی عوارض بیهوشی عمومی و عوامل مرتبط با آن در بخش ریکاوری

بیمارستان امام حسین (ع) شاهرود در سال ۸۶

دکتر جواد نوربان^۱، هاجر گودرزی^۲، مهدیه مزجی^۲، مریم اکبری^۲

۱- متخصص بیهوشی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- دانشجوی هوشبری، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: عوارض بیهوشی بسیار متعدد بوده و به عوامل مختلفی بستگی دارد که با افزایش مدت زمان بستری بیمار در ریکاوری باعث افزایش هزینه‌های اقتصادی- درمانی و احتمال بیماریهای واگیر و عفونتها و به تأخیر انداختن زمان ترخیص میشود. نظر به اینکه بررسی آماری دقیقی در رابطه با فراوانی عوارض بیهوشی عمومی در ریکاوری بیمارستان امام حسین (ع) شاهرود انجام نشده نیاز به پژوهش با عنوان این طرح احساس گردید.

مواد و روشها: در پژوهش توصیفی مقطعی حاضر، تعداد ۱۲۷ بیمار ۸۱-۱ ساله با کلاس I و II بیهوشی (ASA) تحت بیهوشی عمومی بهصورت تصادفی انتخاب شدند و مورد پژوهش قرار گرفتند سپس با استفاده از پرسشنامه به مدت ۲ ماه مورد سنجش قرار گرفتند و توسط نرمافزار SPSS و آزمونهای مرتبط مثل t-Test، کای مربع، آنالیز و واریانس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافتهها: در پژوهش حاضر که بر روی ۱۲۷ بیمار واجد شرایط انجام شد میانگین سنی بیماران $37/85 + 19/9$ (۸۱-۱ سال) بود. از نظر توزیع جنسی ۷۴ بیمار (۵۸/۳٪) مذکر و ۵۳ بیمار (۴۱/۷٪) مؤنث بودند. میانگین اندکس توده عضلانی بیماران ۲۵/۱ بهدست آمد. همچنین در این مطالعه مشخص گردید بخش ENT با ۳۲ بیمار (۲۵/۲٪) و مغز و اعصاب با ۶ بیمار (۴/۷٪) به ترتیب بیشترین و کمترین بیماران ارجاعی به اتاق عمل را به خود اختصاص دادند. از نظر سوابق مهم بیماران، سابقه فشار خون در ۱۱ درصد و دیابت در ۲٪ بیماران مشاهده شد. همچنین در خصوص آزمایشات قبل از عمل میانگین آزمایشات قند، اوره، Cr ، Na ، k و هماتوکریت در محدوده طبیعی گزارش گردید. در مورد داروهای بیهوشی نسدونال - ساکسینیل با (۷۴/۸٪) بیشترین و پروپوفل - آتراکوریوم با (۰/۸٪) کمترین مقدار را به خود اختصاص داده است. در القای بیهوشی (استنشاقی) از N_2O - هالوتان ۶/۳٪ و N_2O - ایزوفلوران ۱۱٪ استفاده کرده اند. در نگهداری بیهوشی با داروهای تزریقی آتراکوریوم با (۵۷/۵٪) حداکثر و پروپوفل با (۰/۸٪) حداقل مقدار را دارا بوده اند. در مورد پیش داروی بیهوشی فتانیل با ۷۸/۷٪ و فتانیل - میدازولام با (۰/۸٪) به ترتیب بیشترین و کمترین مقدار را داشتند. در مورد استفاده از داروهای جانبی حین و بعد از بیهوشی ریورس با (۱۶/۵٪) بیشترین و آدالات با (۰/۸٪) کمترین مقدار را داشتند. فشار خون سیستمیک با (۳/۹٪) عمل جراحی و میانگین قد دیده نشد ($P < 0/1$) ولی بین سن و میانگین وزن با بروز عوارض ناشی از بیهوشی در بین بیماران مورد مطالعه رابطه معناداری بهدست آمد ($P < 0/001$).

نتیجهگیری: طبق تحقیق فوق میزان بروز عوارض بیهوشی کم بوده و با توجه به رابطه معنادار بین میزان عوارض ناشی از بیهوشی با میانگین وزن و سن و سال توصیه میگردد بیماران مسن و چاق آمادگی بهتری جهت عمل داشته و کنترل حین و بعد از بیهوشی این قبیل افراد بیشتر صورت گیرد.

واژگان کلیدی: بیهوشی عمومی، ریکاوری بیمارستان امام حسین، عوارض بیهوشی

بررسی کیفیت خواب و کیفیت زندگی زنان یائسه روستای رویان در سال ۸۶

ریحانه عرب^۱، حمید کلایان مقدم^۲، الهه ابراهیم زاده^۳، احمد خسروی^۴

۱- دانشجوی کارشناسی مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کارشناس مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۴- کارشناس ارشد اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: یائسگی پدیده ای طبیعی و فیزیولوژیک در روند زندگی است. مشکلات مربوط به خواب در زنان دو برابر مردان است و اختلال خواب در دوران یائسگی به مراتب شایعتر است. این مطالعه به بررسی اختلالات خواب و کیفیت زندگی زنان یائسه در روستای رویان میپردازد.

مواد و روشها: در این مطالعه تمام زنان بالای ۴۰ سال در روستای رویان به صورت مقطعی بر اساس پرونده خانوار، مورد مصاحبه قرار گرفته و کسانی که حداقل یک سال تمام از قطع قاعدگی آنها گذشته بود؛ انتخاب و پرسشنامه بررسی کیفیت خواب پیتزبرگ و کیفیت زندگی (SF-۱۲) برای آنان تکمیل و دادهها با استفاده از نرمافزار SPSS آنالیز گردید.

یافتهها: در این مطالعه ۵۴ زن یائسه با میانگین سنی ۶۰ سال و میانگین زمان طی شده برای شروع خواب برابر ۴۴/۵ دقیقه و ۴۲/۶٪ (۲۳ نفر) از آنها اظهار نمودند که بیش از ۳۰ دقیقه بعد از رفتن به بستر به خواب میروند. میانگین ساعت بیداری در نمونههای حاضر ۴/۳۰ صبح برآورد شده است. ۴۵/۲٪ آنها برای به خواب رفتن مجبور به استفاده از دارو (دستور داده شده توسط پزشک و یا خارج از دستور) بودند. میانگین نمره کیفیت خواب $5/4 \pm 11/8$ میباشد. کیفیت خواب ۹۸/۱٪ زنان ضعیف (نمره کل بالاتر و مساوی ۵ در ۷ بعد مختلف کیفیت خواب) میباشد. بین نمره کیفیت خواب و کیفیت زندگی رابطه معناداری مشاهده شد ($p < 0/05$).

نتیجهگیری: نتایج نشان داد که کیفیت خواب زنان یائسه ضعیف بوده و باعث کاهش کیفیت زندگی آنها در ابعاد مختلف آن گردیده است.

واژگان کلیدی: کیفیت زندگی، کیفیت خواب، زنان یائسه، اختلالات خواب

بررسی میزان آگاهی و نگرش پزشکان و پرستاران در خصوص منشور حقوق

بیماران در بیمارستانهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی شاهرود: ۱۳۸۵

محمد امیری^۱، حسن باقری^۲، سمیرا ارشادی پور^۳، ربابه داورزنی^۴

۱- دانشجوی دکتری مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

۲- کارشناس ارشد مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

۳- دانشجوی ترم ۷ پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۴- دانشجوی ترم ۷ پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: احترام به حقوق بیمار و تعیین چارچوب قانونی برای آن دارای سوابق ممتد در تاریخ مراقبت‌های بهداشتی درمانی کشورهاست که رعایت آن رضایتمندی بیماران را سبب میشود. مطالعه حاضر بهمنظور تعیین میزان آگاهی و نگرش پزشکان و پرستاران از منشور حقوق بیماران در بیمارستانهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی شاهرود در سال ۱۳۸۵ صورت گرفت.

مواد و روشها: این پژوهش از نوع مطالعات توصیفی- مقطعی میباشد. با توجه به محدود بودن جامعه پژوهش و نیاز به اطلاعات دقیق تمام نمونه‌ها بهروش سرشماری مورد مطالعه قرار گرفته و پرسشنامه‌های مشتمل بر ۶ سؤال عمومی و ۳۲ سؤال اختصاصی در خصوص آگاهی و نگرش پزشکان و پرستاران از منشور حقوق بیمار تهیه، که جهت تکمیل در اختیار آنان قرار گرفت. نتایج بهصورت جداول و نمودارنمایش داده شد.

یافتهها: نتایج حاصل از پژوهش حاکی از آنست که ۲۴/۲ درصد از مصاحبهشدگان مرد و ۷۵/۸ درصد از زنان تشکیل میدهند که ۷۷/۵ از آنان در بیمارستان امام حسین و ۲۲/۵ در بیمارستان فاطمیه شاغل میباشدند. از مجموع مصاحبهشدگان ۷۷/۴ درصد دارای مدارک تحصیلی لیسانس و بالاتر و ۲۲/۶ دارای مدارک تحصیلی پائین تر می باشند. ۱۸/۱ درصد از مصاحبه شدگان بهیار، ۶۰/۴ درصد پرستار، ۱۰/۴ درصد پزشک و مابقی را سایر رشته ها مانند اتاق عمل، مامایی و... تشکیل میدهند. ۵۳/۳ درصد مصاحبهشدگان اعلام نمودهاند که با منشور حقوق بیمار به طور کامل آشنایی دارند. تنها ۱۸/۱ درصد از افراد مورد مطالعه اطلاعات خود را از طریق کارگاهها و سمینارهای آموزشی بهدست آورده اند و مابقی اطلاعات خود را از طرق دیگری بهدست آورده بودند. برای ۱۵/۹ درصد از افراد تاکنون دوره آموزشی از سوی بیمارستان در این زمینه برگزار گردیده و ۸۴/۱ درصد افراد هیچگونه دوره ای ندیدهاند. میانگین نمرات آگاهی برابر ۱۶/۳۸ از ۲۰ و میانگین نمرات نگرش برابر ۱۷/۰۹ از ۲۰ میباشد. با آزمون پیرسون بین میانگین نمرات آگاهی و نگرش ارتباط معنی داری مشاهده گردید $P.v=0/001$ که با آزمون اسپیرمن نیز این موضوع تأیید گردید.

نتیجهگیری: یافتههای این مطالعه و مطالعات مشابه در تعیین میزان آگاهی پزشکان و بیماران نسبت به حقوق بیماران و رعایت این حقوق در واحدهای درمانی، می تواند بهعنوان معیاری مناسب برای ارزیابی واحدهای درمانی در زمینه رعایت حقوق بیماران مورد استفاده قرار گیرد. و آموزش پرسنل و بیماران در زمینه حقوق بیماران، میتواند رضایتمندی بیشتر و بقای سازمانی را تضمین نماید.

واژگان کلیدی: منشور حقوق بیمار، پرستار، پزشک، آگاهی، نگرش، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

بررسی مقایسه‌ای تأثیر محلول استات و بیکربنات بر کفایت دیالیز بیماران تحت

درمان با همودیالیز در بیمارستان امام حسین (ع) شاهرود

حسین ابراهیمی^۱، حسن اسلامپناه^۲، انسیبه دباغ^۳، زهرا شرفی^۴، زینب کریمی^۴

۱- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- کارشناس پرستاری بخش همودیالیز بیمارستان امام حسین (ع) شاهرود

۳- کارشناس پرستاری و سرپرستار بخش همودیالیز بیمارستان امام حسین (ع) شاهرود

۴- دانشجوی رشته پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: همودیالیز شایعترین روش مورد استفاده در درمان نارسایی کلیه است. به‌طور کلی دو نوع محلول دیالیز وجود دارد (استات و بیکربنات). آمادگی محلول استات در مقایسه با بیکربنات ساده‌تر و ارزانه‌تر بوده و طول مدت نگهداری آن هم بیشتر است، اما محلول استات را نمیتوان در افراد مبتلا به مشکلات کبدی، افراد لاغر، پیر و خردسال استفاده نمود. ضمن آنکه استات میتواند سبب ازودیلاتاسیون و افت فشار در بیماران شود. از طرفی محلول بیکربنات گرانتر بوده و احتمال آلودگی باکتریال در آن بیشتر است. این تحقیق با هدف مقایسه تأثیر محلول استات و بیکربنات بر کفایت دیالیز بیماران تحت درمان با همودیالیز در بیمارستان امام حسین (ع) شاهرود انجام گردید.

مواد و روشها: پژوهش حاضر یک مطالعه همگروهی و تحلیلی-مقطعی میباشد که در آن ۳۰ بیمار مبتلا به نارسایی کلیه تحت درمان با همودیالیز در بیمارستان امام حسین (ع) شاهرود در سال ۱۳۸۵ مورد بررسی قرار گرفتند. تمامی بیماران ابتدا سه ماه با محلول استات و سپس سه ماه با محلول بیکربنات دیالیز شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه شامل اوره قبل و بعد از دیالیز، دور پمپ، مدت دیالیز، UF صافی، URR و KT/V بود که طی دو دوره سه ماهه ثبت و با هم مقایسه گردید. برای تحلیل داده‌ها از آزمون آماری ویلکاکسون استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش نشاندهنده آن بود که هنگام استفاده از محلول استات متغیرهای دور پمپ، مدت دیالیز، UF صافی، URR و KT/V کمتر از مقادیر مورد انتظار و متغیرهای اوره قبل و بعد از دیالیز بیشتر از مقادیر مورد انتظار بود در حالیکه این پارامترها هنگام استفاده از محلول بیکربنات در حد مقادیر مورد انتظار یا نزدیک به آن بود. آزمون آماری ویلکاکسون نشاندهنده وجود یک اختلاف معنی‌دار بین متغیرهای اوره قبل و بعد از دیالیز، دور پمپ، مدت دیالیز، UF صافی، URR و KT/V در زمان استفاده از محلولهای استات و بیکربنات بود.

نتیجه‌گیری: یافته‌های پژوهش مبین آن بود که در زمان استفاده از محلول استات به‌علت بروز عوارض بیشتر، امکان کمتری جهت دستیابی به پارامترهای لازم برای دیالیز کافی وجود دارد. دیالیز ناکافی هنوز یک مشکل بالینی قابل توجه است و در افزایش مورتالیتی و موربیدیتی بیماران تحت درمان با دیالیز سهیم است. لذا به‌منظور کاهش مورتالیتی و موربیدیتی بیماران دیالیزی توصیه میشود تا مراکز دیالیز در درجه اول به ماشینهای دیالیز که امکان استفاده از محلول بیکربنات دارند مجهز گردند و مراکز دیالیز نیز حتماً امکان از محلول بیکربنات به‌جای محلول استات استفاده نمایند.

واژگان کلیدی: همودیالیز، استات، بیکربنات، کفایت دیالیز

بررسی و مقایسه دو روش پانسمان (پانسمان استریل و روش روتین بیمارستان) بر میزان بروز درد، تندرns و عفونت موضعی محل آنژیوکت در بیماران بستری در بخش جراحی بیمارستان امام حسین (ع) شاهرود

زهرا غازی^۱، معصومه عرب ناصری^۱، حسین ابراهیمی^۲، حسین باقری^۲

۱- دانشجوی رشته پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: فلبیت بمغنون شایعترین عارضه تزریقات وریدی شناخته شده است و بیمارانی که از کاتترهای وریدی استفاده می کنند در معرض خطر فلبیت قرار دارند. خطر فلبیت با طولانی شدن مدت باقی ماندن کاتتر در محل افزایش مییابد. بهمنظور پیشگیری از عوارض و کم کردن درد محل تزریق علاوه بر رعایت نکات آسپتیک طی استفاده و زمان خروج کاتتر باید از روشهای، سالم مقرون بهصرفه و در دسترس سود برد. این مطالعه باهدف تعیین و مقایسه دو روش پانسمان بر میزان بروز درد، تندرns و عفونت موضعی محل آنژیوکت طراحی گردید.

مواد و روشها: پژوهش حاضر یک مطالعه تجربی است. جامعه پژوهش شامل بیماران مبتلا به آپاندیسیت یا کله سیستیت بستری در بخش جراحی بیمارستان امام حسین (ع) شاهرود بودند. بیماران بهطور تصادفی در دو گروه قرار گرفتند در گروه A پس از تزریق آنژیوکت از روش روتین بیمارستان (فیکس کردن با چسب) و در گروه B از پانسمان استریل استفاده گردید. ابزار گردآوری اطلاعات چک لیست میباشد و محل تزریق آنژیوکت از نظر بروز درد، تندرns و سایر علائم فلبیت در ساعتهای ۲۴، ۳۶ و ۴۸ مورد ارزیابی قرار گرفت. جهت تجزیه و تحلیل دادهها از آمار توصیفی و آزمون t-student استفاده گردید.

یافته ها: یافتههای پژوهش نشاندهنده آن بود که در گروه روش روتین شایعترین علائم در ساعت ۲۴ تندرns و درد ناحیه بالای تزریق در ساعت ۳۶ و ۴۸ درد و تندرns در محل تزریق بوده است. در گروه روش پانسمان استریل در ساعت ۲۴ هیچگونه علائم فلبیت مشاهده نگردید و شایعترین علامت در ساعتهای ۳۶ و ۴۸ آهسته بودن جریان سرم و قرمزی محل تزریق بود. بعلاوه بین میزان بروز درد و تندرns در روش پانسمان استریل نسبت به روش روتین اختلاف معنی داری مشاهده گردید بهطوریکه میزان بروز درد و تندرns در روش استریل کمتر از روش روتین بود. همچنین بین میزان بروز علائم فلبیت در روش پانسمان استریل نسبت به روش روتین اختلاف معنی داری مشاهده گردید بهطوریکه میزان بروز علائم فلبیت در روش استریل کمتر از روش روتین بود. ضمناً بین سایر علائم فلبیت در دو گروه اختلاف معنی داری مشاهده نگردید.

نتیجه گیری: با توجه به آنکه امروزه بیش از ۹۰-۸۰ درصد بیماران بستری در طول مدت درمان خود تحت درمان وریدی قرار میگیرند و سالانه بالغ بر ۵۰۰ میلیون کاتتر محیطی وریدی جایگذاری میشود لذا لازم است از روشهای سالمتر در دسترس و مقرون بهصرفه مانند استفاده از پانسمان استریل جهت پیشگیری از عوارض حاصله مانند درد محل تزریق، تندرns، فلبیت و احتمال انتقال عفونت به بدن استفاده نمود.

واژگان کلیدی: درد، تندرns، آنژیوکت، پانسمان استریل

تعیین تأثیر فیومهای ناشی از عملیات جوشکاری بر ظرفیتهای تنفسی کارگران شاغل در ایستگاههای کاری جوشکاری در کارخانه مهرپرور تهران در سال

۱۳۸۶

رسول توکلی^۱، دکتر کبری توکلی^۲، مهندس کبیری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی بهداشت حرفه ای

۲- پزشک و مسئول مرکز بهداشت کارخانه مهرپرور تهران

۳- کارشناس ارشد آمار

چکیده

مقدمه: بیماریهای ریوی از طریق استنشاق گردوغبار، دود، گازها و بخارات و... ایجاد میشود. در عملیات جوشکاری تولید گاز و فیوم (دود فلزی) ناشی از جوشکاری به چشم میخورد. با توجه به اهمیت موضوع ذکر شده و عدم آگاهی از وضعیت اختلال عملکرد ریوی، این مطالعه در کارخانه مهرپرور تهران صورت گرفت تا میزان اختلال عملکرد ریوی بر اساس مقادیری اسپرومتری نسبت به سالهای قبل از استخدام مشخص شود.

مواد و روشها: این بررسی به روش تحلیلی بر روی ۲۳ نفر از کارگران جوشکاری که در معاینات قبل از استخدام دارای فرم تکمیل شده اسپرومتری بودند انجام شد. دستگاه مورد استفاده اسپرومتر مدل ۲۱۲۰ vitalograf ساخت کشور انگلستان می باشد. در حین اسپرومتری از افراد پرسشنامه علائم و ناراحتیهای تنفسی برای هر فرد تکمیل گردید. از افراد تحت مطالعه قبل از تست خواسته شد تا ۲۴ ساعت قبل از انجام آزمایش هیچ دارویی مصرف نکنند و چنانچه اختلاف FVC در سه بار بیش از ۰.۵٪ بود آزمایش به روز بعد موکول میشد. بعد از استخراج نتایج پرسشنامه و اسپروگرام ها توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافتهها: این تحقیق بر روی ۲۳ جوشکار در گروه سنی ۲۵ تا ۵۰ سال و سابقه کاری ۲ تا ۱۲ سال انجام شد که میزان مواجهه این افراد در طول روز ۱۰ ساعت بوده است. با توجه به استعمال سیگار در ۳ نفر از افراد و ایجاد اختلال در نتایج آزمایش میزان نمونهها از ۲۶ به ۲۳ نفر کاهش یافت. از این تعداد افراد ۱۲ نفر جوشکار آرگون و ۸ نفر جوشکار برق و ۳ نفر برشکار بودند. در این مطالعه تمام شاخص های اسپرومتری قبل از استخدام با شاخص های اسپرومتری در زمان مطالعه کاهش پیدا کرده است. از ۱۰ نفر افرادی که در هنگام کار دچار تنفس میشدند فقط ۲ نفر از آنها نتیجه اسپرومترشان خفیف و یک نفر ملایم بود و نکته قابل توجه آن است که این ۳ نفر عملیات جوشکاری آرگون انجام میدادند.

نتیجهگیری: با توجه به مطالعه از تعداد افراد مورد مطالعه ۲ نفر (۷/۸٪) علائم خفیف و ۱ نفر (۴/۳٪) علائم ملایم و ۲۰ نفر (۸۶/۹٪) علائم نرمال در نتایج اسپرومتری مشاهده شد. براساس پرسشنامه تکمیلی ۱۰ نفر (۴۳/۸٪) افراد در هنگام کار دچار تنگی تنفس شدند و ۳ نفر از این افراد عملیات جوشکاری با آرگون را انجام میدادند که این میزان در مقایسه با بررسی های مشابه بسیار نزدیک است. با اجرای پیشنهادات مناسب چون آموزش بهداشت، استفاده از PPE، معاینات میان دوره‌ای و... میتوان به رفع این مشکل پرداخت.

واژگان کلیدی: جوشکاری، اسپرومتر، ظرفیت تنفسی

تأثیر آموزش در آگاهی دختران دانشآموز در مورد ایدز

بتولاسادات احمدنیا^۱، حدیث آزادی^۱، مرضیه اسکندری^۱، نسرين بابادایی^۱، لیلاحسینی^۱، دکتر خدیجه میرزایی^۲، دکتر افسانه کرامت^۳

۱- دانشجویان کارشناسی مامایی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- دکترای تخصصی بهداشت باروری دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- دکترای تخصصی علوم بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: یکی از اهداف مهم توسعه هزاره پرداختن به مسایل بهداشت باروری و کاهش ایدز میباشد. ایدز از مهم ترین بیماریهایی است که در حال حاضر سلامت جوامع بشری را تهدید میکند سازمان بهداشت جهانی تمام کشورها را ملزم به بهکارگیری استراتژیهای لازم جهت کاهش ایدز کرده است یکی از مؤثرترین روشها جهت رسیدن به این هدف آموزش در مورد این بیماریها و راههای انتقال و پیشگیری از آن میباشد.

مواد و روشها: جامعه مورد نظر دانشآموزان مدارس راهنمایی شاهرود بوده است. جهت دستیابی به اهداف این پژوهش تعداد ۱۰۰ دانشآموز از مدارس راهنمایی شاهرود انتخاب شدند. در این روش میزان آگاهی دختران دانش آموز قبل از آموزش و بعد از آموزش در مورد ایدز و راههای انتقال و پیشگیری از آن سنجیده شد. از آزمون آماری t تست جهت بررسی اختلاف بین سطح آگاهی قبل و بعد از آموزش استفاده شد.

یافتهها: مینگین سنی این دانشآموزان ۱۳ و ۱۴ سال بوده است. آزمون آماری t تست نشان داد که بین میزان آگاهی دانشآموزان قبل و بعد از آموزش ارتباط معنیداری وجود دارد. بین میزان آگاهی دانشآموزان در مورد راههای پیش گیری از ایدز قبل و بعد از آموزش تفاوت معنیداری وجود داشت ($P < 0.01$). بین میزان آگاهی دانشآموزان و تحصیلات والدین تفاوت معنیداری وجود نداشت.

نتیجهگیری: نتایج این آموزش نشان داد که میزان آگاهی دانشآموزان در مورد ایدز و راههای انتقال و پیشگیری از آن قبل و بعد از آموزش ارتباط معنیداری وجود داشت. آموزش دانشآموزان نوجوان در سنین پایین میتواند در جلوگیری از انتشار این بیماری مهلك مؤثر باشد و یکی از استراتژیهای مهم در این مورد باشد.

واژگان کلیدی: ایدز، آگاهی، دانشآموزان

تأثیر دخانیات بر اختلالات رفتاری و پرخاشگری در کودکان مدارس ابتدایی

شهر بندرعباس در سال تحصیلی ۱۳۸۶

کرامت الله جهانشاهی^۱، حمیدرضا محبوبی^۱، زهرا جهانگیری^۱، نازنین شریف^۱

۱- دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

چکیده

مقدمه: مصرف سیگار و سایر مواد دخانی در خانواده، علاوه بر مشکلات جسمی از نظر روحی نیز آثار سوء بر اعضای خانواده، مخصوصاً کودکان بهجای میگذارد. از سوی دیگر استعمال دخانیات از مهمترین معضلات بهداشتی ایران و سایر نقاط جهان میباشد. به همین دلیل بر آن شدیم تا تأثیر آن را بر اختلالات رفتاری و پرخاشگری در کودکان در معرض، بررسی کنیم.

مواد و روشها: در این مطالعه مورد-شاهدی ۲۱۸۴ دانشآموز مورد مطالعه از تعدادی از مدارس ابتدایی شهر بندرعباس که بهصورت خوشهای انتخاب شدند مورد بررسی قرار گرفتند. تعداد دانش آموزانی که والدین آنها یا دیگر افراد خانواده آنها سیگار مصرف می کرد شناسایی شده و بههمان تعداد نیز از دانش آموزانی که در خانواده آنها کسی سیگار مصرف نمیکرد انتخاب شده و پرسشنامه در اختیار هر دو گروه قرار گرفت. پرسشنامه پرخاشگری آیزینگ توسط دانشآموزان و پرسشنامه اختلالات رفتاری مایکل راتر توسط معلم مربوط تکمیل گردید. کل نمونه پژوهش شامل ۳۶۸ دانشآموز میباشد (۱۸۶ دختر و ۱۸۲ پسر)، که نصف این تعداد یعنی ۱۸۴ دانشآموز (۹۳ دختر و ۹۱ پسر) در معرض مصرف سیگار در خانواده قرار داشتند و نصف دیگر در معرض مصرف سیگار نبودند. نتایج بهوسیله نرمافزار SPSS و آزمون آماری کای اسکوئر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. میانگین سنی کودکان ۵/۵ سال بود. نتایج بررسیها نشان داد که ارتباط بسیار قوی بین اختلالات رفتاری در کودک و مصرف سیگار توسط مادر در دوره بارداری وجود دارد و خصوصاً در مادرانی که در ابتدای بارداری بیش از ۲۰ عدد سیگار در روز میکشیدند این ارتباط قوی تر بود. ولی در مورد اختلالات رفتاری و درونگرا و اختلالات توجه در کودک این ارتباط ضعیفتر بود. نتایج حاصل از این مطالعه نشان میدهد کودکان سیگاری به میزان بیشتری از اختلالات رفتاری رنج میبرند. آموزش خانوادهها در این باره ضروری به نظر میرسد.

واژگان کلیدی: دخانیات، اختلالات رفتاری، کودکان، پرخاشگری

جلوگیری از افت فشار خون در بیماران با بیهوشی اسپینال بدنال تزریق یک لیتر سرم رینگر یا ۲۵ میلیگرم افدرین قبل از عمل در بیمارستان خاتمالانبیاء (ص) شاهرود در سال ۱۳۸۶-۱۳۸۵

پروانه شرافت^۱، یوسف کلوخی^۲

۱- دانشجوی پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی شاهرود

۲- متخصص بیهوشی عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی شاهرود

چکیده

مقدمه: بیشک یکی از عوارض ناخواسته بیحسی موضعی اسپینال هیپوتانسیون میباشد. طبق مطالعات انجام شده حدود یکسوم موارد در بیحسی موضعی اسپینال هیپوتانسیون ایجاد میشود. این عارضه بهدلیل بلوک کردن سیستم اعصاب سمپاتیک میباشد. با توجه بهشیوع افت فشار خون بهدنبال بیهوشی اسپینال در بیماران و بهمنظور بررسی تأثیر تزریق ۱ lit سرم رینگر یا ۲۵ mg افدرین قبل از بیهوشی در این مورد تحقیق بر روی بیماران بیمارستان خاتم الانبیاء (ص) شاهرود که جهت انجام عمل جراحی تحت بیهوشی اسپینال در سال ۸۶ - ۸۵ مراجعه کرده بودند انجام شد.

مواد و روشها: این تحقیق با طراحی کارآزمایی بالینی مقایسه‌ای بر روی تعداد ۴۰ نفر از بیماران تحت عمل جراحی که بهطور تصادفی به دو گروه ۲۰ نفره شامل گروهی با تزریق ۱ lit سرم رینگر و گروه دیگر با تزریق ۲۵ mg افدرین قبل بیهوشی تقسیم شدند. بیماران افرادی بودند که با ASA درجه I یا II وارد مطالعه میشدند و همه بیماران بهروش استاندارد تحت بیهوشی اسپینال قرار میگرفتند.

یافتهها: ۲۰ نفر در گروه با تزریق سرم رینگر و ۲۰ نفر در گروه با تزریق افدرین که به لحاظ سن و جنس مشابه بودند قرار گرفتند. میزان جلوگیری از افت فشار در هر گروه بهترتیب ۹۰٪ در گروه با تجویز رینگر و ۸۵٪ با گروه با تجویز افدرین محاسبه شد.

نتیجهگیری: بهنظر میرسد تجویز دوز پیش درمانی سرم رینگر جهت جلوگیری از افت فشار خون قبل از بیهوشی اسپینال مؤثر بوده و بهتنهایی و مشابه دوز پیش درمانی افدرین قادر است فشارهای حین عمل را کنترل نماید.

واژگان کلیدی: Serum Ringer, ephedrine, CSF

شیوع باکتری یوری بدون علامت و الگوی حساسیت دارویی در زنان باردار مراجعه‌کننده به مرکز آموزشی درمانی دانشگاه تهران

زینت ساربان^۱، سودابه محرمی^۱، لیلا حسینی^۱، فرشته میری^۲، مریم کشاورز^۳، دکتر غلامرضا بابایی^۴

۱- دانشجوی کارشناسی مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- کارشناس مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی ایران

۴- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

چکیده

مقدمه: عفونت دستگاه ادراری از بیماریهای شایع دوران بارداری است و اکثر عفونتهای علامتدار آن نیز ناشی از باکتری یوری بدون علامت است که عدم تشخیص و درمان بهموقع آن میتواند برای مادر و جنین عواقب خطرناکی را به دنبال داشته باشد. با توجه به اهمیت غربالگری در زنان باردار، مطالعه ای به منظور تعیین شیوع باکتری یوری بدون علامت، ارتباط آن با بعضی فاکتورها و تعیین الگوی حساسیت دارویی در سال ۱۳۸۲ انجام شد.

مواد و روشها: در یک مطالعه مقطعی از ۹۰۰ زن باردار مراجعه‌کننده به کلینیک سرپایی مرکز آموزش درمانی حضرت زینب (س) تهران پس از تکمیل پرسشنامه و معاینه بیماران توسط متخصص زنان و زایمان و اطمینان از سالم بودن آنها، نمونه وسط ادرار استریل تهیه و از لحاظ آزمایش کامل ادرار و کشت مورد بررسی و تشخیص قرار گرفتند. سپس از باکتریهای جدا شده باکتری کانت بیش از ۱۰۰/۰۰۰ عدد، آنتی بیوگرام به روش کربی با اثر به عمل آمد.

یافتهها: در این مطالعه میزان شیوع باکتری یوری بدون علامت در زنان باردار ۳/۷ درصد به دست آمد و شایعترین ارگانیزمهای جدا شده به ترتیب اشرشیاکلی ۳۳/۳ درصد، استافیلوکوک کوآگولاز منفی ۳۰/۳ درصد و کلبسیلا ۱۵/۲ درصد به دست آمد. در گروه مبتلا به باکتری یوری بدون علامت میانگین سن ($P < 0/001$)، تعداد حاملگی ($P < 0/05$) و تعداد زایمان ($P < 0/05$) بالاتر از گروه سالم بود. سابقه عفونت ادراری اخیر و سنگ کلیه بین دو گروه با و بدون باکتری یوری بدون علامت تفاوت آماری معنی داری نداشت. الگوی حساسیت دارویی سویههای جدا شده بیشترین حساسیت را به آمیکاسین نشان داد، همچنین بیشترین میزان شیوع در سه ماهه دوم بارداری و در زنان بارتنه حاملگی و سن بالاتر به دست آمد.

نتیجهگیری: انجام غربالگری در کلیه زنان باردار به خصوص زنان با سن و تعداد حاملگی بالاتر ضروری به نظر می رسد. بر اساس نتایج این مطالعه با توجه به شیوع بالاتر باکتری یوری بدون علامت در سه ماه دوم بارداری، در صورت منفی بودن آنالیز ادراری در اولین ویزیت بارداری، تکرار تست در سه ماهه دوم بارداری، بخصوص در زنان با سن و تعداد حاملگی بالاتر، هم چنین توجه به تغییر الگوی حساسیت دارویی و استفاده ی مناسبتر از آنتیبیوتیکها تأکید میگردد. مطالعات تکمیلی سایر نقاط کشور نیز میتواند برای ارایع الگویی مناسب برای پیگیری و درمان زنان باردار مبتلا به باکتری یوری بدون علامت مفید و مثمر ثمر باشد.

واژگان کلیدی: باکتری یوری بدون علامت، تعیین الگوی حساسیت دارویی، زنان باردار

مطالعه فراوانی انگل‌های روده‌ای در مراجعین به مراکز آزمایشگاهی تشخیص

طبی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۱۳۸۴-۱۳۸۳

ابراهیم نوری^۱، دکتر سید حسین عبدالهی^۲، دکتر علی اکبر اعتمادی فر^۳

۱- دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۲- دانشیار انگل‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۳- پزشک عمومی

چکیده

مقدمه: آلودگی‌های انگلی روده‌ای از گذشته به‌عنوان یکی از مشکلات بهداشتی در جوامع بشری مطرح بوده‌اند اگر چه در سالهای اخیر پیشرفت‌های قابل ملاحظه‌ای در رابطه با کنترل و درمان این عفونتها حاصل شده است ولی هنوز هم در بسیاری از کشورهای جهان به‌خصوص جوامع در حال توسعه به‌عنوان یکی از مشکلات مهم بهداشتی به شمار می‌آیند. طبق گزارش سازمان بهداشت جهانی ۱۰٪ مردم دنیا به آمیبازیس دچار می‌باشند و حدود ۲۰۰ میلیون نفر در جهان به ژیا‌ردیا آلوده هستند هدف این مطالعه بررسی فراوانی انگل‌های روده‌ای در مراجعین به آزمایشگاههای تشخیص طبی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان در سال ۸۴-۱۳۸۳ می‌باشد.

مواد و روشها: این مطالعه توصیفی از نوع مقطعی است. تعداد نمونه‌های مورد بررسی ۱۱۰۰۰ نفر بودند که این نمونه‌ها براساس اطلاعات ثبت شده در دفاتر و رایانه‌های آزمایشگاههای بیمارستان مرادی، بیمارستان علی‌ابیطالب^(۴) و دانشکده پزشکی جمع‌آوری و پس از پر کردن فرم مربوطه داده‌ها براساس نرم‌افزار SPSS ۱۳ و آزمونهای T-Test و χ^2 مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند.

یافتهها: تعداد کل نمونه‌ها ۱۱۰۰۰ مورد بودند که از این تعداد ۵۸۰۷ مرد و ۵۱۹۳ زن بودند. از این تعداد ۶۰۸ نفر (۵/۵٪) آلوده به انگل‌های روده‌ای بودند که از این میان شایعترین پاتوژن ژیا‌ردیا بود با ۵۳۹ مورد مثبت (۹/۴٪) و بعد آنتامباکولی با ۲۶ نفر (۲۱/۰٪) و در میان کرمها هیمنولپیس نانا با ۷ نفر (۰/۰۶٪) و آسکاریس با ۶ نفر (۰/۰۵٪) شایع‌ترین بودند.

نتیجه‌گیری: نتیجه مطالعه حاضر نشان داد که در میان انگل‌های روده‌ای ژیا‌ردیا شایعترین عامل بود با ۵۳۹ مورد مثبت از کل ۶۰۸ مورد مثبت که از این تعداد ۲۸۱ نفر زن و ۲۵۸ نفر مرد بودند. از نظر آماری ارتباط معنی داری بین جنس و عفونت ژیا‌ردیا پیدا شد (P-Value=۰/۰۱۹). شایعترین گروه سنی که در آن عفونت پیدا شد گروه سنی ۲۰-۰ سال بود که ۲۹۹ مورد از ۶۰۸ مورد مثبت کل در این گروه سنی قرار داشتند و از نظر آماری ارتباط معنیداری بین گروه سنی و ابتلا به انگل‌های روده‌ای پیدا شد (P-Value=۰/۰۳۵). به‌طور کلی در مقایسه با مطالعات قبلی شیوع انگل‌های روده‌ای پایین‌تر بود با توجه به تأثیر انگل‌های روده‌ای در رشد جسمی و فکری، برای کنترل و پیشگیری آلودگی به انگل‌های روده‌ای موارد زیر پیشنهاد می‌شود: ۱- آموزش بهداشت ۲- تشخیص و درمان به موقع بیماران ۳- بهسازی محیط ۴- درمان افراد ناقل بدون علامت ۵- انجام آزمایش مدفوع و درمان دسته جمعی سایر افراد خانواده در خانواده‌هایی که یک یا چند نفر مبتلا به انگل‌های روده‌ای وجود دارد.

واژگان کلیدی: انگل‌های روده‌ای، آزمایشگاههای تشخیص طبی، رفسنجان

مقایسه فعالیت آنزیم بتا گالاکتوزیداز در فراکشنهای استخراجی محلول های آلی از برگ گیاهان کنار و مورد

نرگس مقیمی^۱، دکتر محمد آبرومند^۲

۱- دانشجوی رشته مامایی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

۲- بخش بیوشیمی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

چکیده

مقدمه: آنزیم β -Galactosidase (Ec ۳.۲.۱.۲۳) در اکثر گیاهان، پستانداران، قارچها و بعضی از باکتریها با فعالیت بالایی وجود دارد. در این بررسی مطالعه آنزیم بتا گالاکتوزیداز در گیاهان مورد و کنار انجام گردید. از این آنزیم در زمینه تحقیقات استفاده فراوانی میشود. هیدرولیز لاکتوز توسط این آنزیم اهمیت بسیار بالایی در صنایع غذایی دارد.

مواد و روشها: در روش خالصسازی جزئی، گیاهان مورد نظر را در سالین هموژن نموده و بر اساس حجمی از بوتانل استفاده نموده و بعد از سانتریفوژ، بوتانل را دور ریخته و مابقی را با استن ۳۰٪ به مقدار ۳۰٪ استن و ۷۰٪ محلول آنزیمی رسوب داده و سپس پودر خشک شده با استن را در سرم فیزیولوژی حل نموده و فعالیت آنزیم را بررسی نمودیم.

یافتهها: مقدار واحد آنزیم فوق برای گیاه کنار در مرحله رسوب با بوتانل ۰/۲۴۶ units و با استن ۰/۲۳۵ units به دست آمد. فعالیت مخصوص بتا گالاکتوزیداز برای گیاه کنار در مرحله رسوب با بوتانل ۰/۶۱۲ واحد آنزیمی بر میلی-گرم پروتئین و با استن ۱۱/۷۵ واحد آنزیمی بر میلیگرم پروتئین به دست آمد. مقدار واحد آنزیم فوق برای گیاه مورد در مرحله رسوب با بوتانل ۰/۹۱۵ units و با استن ۰/۸۵ units به دست آمد. فعالیت مخصوص بتا گالاکتوزیداز برای گیاه مورد در مرحله رسوب با بوتانل ۲۳/۴۶ واحد آنزیمی بر میلیگرم پروتئین و با استن ۴۲/۵ واحد آنزیمی بر میلی-گرم پروتئین به دست آمد.

نتیجهگیری: با توجه به این که این آنزیم در زمینه تحقیقات بخصوص در ELISA مورد استفاده قرار میگیرد بر آن شدیم که خالصسازی جزئی آنزیم فوق را در این دو گیاه انجام داده و مقایسه نماییم. در مقایسه فعالیت مخصوص آنزیم در این دو گیاه به این نتیجه رسیدیم که میتوان آنزیم فوق را از مورد خالص نمود.

واژگان کلیدی: آنزیم بتا گالاکتوزیداز، فراکشن، استن، بوتانل

مقایسه گلودرد (TS) و خشونت صدا و میالژی و گرفتگی صدا (HP) بعد از بیهوشی در بیماران دریافتکننده ساکسینیل کولین و آتراکوریوم در اردیبهشت سال ۸۶

زهرا فنایی^۱، سمیرا جاویدپور^۱، سهیلا غفاری^۱، دکتر احمد رنجبر^۲

۱- دانشجویان رشته هوشبری دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- متخصص بیهوشی

چکیده

مقدمه: گلودرد و میالژی و خشونت صدا از جمله مهمترین پیامدهای بیهوشی عمومی هستند و در این مطالعه به منظور مقایسه عوارض داروی آتراکوریوم و ساکسینیل کولین در بیماران تحت بیهوشی در بیمارستان امام حسین (ع) انجام شده است.

مواد و روشها: در این مطالعه بیماران در گروه سنی ۶۰-۱۸ سال در ASA^۱ و ASA^۲ و با شرایط یکسان جهت اعمال جراحی الکتیو انتخاب شده و بر اساس نوع داروی استفاده شده برای بیهوشی به دو گروه A و B تقسیم شدند (گروه A: آتراکوریوم، گروه B: ساکسینیل). سپس عوارض بیهوشی (گلودرد، خشونت صدا و میالژی) در دو گروه با استفاده از معاینه و مصاحبه با بیمار بررسی شده است.

یافتهها: در این مطالعه تعداد ۲۳ بیمار که با آتراکوریوم و ۱۴ بیمار که با ساکسینیل تحت بیهوشی قرار گرفته بودند، بررسی شد و میانگین سنی هر گروه به ترتیب برابر ۴۲/۲ سال و ۳۷/۹ سال میباشد. در گروه اول ۱۸/۵٪ (۵ نفر) و در گروه دوم ۳۸/۹٪ (۷ نفر) زن میباشند. فراوانی گلو درد، میالژی و گرفتگی صدا در گروه A در ۱ ساعت بعد از بیهوشی به ترتیب برابر ۳۳/۳٪، ۷/۴٪، ۱۸/۵٪ و در گروه B به ترتیب ۳۳/۴٪، ۲۷/۸٪ و ۲۲/۲٪ گزارش شده است. درصد ابتلا به این عوارض در ۲۴ ساعت بعد بیهوشی در گروه B (دریافت کننده ساکسینیل کولین) بهطور معناداری از گروه A (دریافت کننده آتراکوریوم) بیشتر است. (میالژی: ۲۲/۲٪ در مقابل ۳/۷٪ و گلو درد ۱۶/۷٪ در مقابل صفر)

نتیجه گیری: نتایج مطالعه نشان میدهد که عوارض بیهوشی ناشی از انقباض عضلات در گروه دریافتکننده آتراکوریوم بهطور معناداری در ۲۴ ساعت پس از بیهوشی کمتر میباشد.

واژگان کلیدی: گلودرد، خشونت صدا، گرفتگی صدا، میالژی

Clinicopathological Characteristics in Patients with colorectal Cancer in Zahedan in ۲۰۰۳_۲۰۰۵

Mohammad Ali Mashhadi^۱, Kourosh Shahraki^۲

۱- Assistant professor of Internal medicine, Hematologist & Oncologist

۲- Student of Medicine, Zahedan Medical University

Department of Hematology & Oncology, Ali Ebne Abitaleb Hospital, Zahedan, Iran

Abstract

Introduction: Colorectal cancer (CRC) is the second leading cause of cancer deaths in the United States and the third most common malignant neoplasm worldwide. The aim of the study was to determine the clinicopathological characteristics of colorectal cancer patients for ۳ years evaluation.

Method: The medical records of colorectal cancer patients in Ali-Ebne Abitaleb Hospital of Zahedan from year ۲۰۰۳ to ۲۰۰۵ were reviewed retrospectively. Patient gender, site distribution, tumor stage classification, lymph node involvement, metastatic site, histologic classification, histologic differentiation, family history of malignant tumors, presenting symptoms and survival rates were

Results: There were ۹۴ patients diagnosed with CRC; ۴۱ men and ۵۳ women, the mean age was ۵۳ years old (۲۱ year old–۸۴ years old). ۹۷% of patients had symptoms (pain, blood per rectum, weight loss, or alteration in bowel habits) before diagnosis. Younger patients had more poorly differentiated tumors and more mucinous adenocarcinomas than the older group. Younger patients were more likely to present with stage III or IV disease (۶۴%) as well.

Conclusions: Colorectal cancer in this population is common and should be considered in the differential diagnosis for all patients with gastrointestinal symptomatology. Patients with early-stage disease should be treated aggressively, as long-term survival may be anticipated, whereas the outcome for those with metastatic disease is poor.

KEY WORDS: Colorectal cancer, Zahedan, Clinicopathological

کارگاه

آگاهی دختران نوجوان از بهداشت باروری

مهدیه شجاع^۱، دکتر اکرم ثناگو^۲، دکتر لیلا جویباری^۲

۱- دانشجوی مامایی دانشکده پرستاری- مامایی گرگان

۲- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی گرگان

چکیده

مقدمه: گسترش بهداشت باروری و پرداختن به ابعاد مختلف آن در سطح ملی و بین المللی یکی از گامهای اساسی در تثمین سلامت جامعه و خانواده با محور سلامت زنان میباشد. با توجه به اینکه در تعریف جدید، بهداشت باروری به تمامی جنبههای زندگی و سلامت زنان و دختران وابسته است و هماکنون بهداشت باروری و بهره‌مند شدن زنان از حقوق باروری خود به عنوان بخشی از حقوق اساسی بشر و حمایت‌های مذهبی دین اسلام از آن مطرح است، این تحقیق با هدف تعیین آگاهی، در زمینه بهداشت باروری انجام گرفت.

هدف از این مطالعه بررسی آگاهی دختران نوجوان در باره پارهای از مسأله مرتبط با بهداشت باروری بوده است.

مواد و روشها: از ۳۱ دانش آموز دختر سال سوم رشته هنر یکی از مدارس تهران برای شرکت در مطالعه دعوت به عمل آمد. از پرسشنامه در قالب مصاحبه ساختار یافته برای جمع آوری اطلاعات استفاده شد. سؤالات در ارتباط راه- های پیشگیری از بارداری، رفتارهای جنسی پرخطر، بیماریهای آموزشی و منبع کسب اطلاعات بوده است.

یافتهها: ۳۸/۷ درصد از شرکت کنندگان هیچ اطلاعی در رابطه با وسایل پیشگیری از بارداری نداشتند. ۵۸/۰۶

درصد از شرکت کنندگان در رابطه با روشهای انتقال ایدز آگاهی کامل داشتند. منبع کسب اطلاع شرکت کنندگان در خصوص رفتارهای جنسی پرخطر فقط دوستان بوده است. همه افراد بر این باور بودند در دوران عادت ماهیانه باید از انجام رابطه جنسی پرهیز کرد.

نتیجهگیری: با توجه به یافتهها میزان آگاهی نوجوانان از بهداشت باروری در سطح پایین قرار دارد. با توجه به اینکه نوجوانان گروه آسیبپذیر جامعه به شمار می‌آیند پیشنهاد میشود با توجه به خلأهای موجود آموزشی علاوه بر استفاده از تبلیغات مناسب و به خصوص استفاده از رسانه های گروهی، افزایش دسترسی به رسانههای مکتوب و جذاب آموزشی و هماهنگی هر چه بیشتر بین خانواده، کادر بهداشتی و معلمان در ارائه این آموزشها و جلوگیری از دوگانگی در آموزش مورد توجه قرار گیرد.

واژگان کلیدی: بهداشت باروری، دختران نوجوان، آگاهی

اهمیت بکارت؟ تحقیق کیفی

آرزو حسینی نژاد^۱

۱- دانشجوی مامایی، دانشگاه علوم پزشکی گرگان

چکیده

مقدمه: باکره در فرهنگ لغت به دوشیزه یعنی کسی که تجربه جنسی نداشته معنی شده است. فرهنگ و مذهب ایران تماس جنسی قبل از ازدواج را ممنوع کرده است، به عبارت دیگر حفظ بکارت به خصوص برای دختران بسیار اهمیت دارد. به دلیل حساس بودن موضوع اطلاعات ما در مورد اهمیت آن از دیدگاه جوانان اندک است. این مطالعه برای بدست آوردن دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گلستان در خصوص بکارت انجام شد.

مواد و روشها: این مطالعه کیفی با استفاده از مصاحبه نیمه ساختاری فردی بر روی ۳۰ دانشجوی دختر دانشگاه علوم پزشکی گلستان انجام شد. آنها با استفاده از روش نمونه‌گیری تئوریک وارد مطالعه شدند. اشباع اطلاعات حجم نمونه را تعیین کرد. هر مصاحبه ضبط و دست نوشته شد. محتوی دست نوشتهها توسط محققین تجزیه و تحلیل شد.

یافتهها: شرکتکنندگان از رشتههای مختلف علوم پزشکی با متوسط سنی ۲۱-۲۰ سال و از شهرهای مختلف بودند. تجزیه و تحلیل محتوی نشان می‌دهد که اکثریت شرکتکنندگان تعریف یکسانی از بکارت دارند: داشتن و حفظ پرده بکارت قبل از ازدواج و در مورد اهمیت آن برخی دختران می‌گویند باکره بودن مهم است زیرا گواهی بکارت برای مجوز ازدواج نیاز است، اما برخی از آنها می‌گویند این مایه تحقیر است زیرا ما میدانیم که برخی دختران در خفا با پسران تماس جنسی دارند اما برای حفظ پرده از مقاربت خودداری میکنند. هم چنین آنها معتقدند که شواهدی برای بکارت مردان وجود ندارد بنابراین اغلب آنها تماس جنسی دارند. بسیاری از دختران فکر میکنند که پسرها از مزیتی برخوردارند و از آزادی وسیعتری لذت می‌برند. در حقیقت سؤالی را مطرح میکنند که چرا باکره بودن در مردان به اندازه زنان مهم نیست؟

نتیجه‌گیری: یافتهها نشان داد باکره بودن مهم است به خصوص برای دختران. اما سؤلهایی که نیازمند پژوهش بیشتر است: چرا علی‌رغم این اهمیت و حساسیت، جوانان زیادی قبل از ازدواج با یا بدون مقاربت، تماس جنسی دارند؟ و چگونه میتوان نداشتن تجربه جنسی در پسران را همانند دختران با اهمیت نشان داد؟

واژگان کلیدی: اهمیت، بکارت، کیفی

بررسی علل باکتریولوژیک استئومیلیت مزمن در بیماران ترومایی مراجعه کننده به بیمارستان امام حسین شاهرود از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۵

محبوبه میرکریمی^۱، دکتر احسان نزاکتی^۲، دکتر محمد مهدی نوریان^۳

۱- دانشجوی پزشکی دانشگاه آزاد شاهرود

۲- متخصص بیماریهای عفونی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- متخصص جراحی عمومی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: استئومیلیت به دنبال تروما معمولاً خود را به صورت عفونت مزمن و مکرر نشان می دهد. تشخیص آن بر اساس یافته های بالینی، آزمایشگاهی و تصویربرداری می باشد. لذا این مطالعه با هدف تعیین علل باکتریولوژیک استئومیلیت مزمن در بیماران ترومایی انجام شده است.

مواد و روشها: این مطالعه مقطعی بر روی بیماران ترومایی مبتلا به استئومیلیت مزمن مراجعه کننده به بیمارستان امام حسین^(ع) شهر شاهرود در طی سالهای ۸۰ تا ۸۵ انجام شد اطلاعات لازم از قبیل سن، جنس، نوع تروما، نتیجه کشت، نوع درمان، مدت بستری، فاصله زمانی بین تروما تا عفونت، سطح CRP و WBC در فرم های از پیش تعیین شده ثبت گردید. و توسط نرم افزار آماری SPSS ۱۳ مورد آنالیز قرار گرفت.

یافتهها: میزان شیوع استئومیلیت در منطقه ما ۱/۲٪ و میانگین سنی افراد مورد مطالعه $32/9 \pm 14/6$ سال بود. نوع شکستگی در بین افراد ترومایی مراجعه کننده در ۲۰ مورد باز و ۱۱ مورد بسته بود میانگین مدت زمان بین تروما تا تشخیص استئومیلیت در بیماران مورد مطالعه ما $7/1 \pm 7$ ماه بود. بهجز ۴ مورد که کشت انجام نشد در ۱۰ مورد استافیلوکوک، ۱ مورد استرپتوکوک، ۵ مورد اشر شیا کولی، ۱ مورد سودوموناس، ۱ مورد سیتروباکتر و ۱ مورد پروتئوس در محیط کشت رشد یافت و در ۸ مورد کشت منفی بود. برای اکثر بیماران (۲۰ نفر) درمان جراحی به همراه درمان آنتی بیوتیکی انجام شده بود.

نتیجه گیری: نتایج مطالعه ما نشان داد که شایعترین عامل استئومیلیت مزمن در بیماران ترومایی استافیلوکوک بوده و بعد از آن E.coli قرار داشت.

واژگان کلیدی: اتیولوژی، تروما، استئومیلیت مزمن

بررسی آگاهی، نگرش و عملکرد (KAP) مدیران دانشکده علوم پزشکی

شاهرود در مورد ارزشیابی عملکرد سالیانه کارکنان، ۱۳۸۲

محمد امیری^۱، حمیدرضا یزدانی^۲، عیسی معصومی^۳، فریبا امینهراتی^۴، ناصر شیخکبیر^۴

۱- دانشجوی دکتری تخصصی (Ph.D) مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران

۲- کارشناس پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کارشناس بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۴- کارشناس دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: ارزشیابی از جمله ابزار و وسایل مدیریت منابع انسانی است که با اعمال صحیح آن اهداف سازمان و منافع واقعی کارکنان و جامعه نلمین میشود مطالعه بهمنظور تعیین آگاهی، نگرش و عملکرد مدیران دانش گاه علوم پزشکی در مورد طرح ارزشیابی سالیانه عملکرد کارکنان و ارتباط آن با تعداد دیگری از متغیرها همچون س‌نوفات خدمت، جنس، سن و... انجام گردید.

مواد و روشها: پژوهش از نوع مطالعات توصیفی، کاربردی، مقطعی (cross-sectional) می باشد. تمامی مدیران به روش سرشماری مورد مطالعه قرار گرفتند. داده‌های جمع‌آوری شده در جداولی که فراوانی درصد را نشان می دهد قرار گرفته و به وسیله نرم افزارهای کامپیوتری Instat و SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافتهها: نتایج حاکی از آن است که از مجموع ۶۶ نفر مدیران دانشگاه تنها ۲۱/۲۱٪ مدیران دوره بازآموزی در مورد ارزشیابی یا آموزش ضمن خدمت را گذرانده‌اند. در این مطالعه مشخص گردید که ۷۰٪ مدیران مرد و ۶۲٪ مدیران زن نمره بالای آگاهی، نگرش و عملکرد را کسب نموده اند. همچنین بین نگرش مدیران و رشته‌های تحصیلی، بین آگاهی و عملکرد ارتباط مستقیم وجود دارد.

نتیجهگیری: با توجه به نتایج فوق و اهمیت آگاهی کافی، نگرش مثبت در عملکرد بهتر مدیران در زمینه ارزشیابی، انجام ارزشیابی صحیح و مؤثر بدون آگاهی کافی و نگرش مثبت ارزشیابی کنندگان و ارزشیابی شوندگان میسر نخواهد بود.

واژگان کلیدی: آگاهی، نگرش، عملکرد، مدیران، ارزشیابی

بررسی نیازهای کارکنان اداری و مالی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود: ۱۳۸۴

محمد امیری^۱، حسن باقری^۲، سیدرضا میرحسینی^۳، مهدی کلانهای^۲، فریبا امینهراتی^۳

۱- دانشجوی دکتری تخصصی (Ph.D.) مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران

۲- کارشناس ارشد مدیریت، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کارشناس دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: کارکنان در موفقیت سازمان نقش به‌سزایی دارند، از این رو ضروری است مدیران تصویر روشن و کاملی از نیازها و انتظارات آنها را داشته و در تدوین برنامه‌ها و اهداف مورد توجه قرار دهند پژوهش حاضر با هدف بررسی و تعیین نیازهای کارکنان اداری مالی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود صورت گرفت.

مواد و روشها: مطالعه از نوع توصیفی، مقطعی، کاربردی بوده که جهت جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های استاندارد مشتمل بر ۶ سؤال عمومی و ۶۰ سؤال دو گزینه‌ای اختصاصی استفاده گردیده است. نیازهای پنجگانه دارای امتیاز ۰ تا ۵ می‌باشد. داده‌ها پس از جمع‌آوری با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS&INSTAT تحلیل و نمایش داده‌ها با استفاده از نمودار و جداول توزیع فراوانی صورت گرفته است.

یافته‌ها: بر پایه یافته‌های پژوهش نیازهای اعضای جامعه پژوهش به ترتیب اولویت شامل نیاز به خود شکوفایی با میانگین ۶۵/۹، نیاز به احترام با ۶۵/۲، نیاز به ایمنی با ۵۸/۶، نیاز به تعلق با ۵۷/۸ و نیازهای فیزیولوژی با ۵۲/۳ می‌باشد که در جنس مرد و زن متفاوت است. در زنان اولویت با نیاز خود شکوفایی و در مردان نیاز به احترام است. با آزمون آنالیز واریانس یک طرفه (one-way) ارتباط معنیداری بین سلسله مراتب نیازهای مردان و زنان مشاهده نگردید. به نظر میرسد ترتیب سلسله مراتب نیازهای زنان منطبق با ترتیب سلسله مراتب نیازهای مازلو بوده ولی در مردان مطابقت وجود ندارد. بین نیازهای فیزیولوژی در سطح تحصیلی زیر دیپلم با دیپلم و زیر دیپلم با لیسانس ارتباط معنیداری وجود دارد ($p=0.001$)، ولی بین سن خدمت، نوع استخدام و نیازها ارتباطی وجود ندارد. با توجه به ارتباط تحصیلات و نیازهای فیزیولوژی، مشاهده گردید که با افزایش میزان تحصیلات امتیاز کسب شده کاهش مییابد که در نیازهای خودشکوفایی این رابطه عکس مییابد.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج بدست آمده میتوان اظهار داشت که سلسله مراتب نیازها امری نسبی و متأثر از عوامل فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی می‌باشد. و به‌منظور تعیین سلسله مراتب نیازهای کارکنان سازمانهای مختلف می‌بایست با پژوهشهای میدانی الگوهای اقتضایی مبتنی بر شرایط سازمانی و الزامات محیطی آنها طراحی نمود.

واژگان کلیدی: نیاز، کارکنان اداری، کارکنان مالی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

بررسی وضعیت و انتشار بیماری بروسلوز در شهرستان شاهرود

مجید امیری^۱، سعید ناظمی^۲، عیسی معصومی^۳، زهرا کامیاب^۴

۱- دانشجوی بهداشت محیط، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- مربی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کارشناس بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۴- کارشناس آموزش دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: بیماری بروسلوز به‌عنوان یکی از بیماری‌های مشترک بین انسان و دام از شایع‌ترین بیماری‌های عفونی در ایران می‌باشد. سالانه نزدیک به ۶۰۰۰ مورد بروسلوز می‌تواند از دامها به انسان با لمس کردن دام و یا در حین کشتار از طریق تماس یا از طریق خوردن یا نوشیدن شیر خام و مصرف لبنیات و همچنین استنشاق هوای محتوی عامل بیماری صورت گیرد. مطالعه حاضر بر آن است تا به بررسی وضعیت بیماری و انتشار بروسلوز در شهرستان شاهرود بپردازد.

مواد و روشها: تمامی مراجعین به مرکز بهداشت شاهرود که طی سالهای ۱۳۸۵-۱۳۸۱ که فهرست آنها در مرکز بهداشت ثبت شده بود، بررسی شدند.

یافتهها: میانگین سنی افراد ۱۱ ± ۳۵/۸ سال بود. علت ابتلاء ۴۵٪ از افراد مصرف شیر و لبنیات ۲۵٪ از علت بیماری خود را اطلاعی نداشتند. ۴۰٪ افراد به تماس خود با حیوانات اشاره نموده بودند.

نتیجهگیری: به نظر می‌رسد آموزش خانواده در مورد مصرف شیر و لبنیات پاستوریزه و یا جوشاندن شیر و همچنین بهسازی محل نگهداری دامها به پیشگیری از این بیماری کمک می‌کند. ضمناً واردات غیر قانونی دام از استانهای مجاور در شیوع بروسلوز در نقاط روستایی مجاور با استانهای خراسان و گلستان نقش مهمی را به عهده داشته است.

واژگان کلیدی: بروسلوز، بیماری‌های عفونی، بهسازی

بررسی تأثیر آموزش به روش سخنرانی بر روی افزایش آگاهی زنان روستایی در زمینه تنظیم خانواده

مریم ترابزاده^۱، فریده رحیمی^۱، امیر کسانیان^۲، فریده صادقیان^۳، پروین نظری^۴

۱- دانشجوی بهداشت خانواده دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۴- کارشناس آموزش مداوم جامعه پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: امروزه بحران جمعیت نه تنها در ایران بلکه در کشورهای در حال توسعه از مشکلات مهم بهداشتی است. رعایت برنامه تنظیم خانواده، استفاده از روش‌های مطمئن پیشگیری از بارداری، جلوگیری از حاملگی ناخواسته، عدم استفاده از روش‌های سنتی و غیر ایمن از راهکارهای مهم جهت جلوگیری از ازدیاد جمعیت می‌باشد با توجه به اینکه به نظر می‌رسد در زمینه روش‌های تنظیم خانواده هنوز آگاهی کافی در زنان روستایی ایران وجود ندارد. هدف از این مطالعه بررسی تأثیر آموزش بر روی میزان آگاهی زنان روستایی در سنین باروری در مورد تنظیم خانواده و بهداشت باروری می‌باشد.

مواد و روشها: نوع مطالعه توصیفی تحلیلی بوده افراد مورد مطالعه تعداد ۱۷ نفر زنان سن باروری ساکن در روستای رویان شاهرود بودند. آموزش بهداشت باروری و تنظیم خانواده توسط ۳ نفر دانشجوی بهداشت خانواده آموزش دیده انجام گرفت و روش جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه شامل مشخصات دموگرافیک و اطلاعاتی در مورد روشهای مختلف جلوگیری از بارداری (قرص، IUD، کپسول، بستن لوله و...) که به صورت قبل و بعد انجام شد. تجزیه و تحلیل اطلاعات توسط نرم افزار SPSS و آزمون‌های تی زوج، χ^2 و ویلکاکسون انجام گرفت.

یافتهها: نتایج حاصله نشان داد زنان با میانگین سن $28/83 \pm 6/9$ و میانگین تعداد فرزندان $1/18 \pm 1/79$ و سابقه ازدواج $11/43 \pm 7/9$ در این مطالعه شرکت کردند. تحصیلات آنان $35/7\%$ ابتدایی، $28/6\%$ راهنمایی و $35/7\%$ دیپلم بود. میانگین نمره آگاهی قبل از آموزش $1/28 \pm 8/82$ و بعد از آموزش $1/76 \pm 10/16$ به دست آمده، جهت بررسی تأثیر آموزش از آزمون یک طرفه ویلکالکسون استفاده گردید. نتایج نشان داد آموزش تأثیر بهسزایی بر روی آگاهی زنان مورد مطالعه داشت ($Pvalue = 0/011$)، سن، تحصیلات و مدت ازدواج ارتباط معنی‌داری را با افزایش آگاهی نشان نداد اما تعداد فرزندان ارتباط معنی‌دار و معکوسی را نشان داد یعنی هر چه تعداد فرزندان بیشتر بود افزایش آگاهی کمتری بدست آمد ($Pvalue = 0/036$) همچنین افزایش میزان آگاهی با شغل همسر رابطه مستقیم و معنی‌داری را نشان داد ($Pvalue = 0/028$)

نتیجه‌گیری: نتایج حاصله نشان داد در گروه‌های کوچک آموزش به روش سخنرانی توأم با وسایل کمک آموزشی می‌تواند در آگاهی زنان سنین باروری روستایی مؤثر باشد. با توجه به اینکه تعداد فرزندان و شغل همسر می‌تواند در افزایش آگاهی زنان روستا مؤثر باشد. توصیه می‌شود در زمانی که تعداد فرزندان بیشتری دارند و همچنین با در نظر گرفتن شغل همسران آموزشهای متفاوتی به زنان در زمینه تنظیم خانواده انجام گیرد.

واژگان کلیدی: آموزش، تنظیم خانواده، زنان روستا

بررسی اپیدمیولوژیک مصدومیت عابرین در حوادث ترافیکی در شهرستان

شاهرود

حسن خواجه^۱، فریده صادقیان^۲، زهرا کامیاب^۳، احمد خسروی^۴، ربابه یونسیان^۵

۱- دانشجوی بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- عضو هیات علمی بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کارشناس آموزش، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۴- کارشناس ارشد اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۵- کارشناسی بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: صدمات عابرین در حوادث ترافیکی یکی از مشکلات بهداشتی مهم میباشد هدف از این مطالعه بررسی مشخصات عابرین مصدوم ناشی از حوادث ترافیکی در مدت ۷ ماه در شاهرود است.

مواد و روشها: نوع مطالعه توصیفی بوده که از اول اسفند ماه ۸۳ لغایت پایان شهریور ۸۵ در شاهرود انجام شده است. روش جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه، شامل مشخصات مجروحین عابر، مکان و زمان وقوع حادثه و..... می باشد. که توسط پلیس تکمیل شده است. آنالیز اطلاعات با استفاده از نرم افزار SPSS انجام گردید.

یافتهها: یافتهها نشان داد از تعداد ۴۷۲ مورد مجروح گزارش شد. توسط پلیس در مدت مطالعه ۱۴٪ عابر بودند و از عابرین مصدوم ۵۶٪ مرد ۴۳٪ زن بوده میانگین سن عابرین ۳۳/۳۶ و حداقل سن آنان ۳۰ و حداکثر ۸۰ بود. اکثریت عابرین ۸۳٪ در حال عبور مجاز از عرض خیابان بودن ۸۶٪ از صدمات عابرین در خیابانهای شهر و روستا اتفاق افتاد. درصد مجروحین عابر در ماههای مختلف متفاوت بوده بیشترین میزان در ماه مرداد ماه به دست آمد.

نتیجهگیری: عابرین پیاده کمترین حفاظت را در ترافیک دارند اقدامات اساسی برای پیشگیری از صدمات عابرین توسط راهنمایی و رانندگی و سایر ذینفعان بایستی صورت گیرد.

واژگان کلیدی: حوادث ترافیکی، عابرین، شاهرود

بررسی ارتباط میان آگاهیهای تغذیه‌ای و نمایه توده بدن (BMI) در دختران

دیرستانی شهر اهواز

محمد امین چوبینه^۱، سیما نظری حصار^۱، الهه فراباد^۱، زهرا عارفیان^۱، دردانه حسین^۲

۱- دانشجوی تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

۲- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

چکیده

مقدمه: مطالعات مختلف نشان می‌دهد که افرادی که دارای اضافه وزن و چاقی می‌باشند از ریسک بالاتری جهت مواجه با بیماریهای کرونیک در آینده برخوردارند از طرفی افرادی که دچار کمبود وزن می‌باشند نیز وضعیت مطلوبی نخواهند داشت و هر دو این شرایط به عنوان طیفهای مختلف سوء تغذیه از اهمیت خاص خود برخوردار خواهند بود و این مسأله در زنان به دلیل شرایط خاص آنها از قبیل شرایط فیزیولوژیک، بارداری، شیردهی و... اهمیت بالاتری خواهد داشت به علاوه زنان به عنوان مادران آینده بخش عمده‌ای از عادات و عقاید تغذیه‌ای خود را به خانواده و فرزندان منتقل میکنند و میتوانند وضعیت تغذیه‌ای آن‌ها را نیز تحت تأثیر قرار دهند. در پژوهش حاضر هدف بررسی ارتباط میان آگاهیهای تغذیه‌ای و نمایه توده بدن (BMI) در دختران دیرستانی شهر اهواز میباشد.

مواد و روشها: آگاهیهای تغذیه‌ای ۱۵۰ نفر از دانش آموزان دختر سال آخر دیرستان بهوسیله پرسشنامه‌های مشتمل بر ۴۴ پرسش بررسی شده و افراد براساس نمایه توده بدن (BMI) به سه دسته، افراد مبتلا به کمبود وزن، افراد دارای محدوده طبیعی وزنی و افراد دارای اضافه وزن و چاق طبقه‌بندی شده و در پایان داده‌ها توسط برنامه SPSS ۱۳.۰ و با استفاده از آزمونهای Spearman, s rho و Multiple comparison post Hoc test مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند.

یافتهها: ۳۴/۳ درصد افراد به کمبود وزن مبتلا بودند، ۵۴/۳٪ در محدوده وزنی نرمال قرار داشتند و ۱۱/۴٪ افراد دارای اضافه وزن و یا چاق بودند. محدوده وزنی ۱۵۰ دانش‌آموز فوق بین ۳۸ تا ۷۳ کیلوگرم قرار داشته و میانگین وزنی ۵۳/۷۹ کیلوگرم (SD: ۷/۵۱) و قد آنها در محدوده ۱۴۲ تا ۱۷۴ سانتی متر قرار داشتند و میانگین قدی در این گروه ۱۵۹ سانتی متر (SD: ۶/۳) بوده است. آزمون Spearman, s rho بین نمره آگاهیهای تغذیه‌ای و شاخص BMI همبستگی معکوس معنی داری وجود دارد (P < ۰/۰۵) به این معنا که افراد با سطوح آگاهی بالاتر BMI پایبندی بیشتری داشته‌اند. جهت تایید نتیجه فوق از آزمون Multiple comparison post Hoc test استفاده شد که رابطه مذکور را تأیید مینماید به این صورت که نمره آگاهی افرادی که در گروه کمبود وزن قرار داشتند در مقایسه با افراد دارای اضافه وزن و چاقی نیز چنین بود اما مقایسه سطح آگاهی بین دو گروه که از لحاظ BMI در محدوده «اضافه وزن و چاق» و «وضعیت مطلوب» بودند با وجود تفاوت همسو با نتیجه فوق از لحاظ آماری معنی‌دار نبود.

نتیجه‌گیری: یافته‌ها حاکی از آن است که اضافه وزن و چاقی در افرادی که سطح آگاهی تغذیه‌ای بالاتری دارند کمتر دیده شده اما این روند شکلی منفی و افراطی به خود گرفته و گاهاً آگاهی بالاتر در ارتباط با کمبود وزن بوده است که در جای خود قابل بحث است و به‌طور قاطع نمیتوان دلیل آن را افزایش آگاهی دانست.

واژگان کلیدی: آگاهی تغذیه‌ای، نمایه توده بدن (BMI)

بررسی تأثیر آموزش بر آگاهی و نگرش تغذیه‌ای مربیان بهداشت مدارس

ابتدایی شهر اهواز

سمیرا رحمانیان کوشکی^۱، محمد امین چوبینه^۱، بهنوش سبحانی^۱، دکتر رضا امانی^۲

۱- دانشجوی تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

۲- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

چکیده

مقدمه: هدف از این مطالعه بررسی تأثیر آموزش تغذیه بر آگاهی و نگرش تغذیه‌ای مربیان بهداشت مدارس ابتدایی شهر اهواز بوده و نظر به اینکه تاکنون یک کارپژوهشی مشابه تحقیق حاضر انجام شده است، این بررسی انجام پذیرفته است.

مواد و روشها: این پژوهش به صورت مداخله تجربی بر روی تمامی مربیان بهداشت مدارس ابتدایی شهر اهواز (۶۰ نفر) در دو گروه مورد و شاهد انجام شد. ابتدا میزان آگاهی و نحوه نگرش تغذیه‌ای در دو گروه به وسیله پرسشنامه ای مشتمل بر ۷۰ سؤال در زمینه منابع غذایی اصلی برخی ریزمغذیها، کمبودهای تغذیه ای، هرمهای غذایی و... مورد ارزیابی قرار گرفت و در مرحله بعد، یک ماه پس از اجرای برنامه آموزش تغذیه، مجدداً میزان آگاهی و نحوه نگرش تغذیه‌ای در دو گروه توسط همان پرسشنامه بررسی شد. گروه شاهد طی این مدت هیچگونه آموزشی دریافت نکرد.

یافتهها: تجزیه و تحلیل دادهها با استفاده از آزمون Wilcoxon signed rank test نشان داد که آگاهی و نگرش در گروه مورد، قبل و بعد از آموزش به صورت معنی‌دار افزایش یافته است ($P < 0/05$) همچنین نمره نگرش در گروه شاهد قبل و بعد از آموزش تفاوت معنی‌داری نشان نداد. به کمک آزمون Man whitney test معلوم شد که اختلاف بین نمره آگاهی و نگرش در دو گروه مورد و شاهد قبل و بعد از آموزش معنی‌دار میباشد ($P < 0/05$).

نتیجه‌گیری: یافته‌های این مطالعه حاکی از آن هستند که به کمک یک مرحله آموزش تغذیه هدفمند در مدتی کوتاه میتوان تغییرات قابل توجهی در سطح آگاهی و نگرش تغذیه‌ای مربیان بهداشت در سطح ابتدایی ایجاد نمود و از این طریق در ارتقاء سطح تغذیه دانش‌آموزان مؤثر واقع شد.

واژگان کلیدی: آموزش تغذیه، مربیان بهداشت، مدارس ابتدایی، اهواز

بررسی میزان آگاهی دختران دبیرستانی شهر اهواز در زمینه تغذیه مادر و کودک و تأثیر آموزش بر آن

سیما نظری حصارى^۱، محمد امین چوبینه^۱، زهرا عارفیان^۱، دردانه حسین^۲، محمد حسین حقیقیزاده^۳

۱- دانشجوی علوم تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

۲- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز ارشد آمار

۳- کارشناس ارشد آمار

چکیده

مقدمه: بیگمان یکی از مهمترین عوامل مؤثر بر وضعیت سلامت کودکان، وضعیت تغذیه مادر در دوران بارداری، شیردهی و پیش از آن و همچنین وضعیت تغذیه‌های نوزاد در سال‌های اولیه زندگی میباشد از این رو طی پژوهش حاضر میزان آگاهی دانش آموزان دختر سال آخر دبیرستان به‌عنوان مادران آینده جامعه در زمینه تغذیه مادر و کودک مورد مطالعه قرار گرفته و تأثیر آموزش بر آن بررسی شده است.

مواد و روشها: طی این مداخله نیمه‌تجربی میزان آگاهی دانش آموزان به‌وسیله پرسشنامه ای مشتمل بر ۲۱ سؤال «چهارگزینه‌ای» و «صحیح یا غلط» اندازگیری شده و آنگاه پس از یک دوره آموزش به‌وسیله مجموعه آموزشی متناسب با شرایط سنی و آگاهیها آنها با حضور مربی مجدداً میزان آگاهی آنها مورد ارزیابی قرار گرفته است و در پایان دادهها توسط برنامه SPSS ۱۳۰ و بسته به‌منظور با استفاده از تستهای:

Pair sample T-test، Pearson correlation، Spearman، Srho و شاخص میانگین و انحراف معیار مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفتند.

یافتهها: پس از آموزش در پاسخگویی صحیح به پرسشهای مختلف بین ۰ تا ۴۱ درصد رشد دیده شد. میانگین نمرات بر اثر آموزش از ۱۳/۶۷ (SD:۲/۹۱) به ۱۶/۰۸ (SD:۲/۶۵) افزایش یافته که طبق این اعداد رشدی معادل ۱۲/۴۵ درصد مشاهده میگردد. در مرحله پیش آزمون ۱۴ درصد «ضعیف» ۶۸ درصد «متوسط» و ۱۸ درصد افراد آگاهی «مطلوب» داشتند که پس از آموزش درصد کسانی که آگاهی ضعیف داشتند به ۴/۳ و افراد با آگاهی متوسط به ۴۴/۲ کاهش و کسانی که دارای آگاهی مطلوب بودند به ۵۱/۴ درصد افزایش یافتند. استفاده از Pair sample T-test نشان میدهد که اختلاف نمرات مرحله پیش آزمون و پس آزمون افراد معنی‌دار بوده ($P < 0/05$) که نشان دهنده اثر بخشی آموزش میباشد. بین نمرات آگاهی تغذیه‌های مراحل پیش آزمون و پس آزمون با استفاده از Pair sample T-test correlation همبستگی معنی‌داری دیده شد ($P < 0/05$) به این معنی که افرادی که در مرحله پیش آزمون سطح آگاهی بالاتری داشته‌اند پس از آموزش نیز از لحاظ سطح آگاهی وضعیت مطلوبتری داشته‌اند.

نتیجه‌گیری: یافته‌های این پژوهش یافته‌های پژوهشهای مشابه صورت گرفته در داخل و خارج از کشور را در گروه‌های مختلف سنی و شغلی در زمینه تأثیر مثبت آموزش تایید مینماید اما مشخص نمودن این مسأله که اطلاعات افراد گروه هدف در کدام زمینهها مناسب بوده و نیاز به آموزش در کدام زمینهها بیشتر احساس میشود از مواردی است که در پژوهشهای مشابه کمتر به آن توجه شده است.

واژگان کلیدی: آموزش تغذیه، دانش‌آموزان دختر، آگاهی تغذیه‌ای، تغذیه مادر و کودک

بررسی شیوع قارچهای کراتینوفیلیک در خاک پارکهای شهر ساری در سال

۱۳۸۵

صادق خداویسی^۱، ماندانا امین نظر^۱، سید محبوبه موسوی^۱، محمد فواد نصرالهی^۱، محمد تقی هدایتی^۲

۱- علوم آزمایشگاهی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

۲- دانشیار و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی مازندران

چکیده

مقدمه: خاک مخزن بسیاری از انواع میکرو ارگانیسمها میباشد از جمله ارگانیسمهای موجود در خاک قارچها می باشد. این قارچهای موجود در خاک تحت عنوان قارچهای کراتینوفیلیک محسوب میشوند که مسبب دستهای از عفونتهای جلدی میباشد که مهمترین و شایعترین بیماریهای جلدی این قارچها در انسان و خصوصاً بچهها میباشد. این قارچها در تمام دنیا انتشار داشته و هیچ نقطه جغرافیایی را بدون آن نمیتوان یافت لذا در مطالعه حاضر خاک پارکهای شهر ساری از نظر وجود قارچهای کراتینوفیلیک مورد بررسی قرار گرفت.

مواد و روشها: در این مطالعه ۲۵ نمونه از ۵ پارک شهر ساری جمعآوری و برای بررسی قارچ شناسی به آزمایشگاه ارسال شد. خاکها بهوسیله تست طعمه گذاری با مو (HBT) از نظر وجود قارچهای کراتینوفیلیک آنالیز گردیدند به این ترتیب که قسمتی از خاک با قطعاتی از موی استریل مخلوط شده و درجه حرارت اتاق به مدت یک ماه نگه داری شدند طی این دوره بهصورت متناوب بهوسیله مونه مرطوب با لاکتوفنل کاتن بلو از نظر مورفولوژی قارچ شناسی مورد بررسی قرار گرفتند و در صورت نیاز نمونهها جهت تشخیص قطعی در محیط سابروز دکستروز آگار حاوی کلرامفنیکل و سیکلوهاگزامید (SCC) کشت داده میشدند.

یافتهها: بعد از کشت خاک ۸۲٪ کل نمونهها از نظر رشد مثبت شدند. قارچهای جدا شده از نمونههای خاک کرایزوسپوروم (۶۸/۲٪) میکروسپوروم جیپسئوم (۲۲/۷٪) و میکروسپوروم کوکئی (۹/۱٪) بودند.

نتیجهگیری: حضور قارچهای کراتینوفیلیک مثل میکروسپوروم جیپسئوم و میکروسپوروم کوکئی و کرایزوسپوروم که از عوامل شایع ایجاد کننده عفونتهای قارچی در بچهها میباشد. نشانه وجود یک منبع مهم عفونت میباشد لذا میتواند بهعنوان یک فاکتور خطر مورد توجه دست اندرکاران بهداشت جامعه قرار گیرد.

واژگان کلیدی: قارچهای کراتینوفیلیک - HBT

بررسی تأثیر سیستم اطلاعات مدیریت بیمارستانی (HIS) بر عملکرد بیمارستان و**فرایندهای کار از دیدگاه مدیران و کاربران شبکه در بیمارستان آموزشی****پژوهشی درمانی امام حسین (ع) شاهرود ۱۳۸۶**

حسین اکبرآبادی^۱، ربابه داورزنی^۲، سمیرا ارشادی پور^۲، ربابه یونسبان^۳، عیسی معصومی^۲، محمد امیری^۴

۱- دانشجوی ترم ۳ بهداشت محیط، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- دانشجوی ترم ۸ پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کارشناس بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۴- دانشجوی دکتری تخصصی (Ph.D) مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات تهران

چکیده

مقدمه: اطلاعات صحیح و جامع چنانچه به موقع در اختیار مدیران قرار گیرد، خطر اتخاذ تصمیمات نادرست را به حداقل خواهد رساند. واضح است که سیستمهای اطلاعات مدیریت در سازمانها نقش مهمی را ایفا خواهند نمود.

پژوهش با هدف بررسی تأثیر سیستم اطلاعات مدیریت بیمارستانی (HIS) بر عملکرد بیمارستان و فرایندهای کار از دیدگاه مدیران و کاربران شبکه در بیمارستان آموزشی پژوهشی درمانی امام حسین (ع) شاهرود انجام گردید.

مواد و روشها: این پژوهش از نوع مطالعات توصیفی- مقطعی (cross-sectional) - کاربردی میباشد. با توجه به محدود بودن جامعه پژوهش و نیاز به اطلاعات دقیق، تمام نمونهها به روش سرشماری مورد مطالعه قرار گرفته و پرسشنامههای حاوی ۲۸ سؤال (۷سؤال عمومی و ۲۱سؤال تخصصی) تکمیل گردید. جهت تعیین اعتبار پرسشنامه از نظر اساتید، متخصصین و کارشناسان مجرب استفاده گردید. جهت تعیین اعتماد یا پایایی پرسشنامه آزمون تست ری تست انجام گردید که برابر ۰/۸۷۹ میباشد. که پس از تکمیل نهایی با تست آلفای کرونباخ برابر ۰/۷۳۸ محاسبه گردید. پرسشنامهها توسط پرسشگران توزیع و به روش خود ایفا تکمیل و جمعآوری گردید. جهت پردازش دادهها از نرم افزار SPSS و INSTAT استفاده شده و نتایج به صورت جداول و نمودار نمایش داده شد.

یافتهها: با عنایت به نتایج حاصل از تحلیل داده ها مشاهده شد که ۲۸/۳ درصد از مصاحبه شدگان مرد و ۷۱/۷ درصد را زنان تشکیل میدهند. از مجموع مصاحبه شدگان ۶۱/۶ درصد دارای مدارک تحصیلی لیسانس و بالاتر و ۳۸/۴ دارای مدارک تحصیلی پایینتر میباشد. ۱۰ درصد از مصاحبه شدگان منشی، ۹/۲ درصد بهیار، ۶۰ درصد پرستار، ۴/۲ درصد سرپرستار و ۱۶/۷ درصد را سایر رشتهها مانند اتاق عمل، مامایی، رادیولوژی و علوم آزمایشگاهی تشکیل دهند. میانگین نمرات کلی ۶۰/۷۳ از ۱۰۰ بوده که حاکی از نگرش نسبتاً مثبت کاربران میباشد. نگرش بهاران بیش از سایر کاربران و نگرش سرپرستاران و سوپروایزرها کمتر از سایر گروهها میباشد. بین میانگین نمرات نگرش با سن، جنس، تحصیلات، سابقه کار، شغل و مدت زمان کار با شبکه در روز ارتباط معنیداری مشاهده نگردید.

نتیجهگیری: از آنجا که پیادهسازی HIS در بیمارستان، یک نوع ورود تکنولوژی جدید ارا به خدمات در بیمارستان محسوب شده و باعث ایجاد تغییر در نحوه انجام امور میگردد و اکثریت کاربران اجرای آن را سبب افزایش کیفیت کارها، ایجاد نظم و انضباط، دقت و سرعت عمل بیشتر در کارها و تأثیر مثبت بر کلیه فرایندهای کاری میدانند. به نظر میرسد اجرای این سیستم در سایر بیمارستانها میتواند سبب افزایش کارایی و اثر بخشی بیشتر گردد.

واژگان کلیدی: his، کاربران، بیمارستان، سیستم اطلاعات مدیریت بیمارستانی

نسخه نهایی

بررسی سطح سلامت عمومی بیماران مبتلا به سرطان خون در مان شونده با

شیمی درمانی در مراجعه کنندگان به بخش خون و انکولوژی بیمارستان

یحیی نژاد بابل و مقایسه آن با گروه شاهد در سال ۸۵

دکتر فرزانه خیرخواه^۱، دکتر صادق صداقت^۲، محمد منتظری^۳، محمود منتظری^۲

۱- متخصص اعصاب و روان و استادیار دانشگاه علوم پزشکی بابل

۲- فوق تخصص خون و انکولوژی و استادیار دانشگاه علوم پزشکی بابل

۳- دانشجویان پزشکی و عضو کمیته تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی بابل

چکیده

مقدمه: ابتلا به سرطان علاوه بر آثار جسمانی، ممکن است باعث اختلال در وضعیت روانی و در نتیجه عدم انجام هرگونه فعالیت سازنده شود. تشخیص آسیبهای روانی، درمان بهموقع و بازتوانی بیمار سبب تأثیر در اتخاذ تصمیم مناسب، کاهش نگرانی، افزایش اعتماد به نفس آنان و در نهایت سلامت جامعه می‌گردد. سرطان خون از مواردی است که تاکنون در مورد سطح سلامت عمومی افراد مبتلا به آن تحقیقی صورت نگرفته است و هدف از این پژوهش تعیین سطوح مختلف سلامتی در این بیماران و مقایسه آن با گروه شاهد است.

مواد و روشها: مطالعه حاضر مطالعه‌ای است تحلیلی و Case Control که بر روی ۹۰ بیمار مبتلا به سرطان خون که تحت شیمی‌درمانی بودند و ۹۰ فرد سالم که بیماری پزشکی نداشتند و از نظر سن و جنس جور شده بودند، انجام شد. برای تعیین سطح سلامت عمومی افراد از پرسشنامه استاندارد GHQ-۲۸ به همراه اطلاعات دموگرافیک استفاده شد. پرسشنامه‌ها با معیار لیکنر امتیازدهی شدند نقطه برش ۲۳ در نظر گرفته شد. داده‌ها وارد نرم‌افزار SPSS شده و با کمک آزمونهای آماری independent t test و pearson correlation تجزیه و تحلیل شده، $p < 0.05$ معنی‌دار تلقی شد.

یافتهها: ۵۲/۹٪ بیماران (۴۷ نفر) دارای اختلالات روانی بودند که این میزان در گروه شاهد ۷/۷٪ (۷ نفر) بود. در گروه بیمار درصد اختلالات روانی در سنین پایینتر شیوع بیشتری داشت در صورتیکه این درصد در گروه شاهد در سنین بالاتر بیشتر بود. در گروه بیمار هرچه مدت زمانی بیشتری از آغاز زمان شیمی‌درمانی می‌گذشت، اختلالات روانی بیشتر می‌شد به‌طوری‌که در افرادی که بیش از یکسال از آغاز شیمی‌درمانی آنها می‌گذشت، ۷۶/۳٪ دارای اختلال روانی بودند ($p < 0.05$) میانگین نمرات بیماران در هر ۴ زیر مقیاس پرسشنامه شامل علائم جسمی، علائم اضطرابی، اختلال در عملکرد اجتماعی و علائم افسردگی از گروه شاهد بالاتر بود.

نتیجه‌گیری: با توجه به‌تایج فوق می‌توان گفت با وجود اینکه سرطان خون از مواردی است که به‌خوبی با شیمی‌درمانی بهبود می‌یابد، با این حال بر روی سطح سلامت عمومی فرد تأثیر گذاشته و باعث اختلال در عملکرد اجتماعی و روانی فرد می‌گردد.

واژگان کلیدی: GHQ-۲۸، سطح سلامت عمومی، سرطان خون، شیمی‌درمانی

بررسی میزان رشد جسمی و ارتباط آن با شب ادراری در کودکان اول دبستان**شهر گناباد در سال ۱۳۸۵**سمیه پریشان^۱، معصومه اشرفی‌زاده^۱

۱- دانشجوی دانشکده پرستاری- مامایی گناباد

چکیده

مقدمه: بررسی رشد کودکان راهی برای تعیین سلامت کودک و وضعیت تغذیه‌ای اوست و بهترین و ساده‌ترین وسیله ارزیابی آن استفاده از منحنی رشد می‌باشد. امروزه در جهان میلیون‌ها کودک از رشد مطلوبی برخوردار نیستند و پس از آن شب ادراری یکی از شایع‌ترین مشکلاتی است که باعث ناراحتی کودک و خانواده آنها می‌شود. این مطالعه به منظور بررسی میزان رشد جسمی و ارتباط آن با شب ادراری، کودکان اول دبستان شهر گناباد انجام شده است.

مواد و روشها: این پژوهش یک مطالعه توصیفی - تحلیلی مقطعی بوده که شاخصهای تن سنجی قد و وزن بر حسب سن و وزن بر حسب قد و ارتباط آن با شب ادراری را در ۳۰۴ کودک اول دبستان که به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی انتخاب شده بودند، مورد بررسی قرار داده است. به این منظور پرسشنامه‌های شامل اطلاعات دموگرافیک و اطلاعات مربوط به شب ادراری به ۳۵۰ کودک اول دبستانی داده شد تا در صورت رضایت والدین جهت شرکت در پژوهش کودکان، پس از تکمیل مجدداً در اختیار پژوهشگر کنترل و در فرم ارزیابی بالینی ثبت شود.

یافته‌ها: یافته‌های این پژوهش نشان داد شیوع شب ادراری در پسران ۲۱٪ و در دختران ۱۴/۹٪ و در مجموع ۱۷/۵٪ می‌باشد. شاخص وزن بر حسب سن به‌جز در ۶ سالگی برای دختران در بقیه مقاطع سنی (۶/۵ - ۷ - ۷/۵ - ۸ سالگی) زیر صدک ۵۰ منحنی استاندارد NCHS می‌باشد و شاخص قد بر حسب سن در اکثر مقاطع سنی زیر صدک ۵۰ منحنی استاندارد می‌باشد. در بررسی ارتباط بین شاخصهای رشد جسمی و شب ادراری فقط تفاوت آماری معنیداری بین شاخص وزن بر حسب سن با شب ادراری وجود داشت ($P < 0/005$).

نتیجه‌گیری: نتایج نشان می‌دهد میزان شیوع شب ادراری در کودکان مورد مطالعه بیشتر از سایر مطالعات است از آنجایی که هر چه سن کمتر باشد شیوع شب ادراری بیشتر است (این شیوع بیشتر به‌خاطر سن کمتر نمونه‌ها می‌باشد). در بررسی شاخصهای رشد جسمی و ارتباط آن با شب ادراری اگر چه شاخص قد بر حسب سن در کودکان دارای شب ادراری کمتر بود لکن نیاز به انجام مطالعات بیشتر و در جامعه آماری وسیعتر به‌نظر میرسد.

واژگان کلیدی: میزان رشد، شب ادراری، کودکان

بررسی بهداشت محیط فیزیکی مدارس ابتدایی شهر گناباد و مقایسه آن با

استانداردها در پاییز ۱۳۸۵

مریم محمدی^۱، سمیرا کفشچی^۱، حسن ایرانی^۲

۱- دانشجوی پرستاری، دانشکده علوم پزشکی گناباد

۲- عضو هیأت علمی، دانشکده علوم پزشکی گناباد

چکیده

مقدمه: یکی از عوامل مؤثر تربیتی در آموزش و پرورش نوین، چگونگی معماری فضای مدرسه است. بسیاری از مدارس قدیم با ساختمانهای کوچک و غیر بهداشتی که اغلب خانههای استیجاری است در شهر و روستاها وجود دارند که موجب مشکلات فراوانی است در چنین محیطهایی اغلب در اثر فقدان نور پنجره نور طبیعی به قدر کفایت وارد اتاقها نمیشود و نور مصنوعی هم برای روشن کردن کلاسها کافی نمیشود، میز و صندلی کلاسها برای نشستن شاگردان مناسب نبوده، تعداد توالت و دستشویی کمتر از حد معمول بوده و تسهیلات موجود از نظر بهداشتی در وضع بسیار نامطلوبی است. در چنین مدرسه‌ای آموزش اصول بهداشت زیاد مثر ثمر نخواهد بود. با توجه به نکات ذکر شده و اهمیت بهداشت مدارس و ضرورت وجود استانداردهای فیزیکی در مدارس ما بر آن شدیم تا تحقیقی با عنوان بررسی بهداشت محیط فیزیکی مدارس ابتدایی شهر گناباد را انجام دهیم.

مواد و روشها: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی-تحلیلی از نوع crassectional است. ابزار گردآوری دادهها چک لیست میباشد، که تعداد نمونهها، کلیه مدارس ابتدایی شهر گناباد میباشد، اطلاعات با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. جهت مقایسه نمونهها از t-student-test استفاده شده است.

یافتهها: در طی بررسی به عمل آمده از ۱۶ مدرسه ابتدایی در شهر گناباد مشخص شد که ۲۵٪ مدارس به خیابان اصلی، ۶۳٪ به گورستان نزدیک هستند. نسبت تعداد آبخوری، توالت و دستشوییها به تعداد دانشآموزان بیشتر از حد استاندارد میباشد. سطح زمینهای بازی در ۲۵٪ مدارس شنی و دارای قطعات سنگی بوده و کیفیت دیوارها در ۵۶٪ مدارس وضعیت بد و در ۶٪ وضعیت خیلی بدی داشته است. همچنین ۱۸/۸٪ مدارس دارای سقف نامناسب بودهاند. میز و صندلی کلاسها در ۴۳/۸٪ مدارس وضعیت خیلی بد و ۲۵٪ وضعیت بدی را دارا بودهاند. ایمنی برق در ۱۸/۸٪ مدارس وضعیت خیلی بد و در ۶۸٪ وضعیت بدی را دارا می-باشد. پنجره و تابلو کلاس بهترتیب در ۳۱/۳٪ و ۸۷/۵٪ مدارس شرایط استاندارد را نداشتند. وضعیت دفع زباله در ۶۲/۵٪ مدارس نامناسب و از لحاظ نظافت سرویسهای بهداشتی ۵۰٪ مدارس وضعیت نسبتاً بد و ۶۳٪ وضعیت بد را دارا میباشدند.

نتیجهگیری: کلاسهای درس باید دارای یکسری اصول بهداشتی باشد که متأسفانه در مدارس ما بهداشتی رعایت نمیشود به این منظور دولت باید بودجه ای را برای بازسازی و مرمت مدارس در نظر گیرد.

واژگان کلیدی: بهداشت محیط فیزیکی، مدارس ابتدایی

بررسی رابطه ویژگیهای خانوادگی و افت تحصیلی در دانشآموزان دختر**مقطع سوم متوسطه در شهر گناباد در سال ۱۳۸۵**سمیرا علیپور^۱، معصومه ابراهیمی^۱

۱- دانشجوی دانشکده علوم پزشکی گناباد

چکیده

مقدمه: یکی از مشغله‌های بشریت در تمام دوران، توانا ساختن نسل آینده در اداره امور خویش و سپردن میراث فرهنگی به او بوده است که با گسترش جوامع این وظیفه از خانواده گرفته شد و به نهاد آموزش و پرورش محول گردید. کودکان و نوجوانان در دوران تحصیل نگرش مثبت یا منفی نسبت به خود در محیط پیرامون به دست می‌آورند در صورت عدم موفقیت تحصیلی و فشار روانی ناشی از آن بهداشت روانی شان برهم خورده و به این گونه خسارت‌های متوجه آنها و جامعه میشود. بهمین دلیل باید مقوله افت تحصیلی توجه بیشتری نمود تا بتوان با شناخت آن تواناییها و شایستگیهای کودکان و نوجوانان را باور کرد. با توجه به هزینه هنگفتی که دولت و خانواده بر اثر افت تحصیلی متقبل میشوند و تأثیرات نامطلوب افت بر نوجوان و با توجه به آنچه تحقیقات قبلی نشان داده است که در بین عوامل مؤثر بر افت تحصیلی، عوامل خانوادگی بالاترین تأثیر را در عملکرد تحصیلی دانشآموزان دارد ما بر آن شدیم تا تحقیقی با عنوان "بررسی رابطه ویژگیهای خانوادگی و افت تحصیلی در دانش آموزان مقطع سوم متوسطه در شهر گناباد در سال ۱۳۸۵" انجام دهیم.

مواد و روشها: در پژوهش که مطالعه ای توصیفی- تحلیلی میباشد نمونهها به صورت تصادفی سهمیای انتخاب شده و ابزارپژوهش پرسشنامه میباشد.

یافتهها: در این مطالعه دانش آموزان اکثرا در محدوده سنی ۱۶ سال قرار داشتند و بیشترین درصد نمونهها از رشته علوم تجربی و انسانی انتخاب شده‌اند. مشخص شد که بین افت تحصیلی و رشته تحصیلی ارتباط معنیداری وجود داشت که بیشترین میزان افت در رشته علوم تجربی (۵۹/۱٪) میباشد.

- **نتیجهگیری:** به نظر میرسد عوامل خانوادگی تأثیر جدی بر وضعیت تحصیلی دانشآموزان نداشته و ویژگی شخصیتی دانش آموز و انگیزه وی برای ادامه تحصیل در پیشرفت تحصیلی وی مؤثر است و عواملی نظیر مدیران، معلمین، دوستان، مشاوران دانش آموزان نقش بیشتری در پیشرفت و موفقیت تحصیلی آنان داشته‌است جو علمی مدارس و جامعه میتواند موجب انگیزه بیشتری در دانشآموزان شود و در موفقیت تحصیلی آنان مؤثر باشد.

واژگان کلیدی: افت تحصیلی، ویژگیهای خانوادگی، دوره دبیرستان

بررسی رویدادهای استرسزا و همراهی آن با اختلالات روانی در دانشجویان

دانشکده علوم پزشکی گناباد

سمیه قلعه نویی^۱، تکتبم اجمالی^۱

۱- دانشجوی دانشکده علوم پزشکی گناباد

چکیده

مقدمه: استرس به هر عاملی که باعث شود وحدت روانی - زیستی انسان تهدید شود گفته میشود. این تهدید بد ممکن است بهطور مستقیم متوجه خصوصیات فیزیکی یا شیمیایی مشخص باشد و موجب خستگی و ناراحتی عصبی وی میشود و حتی ممکن است موجب شود که فرد گرفتار تصورات و افکار عذاب آور گردد. همچنین استرس با عث کاهش تمرکز، حواس پرتی، اختلال در حافظه، تردید در انجام کارها و کاهش قدرت تصمیمگیری میشود. با توجه به نقش استرس در بروز بیماریهای روانی ما بر شدیم تا در پژوهشی به بررسی رویدادهای استرسزا و همراهی آن با اختلالات روانی در دانشجویان دانشکده علوم پزشکی گناباد بپردازیم.

مواد و روشها: این مطالعه از نوع بررسیهای زمینهای است که بهشکل توصیفی تحلیلی صورت گرفته است. جامعه آماری این مطالعه را کلیه دانشجویان علوم پزشکی گناباد تشکیل داده است. که با توجه به روش نمونهگیری طبقهای تصادفی و با توجه به فرمول حجم نمونه، تعداد ۱۰۰ نفر بهعنوان نمونه پژوهش انتخاب شدهاند.

یافتهها: نتایج بهدست آمده از این پژوهش نشان دادهاند که ۵۲٪ واحدهای مورد پژوهش دختر و ۴۸٪ پسر بودهاند و همچنین ۲۰٪ بومی، ۸۰٪ غیر بومی، ۴٪ از واحدها متأهل و ۹۶٪ مجرد میباشند. طبق نتایج بین نمره استرس با سن ($p=0/07$ و $r=0/48$) ارتباط آماری ضعیفی وجود دارد که با افزایش سن سلامت روانی کاهش مییابد. همچنین مقایسه میانگین میزان استرس در مردان و زنان مورد بررسی ($Q=3/9$ و $p=0/42$) نشان داد که هیچگونه تفاوت معنیداری از نظر آماری بین زنان و مردان وجود ندارد بین جنسیت و سلامت روانی ($Q=6/322$ و $p=0/09$) نیز ارتباط آماری وجود ندارد. بین متغیر رشته تحصیلی ($p=0/9$)، ترم تحصیلی ($p=0/78$) و نمره استرس و بین متغیر رشته تحصیلی با $p=0/9$ و $Kendal\ tau-c=0/07$ با نمره سلامت روان ارتباط آماری وجود ندارد. از نظر بررسی میزان استرس و سلامت روان با سابقه بیماری عصبی یافته ها نشان داد، بین سابقه بیماری عصبی ($p=0/02$) و $Q=11/8$ با نمره استرس و بین سابقه بیماری عصبی با $p=0/66$ و $Kendal\ tau-c=0/153$ با نمره سلامت روان ارتباط کاملا معنیداری از نظر آماری وجود دارد.

واژگان کلیدی: استرس، دانشجویان، اختلالات روانی

بررسی آگاهی پرستاران در مورد حقوق بیمار و مسئولیت‌های حرفه‌ای در بیمارستان‌های شهرکرد سال ۸۶

نجمه شاهین فرد^۱، فاطمه علی اکبری^۲، خاطره شاهین فرد^۳، یوسف اصلانی^۴، جعفر مقدسی^۵

۱- دانشجوی کارشناسی مامایی، دانشگاه علوم پزشکی بندرعباس

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۳- کارشناس ارشد فقه و حقوق

۴- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

۵- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

چکیده

مقدمه: امروزه علیرغم تلاش جامعه پزشکی و کادر بهداشتی و درمانی و نیز پیشرفت تکنولوژی درمانی و تقدس خاص این رشته، متأسفانه میزان نارضایتی و شکایت بیماران از کادر پزشکی رو به افزایش است. نگاهی گذرا به آمار و کیفیت پرونده‌های جراح پزشکی نشان می‌دهد، یکی از علل افزایش میزان شکایتهای، عدم آگاهی صاحبان حرف پزشکی از مسائلی حقوقی و مقررات حاکم بر حرفه پزشکی و مسئولیت پزشکان در قبال بیماران است. بروز تخلفات و خطاهای درمانی و مراقبتی، زمینه بروز نارضایتی و شکایت بیماران را مطرح می‌کند و از این جهت آگاهی به مسائلی حقوقی و جزایی کشور و آشنایی با شرح وظایف مدون، از اصول کار حرفه‌ای پرستار می‌باشد. این مطالعه با هدف تعیین آگاهی پرستاران در مورد حقوق بیمار و مسائلی حرفه‌ای در بیمارستان‌های شهرکرد سال ۸۶ صورت پذیرفت.

مواد و روشها: این مطالعه به روش توصیفی- تحلیلی روی ۱۰۰ نفر از پرستاران شاغل در بیمارستان‌های آموزشی

شهرکرد که بهطور تصادفی انتخاب شده بودند، انجام گرفت. داده‌ها از طریق پرسشنامه تهیه شده براساس موارد

حقوق بیمار و مسوولیت حرفه‌ای پرستاران طراحی، که به صورت مصاحبه مستقیم جمع‌آوری گردید که نمره افراد بین

۶۴-۱۶ محاسبه گردد اطلاعات گردآوری شده توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت

یافته‌ها: جامعه مورد مطالعه از لحاظ سنی بین ۵۱-۲۱ سال بهطور متوسط $31 \pm 6/9$ سال و از لحاظ سابقه کاری بین

۲۹-۱ سال به طور متوسط $7/7 \pm 11$ سال داشتند که میانگین نمره آگاهی آنها در سطح متوسط $6/2 \pm 43/6$ بوده که

$11/3\%$ نمره پایین، $64/8\%$ متوسط و $23/9\%$ در حد قابل قبولی بودند. بیشترین نمره در مورد سؤال ۹ گرفتن رضایت

از فرد و همسر قبل از عقیم‌سازی ($3/53$) و کمترین نمره در مورد سؤال ۲ در مورد درمان یا انتقال بدون رضایت

بیمار بوده است ($2/22$).

نتیجه‌گیری: برخلاف انتظار با افزایش سن، سابقه کاری، سطح تحصیلات پرستاران آگاهی از مسائلی حقوقی

افزایش نیافت و لزوم آشنایی بیشتر جامعه پرستاری کشور با علم روز و اجرای دقیق آن، در کنار آشنایی با شرح

وظایف تعریف شده در هر گروه بر اساس دستورالعمل وزارت و همچنین قوانین مطروحه در سیستم قضایی کشور

می‌تواند ضمن ایجاد پشتوانه محکم برای حضور فعال و مؤثر در بالین بیماران، سبب آرایه عملکردی میرا از قصور و

خطا می‌گردد.

واژگان کلیدی: حقوق بیمار، آگاهی پرستار، مسئولیت‌های حرفه‌ای

بررسی نسبت جنسیتی و موفقیت تحصیلی دانشجویان دختر در مقایسه با دانشجویان پسر در دانشگاههای علوم پزشکی کشور طی سالهای تحصیلی

۱۳۷۹-۱۳۸۴

ابراهیم نوری^۱، دکتر نجمه نبی‌زاده^۲، دکتر سید محمد جواد مرتضوی^۲، دکتر محسن رضائیان^۲

۱- دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۲- دانشیار فیزیک پزشکی - عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

چکیده

مقدمه: عواملی همچون کاهش انگیزه دانش‌آموزان پسر برای ادامه تحصیل در رشته‌های مختلف تحصیلی در دانشگاههای کشور موجب شده است که نسبت دانشجویان پسر به دختر در برخی رشته‌های تحصیلی کاهش یابد. احتمالاً این مسأله در آینده‌های نزدیک موجب تک جنسیتی شدن آرا بی‌دهندگان خدمات بهداشتی-درمانی و بروز اختلال در نظام سلامت جامعه می‌گردد. با توجه به اینکه دانشجویان دختر جمعیت غالب هر رشته تحصیلی را تشکیل می‌دهند، در این مطالعه نسبت جنسیتی دانشجویان علوم پزشکی دانشگاههای کشور و معدل کل واحدهای گذرانده شده به‌عنوان شاخص موفقیت تحصیلی مورد بررسی قرار گرفت.

مواد و روشها: این مطالعه توصیفی-مقطعی در سطح کل دانشگاههای علوم پزشکی سراسر کشور در سالهای ۱۳۷۹-۱۳۸۴ انجام شد. پس از تکمیل پرسشنامه داده‌ها وارد رایانه شده و با استفاده از نرم افزار SPSS ۱۵ تجزیه و تحلیل آماری صورت گرفت. نتایج در قالب آمار توصیفی به صورت جداول و نمودارها ارائه شد. نسبت جنسیتی دانشجویان پسر به دختر (۱۰۰×(دختر/پسر)) و اختلاف میانگین معدلها (تفاضل میانگین معدل پسرها از دخترها) و تعداد دانشجویان اخراجی و مشروطی به تفکیک جنسیت بررسی گردید.

یافتهها: بطور کلی با توجه به نسبت جنسیتی (۴۳/۶) از سال ۱۳۷۹-۱۳۸۴ به ازاء هر ۱۰۰ دختر دانشجوی فقط ۴۳/۶ پسر دانشجو وجود داشته است. تعداد دانشگاههایی که اختلاف میانگین معدل منفی گزارش کرده‌اند بیشتر از دانشگاههایی بوده که اختلاف میانگین معدل مثبت داشته‌اند و در دانشگاههایی که اطلاعات خود را به‌طور کامل گزارش نمودند نسبت جنسیتی کل دانشجویان اخراجی (۲۱۰) و نسبت جنسیتی کل دانشجویان مشروطی (۱۲۴/۲) بوده است.

نتیجه‌گیری: در این مطالعه مشخص می‌شود که در سطح کل دانشگاههای علوم پزشکی با توجه به عدم وجود سهمی برای هر جنسیت در زمان انجام مطالعه تعداد دانشجویان دختر بیشتر از دانشجویان پسر می‌باشد و نسبت جنسیتی کاهش یافته است و همچنین نتایج نشان می‌دهد که دانشجویان دختر از دانشجویان پسر موفقتر بوده‌اند. اگر چه سهمی جنسیتی در کوتاه مدت می‌تواند این مشکل را حل کند ولی در دراز مدت موجب کاهش سطح علم دانشگاهها خواهد شد. لذا بررسی علل کاهش انگیزه و افت تحصیلی دانشجویان پسر و دستیابی به راهکارهای مناسب برای ایجاد انگیزش در پسران و انجام مطالعات گسترده‌تر در این زمینه می‌تواند نقش مهمی در اصلاح ساختار نیروی کار بهداشتی-درمانی در آینده داشته باشد.

واژگان کلیدی: نسبت جنسیتی، موفقیت تحصیلی، دانشجویان علوم پزشکی

بررسی نظرات پرسنل پرستاری نسبت به توانایی سازمان نظام پرستاری

در دستیابی به وظایف و اهداف خود

مهرنوش خوش تراش^۱، طاهره پوروهایی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم پزشکی رشت

۲- کارشناس پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی رشت

چکیده

مقدمه: سازمان نظام پرستاری به عنوان یک سازمان غیر دولتی (NGO)، مشتمل بر ۲۸ قانون و ۲۰ تبصره در سال ۸۰ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و بعد از تأیید شورای نگهبان، قابلیت اجرایی یافت، پرستاران، بهیاران، پرسنل هوشبری و تکنسین اتاق عمل میتوانند به اعضای این سازمان در جهت احقاق حقوق خود فعالیت نمایند لذا در این رابطه تحقیقی با هدف نظرات پرسنل پرستاری نسبت به توانایی سازمان نظام پرستاری در دستیابی به وظایف و اهداف خود انجام شد.

مواد و روشها: دریک پژوهش توصیفی - مقطعی با استفاده از فرمول حجم نمونه ۴۲۹ نفر پرستار، بهیار، تکنسین اتاق عمل و هوشبری شاغل در بیمارستان دولتی و خصوصی شهر رشت به روش تصادفی از طریق پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفتند.

یافتهها: یافتهها نشان داد در رابطه با توانایی نظام در دستیابی به وظایف خود ۵۷/۳٪ معتقد بودند که سازمان نظام پرستاری کوچکترین کمکی در حل مشکلات آنها نکرده است. تنها ۳۲/۹٪ معتقد بودند که نظام پرستاری تا حد زیادی قادر به حفظ و ارتقاءشان اجتماعی پرستاران است. اکثریت نمونهها نسبت به همکاری در تعیین تعداد و نحوه پذیرش دانشجویان پرستاری در سراسر کشور (۵۰/۸٪) ارتقاء کیفی مهارتی و دانش فارغ التحصیلان پرستاری ۳۹/۹٪ همکاری در تعیین استانداردهای خدماتی و شرح وظایف ردههای مختلف پرستاری (۳۶/۳٪)، همکاری در تدوین مقررات برای تامین حقوق حرفهای (۴۲/۶٪)، همکاری در تعیین راههای تبادل علمی تحقیقاتی، حرفهای با سازمانهای قانونی داخل کشور و سایر کشورها (۳۹/۶٪)، همکاری در نظارت کنترل و ارزشیابی نحوه ارائه خدمات و رعایت قوانین پرستاری (۳۸/۵٪) در حد کم و اصلاً معتقد بودند. در نهایت ۳۵٪ نسبت به توانایی نظام در دسترسی به وظایف خود نظر مثبت داشتند.

نتیجهگیری: نتایج نشان داد که اکثریت نمونهها نسبت به دستیابی نظام به اهداف خود نظری خوش بینانه دارند هر چند نسبت به فعالیتهای کنونی آن نظر مساعدی ندارند لذا با توجه به دیدگاه خوب پرستاران نسبت به آینده سازمان نظام پرستاری میتوان امیدوار بود.

واژگان کلیدی: نظرات، پرسنل پرستاری، توانایی، سازمان نظام پرستاری

بررسی میزان قند خون و ارتباط آن با شاخص BMI در بین کارکنان اداره

آموزش و پرورش شاهرود

حامد برزنونی^۱، سعید ناظمی^۲

۱- دانشجوی ترم ۳ بهداشت محیط، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- مربی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: دیابت شایعترین اختلال غدد درونریز انسان است. در عصر حاضر به دلیل افزایش بروز چاقی و زندگی کم تحرک میزان بروز و شیوع دیابت در دنیا به حد اپیدمی رسیده است. از این رو سازمان بهداشت جهانی همه کشورها را به مقابله با این بیماری مزمن فرا خوانده است.

مواد و روشها: این مطالعه به صورت توصیفی-تحلیلی است. در طی تحقیق از یکصد نفر پرسنل شاغل در اداره آموزش و پرورش شاهرود ۶۰ نفر به صورت تصادفی انتخاب شدند. ابزار گردآوری دادهها دو پرسشنامه بود که بخشی از آن به وسیله مصاحبه با کارمند تکمیل میشد و قسمت دیگر آن با اندازهگیری وزن، قد و تعیین میزان قند خون ناشتای کارمندان با استفاده از دستگاه EASY GLOCO صورت میگرفت سپس با استفاده از آمار توصیفی تجزیه و تحلیل اطلاعات انجام گرفت. تجزیه و تحلیل دادهها توسط برنامه ۱۵ SPSS انجام گرفت.

یافتهها: در این مطالعه ۵۸ نفر شرکت داشتند ۸۷/۷٪ مرد و ۱۲/۳٪ زن بودند، میانگین سنی افراد ۴۴ سال بود میانگین قد افراد ۱۷۱ سانتیمتر و میانگین وزن ۷۵ کیلوگرم بود. میانگین فشار خون ماکزیمم ۱۲/۶۲ و میانگین فشار خون مینیمم ۸/۲۷ میلیمتر جیوه بود. در بین افراد مورد پژوهش ۵۳ نفر (۸۵/۵٪) دارای قند خون ناشتای نرمال و تعداد ۵ نفر (۸/۱٪) قند بیشتر از ۱۲۵ داشتند. در بین افراد فوق ۱/۶٪ لاغر، ۴۷٪ نرمال، ۳۷/۱٪ اضافه وزن و ۸/۱٪ در مرحله اول چاقی قرارداشتند

۵۱٪ افراد از آمیوههای صنعتی استفاده کرده و ۴/۸٪ دچار پرخوری و پرنوشی و ۱۴/۵٪ به پر اداری مبتلا بودند. ۱۱ نفر (۲۷/۵٪) افراد دارای فعالیت ورزشی میباشدند. با توجه به آزمون χ^2 ارتباط معنیداری از نظر فشار خون، میزان قند ناشتا با BMI مشاهده نشد که پیشنهاد میشود تعداد نمونهها افزایش یابد.

نتیجهگیری: افزایش نمایه نوده بدن خطر توسعه دیابت نوع دو را در اندازه نوع وابسته افزایش میدهد. رواج دیابت نوع دو در بالغین چاق ۳ تا ۷ برابر بیش از بالغین با وزن نرمال میباشد و افراد با BMI بیش از ۳۵-۲۰ در مقایسه با افراد با BMI بین ۲۴/۹-۱۸/۵ برای توسعه دیابت مستعدتر هستند. بهعلاوه افزایش وزن در طی دوران بلوغ ارتباط مستقیمی با افزایش ریسک دیابت نوع دو دارد. چاقی همچنین کنترل دیابت نوع ۲ را بهوسیله افزایش مقاومت انسولین و قند خون پیچیده میکند. در این تحقیق با توجه به آزمون χ^2 ارتباط معنیداری بین فشار خون، میزان قند خون ناشتا با مشاهده نشد.

واژگان کلیدی: دیابت، شاخص، BMI، GLOCO

بررسی میزان شیوع دیابت در افراد مبتلا به هیپرتانسیون بالاتر از ۳۰ سال مراجعه کننده به مراکز بهداشتی - درمانی شهر بروجن در سال ۱۳۸۶

فاطمه طاهری^۱، شهرام اعتمادی فر^۲، سعید حمیدی زاده^۳، فاطمه علی اکبری^۳

۱- دانشجوی کارشناسی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

۲- مربی گروه پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شهرکرد

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد پرستاری

چکیده

مقدمه: تقریباً یک بیلیون نفر در سراسر جهان به فشار خون بالا دچارند. فشار خون و دیابت هر دو از ریسک فاکتورهای قابل تعدیل قلبی و عروقی میباشند که از عوارض طولانی مدت آنها نارسایی کلیوی، نارسایی قلبی و اختلال بینایی است. هدف از این مطالعه تعیین شیوع دیابت در افراد مبتلا به هیپرتانسیون بالاتر از ۳۰ سال شهر بروجن میباشد.

موارد و روشها: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی - تحلیلی است. جامعه مورد پژوهش کلیه بیماران مبتلا به فشارخون و بالاتر از ۳۰ سال مراجعهکننده به مرکز بهداشتی در مانی بروجن میباشد. نمونهگیری به روش تصادفی انجام و تعداد ۴۱۴ بیمار مورد مطالعه قرار گرفتند. ابزار گردآوری دادهها پرسشنامههای مشتمل بر دو قسمت: مشخصات فردی و مشخصات بیماری میباشد. اعتبار آن از طریق اعتبار محتوایی و پایایی آن از طریق انجام آزمون مجدد بروی ۱۵ بیمار سنجیده شد. یافته ها پس از جمع آوری از بهوسیله نرمافزار آماری spss و از طریق تستهای توصیفی و تحلیلی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافتهها: یافتهها نشان داد که: میزان شیوع دیابت در مردان ۵۲/۸۰٪ و در زنان ۴۷/۲۰٪ بود ($P < 0/003$). در بین افزایش وزن و ابتلاء به دیابت ارتباط معنادار آماری وجود دارد ($P < 0/05$). بیماران فشارخونی که مبتلا به دیابت بودند بیشتر مبتلا به فشار خون درجه ۲ بودند ($P = 0$). با افزایش میانگین سنی احتمال ابتلا به دیابت افزایش مییابد. با افزایش سن فراوانی فشار خون نوع ۳ افزایش مییابد.

نتیجهگیری: هیپرتانسیون مقاومت به انسولین را افزایش میدهد که این خود عامل مشترک ارتباط دهنده هیپرتانسیون و دیابت ملیتوس و عدم تحمل گلوکز میباشد. بر اساس این مطالعه با افزایش سن احتمال ایجاد دیابت در بیماران فشارخونی افزایش مییابد بنابراین با کنترل فشارخون و شیوه زندگی در بیماران فشارخونی می توان ابتلاء به دیابت را تعدیل کرد

واژگان کلیدی: شیوع، دیابت، هیپرتانسیون، بروجن

بررسی میزان آگاهی و نگرش دانشجویان دختر دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

در رابطه با انجام خودآزمایی پستان در بهار ۸۶

سمیه عظیمی^۱، رقیه سهایی^۱، نرگس کاظمی کرانی^۱، زینت محبی نوبندگانی^۲، مهین روزیطلب^۲

۱- دانشجوی ترم ۷، پرستاری دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

۲- عضو هیأت علمی داخلی- جراحی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

۳- کارشناس ارشد- داخلی- جراحی، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

چکیده

مقدمه: سرطان پستان شایعترین سرطان مهاجم در زنان ۱۵ تا ۴۵ ساله و اولین علت شایع مرگومیر در گروه سنی ۵۵ تا ۷۴ ساله است. تشخیص اولیه سرطان پستان در ۹۰٪ موارد عمدتاً توسط خود فرد صورت میگیرد لذا زنان در معرض خطر بایستی تحت آموزش خودآزمایی پستان قرار گیرند. برخی از زنان ممکن است از دست زدن به سینههای خودشان ناراحت شوند لذا توضیح دادن و آگاه کردن از اهمیت خودآزمایی سینهها ممکن است در این مورد کمک کند.

مواد و روشها: این پژوهش از نوع توصیفی- مقطعی بوده که در نیمسال دوم تحصیلی ۸۶-۸۵ بر روی ۱۵۰ نفر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی یاسوج انجام گرفت. ابزار گردآوری دادهها پرسشنامه بود که شامل ۳ بخش سؤالات دموگرافیک، شناخت و نگرش بود.

یافتهها: میانگین سنی افراد مورد مطالعه ۲۰/۹۷ سال میباشد کمترین و بیشترین سن به ترتیب ۱۸ و ۲۶ سال بود. از نظر وضعیت تأهل ۹۲٪ افراد مورد مطالعه مجرد بوده اند. از نظر میزان تحصیلات ۳۷/۳٪ کاردانی، ۳۸٪ کارشناسی، ۲۴/۷٪ دکتری بودند. ۶۳/۳٪ غیر بومی بود. در زمینه سؤالات مرتبط با حیطه شناختی، از حداقل ۵۴ درصد تا حداکثر ۶۹/۳ درصد افراد مورد مطالعه فاقد آگاهی صحیح بوده اند در حالیکه در زمینه سؤالات نگرشی در کل حدود ۹۰ درصد افراد مورد مطالعه دارای نگرش مثبت (موافق) بود.

نتیجهگیری: اگر چه سرطان پستان به عنوان تهدیدی جدی برای سلامتی و یکی از علل مهم مرگ در زنان مطرح میباشد ولی مشاهده میشود حدود ۳۸٪ از افراد مورد مطالعه قبلاً درباره آن اطلاعاتی کسب کردهاند. از آنجاکه آسانترین و مقرون به صرفهترین روش جهت تشخیص زودرس سرطان پستان، انجام درست، مرتب و منظم خودآزمایی پستان میباشد، ایجاد مهارت لازم در افراد مورد مطالعه همراه با ارتقاء میزان آگاهی و دانش مربوطه حائز اهمیت میباشد و با توجه به وظیفه شغلی مورد مطالعه در آینده و وجود میزان بسیار بالایی از علاقه و رغبت جهت اخذ اطلاعات و مهارتهای لازم در این زمینه، پیشنهاد میشود در تحقیقات بعدی نسبت به طراحی، اجرا و ارزش-یابی برنامههای آموزش بهداشت مناسب در جامعه مورد مطالعه اقدام گردد. در ایران آمار دقیقی در مورد میزان انجام خودآزمایی وجود ندارد ولی شواهد حاکی از آن است که میزان انجام دادن آن در جامعه کم است زیرا در کشور ما هیچ برنامه مدون و منظمی برای آموزش وجود ندارد به همین علت مشارکت جامعه میتواند روش مناسبی برای ایجاد مسئولیتپذیری نسبت به سلامتی و مراقبت از خود در افراد و در نهایت تعیین ارتقاء بهداشت زنان میباشد.

واژگان کلیدی: آگاهی، نگرش، خودآزمایی پستان، دانشجویان، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج

بررسی ارتباط فیتواستروئولهای دریافتی با لیپیدپروفایل سرم و عملکرد کبدی و**کلیوی بیماران همودیالیزی شهرستان سبزوار در سال ۸۵-۸۴**خورشید رضادهلوری^۱، احمد معقول^۱، اکرم کوشکی^۲، مهدی گلافروز شهری^۲

۱- دانشجویان پرستاری، دانشکده علوم پزشکی سبزوار

۲- عضو هیأت علمی دانشکده علوم پزشکی سبزوار

چکیده

مقدمه: نارسایی مزمن کلیوی (Chronic renal failure (CRF یا ESRD اختلال پیشرونده و برگشتناپذیر عملکرد کلیه است که در آن توانایی بدن، برای حفظ متابولیک و تعادل آب و الکترولیتها شکست میخورد. تقریباً ۳۰ تا ۷۰ درصد از افراد مبتلا به نارسایی مزمن کلیوی دچار هیپرتریگلیسیریدمی میشوند که با توجه به تأثیر فیتواستروئولها روی لیپید پروفایل خون بر آن شدید طی پژوهشی تأثیر فیتواستروئول را روی لیپید پروفایل این بیماران بررسی کنیم.

مواد و روشها: این پژوهش مطالعه مقطعی - تحلیلی است که بر روی کلیه بیماران همودیالیزی شهرستان سبزوار که تعداد آنها ۴۵ نفر بود انجام شد. دادها از طریق یک یاد آمد ۲۴ ساعته و بسامد خوراک در طی یکسال بهدست آمد و سپس مقدار فیتواستروئول موجود در مواد غذایی محاسبه گردید. میزان لیپید پروفایل و آنزیمهای کبدی - کلیوی بیماران نیز اندازهگیری شد. برای آنالیز دادهها از نرم افزار SPSS و آزمونهای توصیفی، ضریب همبستگی استفاده شد.

یافتهها: در این مطالعه ۲۴ مرد و ۱۶ زن با میانگین سنی $50/85 \pm 19/30$ سال شرکت داشتند. میانگین BMI آنها $21/81 \pm 3/64$ کیلوگرم بر متر مربع بود. دادههای پژوهش نشان داد که بین فیتواستروئول و تریگلیسیرید، کلسترول خون ارتباط معکوسی وجود دارد که از لحاظ آماری معنیدار نیست. همچنین ارتباط معکوسی بین فیتواستروئول و آنزیمهای کبدی SGOT و SGPT وجود دارد که آن هم از لحاظ آماری معنیدار نیست.

واژگان کلیدی: فیتواستروئول، لیپید پروفایل، بیماران همودیالیزی، سبزوار

بررسی مشکلات قاعدگی و میزان آگاهی و عملکرد دانش‌آموزان دختر دبیرستانی در مقابله با آن (یک مطالعه پایلوت در دبیرستان دخترانه عفاف

شاهرود)

نسرین بابادائی^۱، لیلا حسینی^۱، حدیث آزادی^۱، بتول السادات احمدنی^۱، مرضیه اسکندری^۱،
دکتر افسانه کرامت^۲، دکتر خدیجه میرزایی نجم آبادی^۲

۱- دانشجوی ترم ۴ ناپیوسته مامایی

۲- عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: دیسمنوره یا قاعدگی دردناک یکی از شایعترین مشکلات زنان است که تقریباً ۵۰٪ زنان این مشکل را تجربه میکنند و pms یا اختلالات رفتاری روانی که شامل عود دوره‌های ترکیبی از تغییرات آزار دهنده فیزیکی، روحی، روانی یا رفتاری است در اکثر زنان دوره باروری مشاهده میشود. آگاهی در خصوص این دو مشکل شایع در زنان و دختران جوان و آشنایی با روشهای کنترل این مشکلات میتواند به میزان زیادی به بهداشت دوره باروری کمک کند. در این پژوهش تلاش گردیده است مشکلات قاعدگی و میزان آگاهی و عملکرد دانش‌آموزان دختر دبیرستانی در مقابله با آن مورد بررسی قرار گیرد.

مواد و روشها: تحقیق حاضر از نوع مقطعی (توصیفی-بده، جامعه آماری را کلیه دانش‌آموزان دختر سال دوم و سوم دبیرستان عفاف در منطقه مهدیآباد شهرستان شاهرود تشکیل میدادند. نحوه جمع‌آوری اطلاعات از طریق پرسشنامه بود. پس از جمع‌آوری اطلاعات یافته‌ها توسط نرم‌افزار SPSS و با استفاده از روش آمار توصیفی χ^2 مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: از مجموع ۱۰۹ نفر دانش آموز شرکتکننده در تحقیق فوق ۹۸/۱ درصد قاعدگی را تجربه کرده و ۵۲/۱ درصد نمونه‌ها از دیسمنوره شکایت داشتند. شایعترین مشکل ذکر شده کم‌درد (۷۸/۵درصد) بود ۱۲/۷ درصد تحریک‌پذیری و ۱/۳ درصد حالت افسردگی رابه عنوان علایم پیش از قاعدگی ذکر میکردند. ۵۶/۹ درصد از دانش آموزان جهت برطرف نمودن درد قاعدگی از درمانهای گیاهی استفاده میکردند، استفاده از درمانهای گیاهی در دانش‌آموزان رشته انسانی بهطور معنیداری بیش از گروه تجربی بود ($p < 0.05$) و ۷۳ درصد درمانهای موجود را مؤثر میدانستند، ۸۶ درصد از دانش‌آموزان درخصوص مشکلات قاعدگی با مادر خود مشورت میکردند.

نتیجه‌گیری: شیوع درد قاعدگی در نمونه اخیر مشابه آمارهای موجود بوده است. درخصوص اختلالات خلقی قبل از قاعدگی، بالا بودن تحریک پذیری نسبت به افسردگی میتواند ناشی از اقتضای سنی دانش‌آموزان باشد، توصیه می گردد که مورد توجه مشاورین مدرسه قرار گیرد. تمایل زیاد به استفاده از درمانهای گیاهی ضرورت انجام تحقیقات بیشتر در این خصوص را مطرح میکند. با توجه به اینکه اکثریت قابل توجهی از دانش‌آموزان درخصوص مشکلات قاعدگی با مادر خود مشورت میکنند برگزاری کلاسهای آموزشی برای مادران درخصوص بهداشت قاعدگی می تواند در ارتقای سطح بهداشت قاعدگی دوره نوجوانی کمککننده باشد.

واژگان کلیدی: مشکلات قاعدگی، دانش‌آموزان دختر، دیسمنوره

بررسی میزان عزت نفس دانشجویان دختر و پسر دانشکده علوم پزشکی سبزوار و ارتباط آن با برخی از ویژگیهای جمعیت شناختی در نیم سال تحصیلی دوم

۸۵-۱۳۸۴

مهدی نوائی^۱، مصطفی جلمبادانی^۲، محسن کوشان^۳، دکتر محمد حسن رخشانی^۴

۱- دانشجوی بهداشت عمومی، دانشکده علوم پزشکی سبزوار

۲- دانشجوی بهداشت محیط، دانشکده علوم پزشکی سبزوار

۳- عضو هیأت علمی دانشکده علوم پزشکی سبزوار

۴- دانشجوی دکتری آمار حیاتی

چکیده

مقدمه: اسناد تاریخی حاکی از این مطلب میباشد که بشر همواره در حال سعی و تلاش در جهت شناخت خود، بهعنوان یک نیاز اساسی و بنیادی بوده است. در واقع برای رسیدن به خود شکوفایی که مهمترین و بالاترین انگیزه انسان است، ارضاء نیاز های سطح پایینتر از جمله عزت نفس ضروری است و این مطالعه با هدف تعیین میزان عزت نفس دانشجویان دختر و پسر انجام پذیرفته است.

مواد و روشها: این مطالعه از نوع مقطعی میباشد که جمعیت آماری شامل دانشجویان شاغل به تحصیل در نیم سال دوم تحصیلی سال ۸۵-۸۴ دانشکده علوم پزشکی سبزوار میباشد که ۳۱۶ نفر بهروش نمونهگیری تصادفی طبقه-بندی شده انتخاب شدند و با استفاده از تست استاندارد عزت نفس آیزنگ مورد سنجش قرار گرفتند و اطلاعات حاصله بهوسیله نرم افزار SPSS ۱۱.۵ با بهرهگیری از آزمونهای ضریب همبستگی پیرسون، Mann-Whitney - T test و kruskal-Wallis مورد تجزیه و تحلیل قراگرفتند.

یافتهها: متوسط نمره عزت نفس دانشجویان ۲۰/۴۴ با انحراف معیار ۵/۶۰ و نمره میانه ۲۱/۲۵ میباشد. رابطه معنی داری بین رشته تحصیلی، ترم تحصیلی، وضعیت سکونت، دوره تحصیلی و معدل با نمره عزت نفس زنان و مردان و بهطور کلی در دانشجویان مشاهده نشد ولی بین نمره عزت نفس با جنسیت ($p = ۰/۰۰۴$) و سن ($p = ۰/۰۳۸$) رابطه معنیداری مشاهده شد.

نتیجهگیری: دانشجویان مورد مطالعه از عزت نفس متوسطی برخوردار هستند و نیمی از آنها از سطح متوسط، پایینتر میباشدند. مسئولین باید بیش از پیش به مسایل روانشناختی دانشجویان اهمیت بدهند و با تدوین برنامههای کمکی همانند کارگاههای ارتقاء عزت نفس در جهت بالا بردن سطح بهداشت روانی آنان بکوشند. همچنین برخی مطالعه های پیشین تاییدی بر نتایج این مطالعه و برخی نتایجی متفاوت داشتند که در اینجا نیاز به انجام مطالعههای بیشتر بیشتر با زمینه تخصصی پیرامون هر عامل جمعیت شناختی احساس میشود.

واژگان کلیدی: عزت نفس، دانشجویان، دختر، پسر، جمعیت شناختی

بررسی میزان آگاهی بیماران مبتلا به سرطان تحت درمان با اشعه در مورد نحوه مراقبت از خود در یکی از مراکز آموزشی درمانی شهر رشت سال ۱۳۸۶

آرزو منفردمژدهی^۱، لیلا طالب جانثارحسینی^۱، شادمانرضا ماسوله^۲، دکترعباس رحیمی^۲، محمدعلی یزدانی^۳

۱- دانشجوی دانشکده پرستاری- مامایی رشت

۲- عضو هیأت علمی دانشکده پرستاری رشت

۳- کارشناس آمار

چکیده

مقدمه: در ایران بعد از بیماریهای قلبی- عروقی و سوانح، سرطان سومین علت مرگومیر محسوب میشود. برای درمان سرطان از چندین روش استفاده میشود، که یکی از روشهای متداول و مؤثر اشعه درمانی میباشد. اشعه درمانی در عین مؤثر بودن، میتواند اثرات زیانآوری بر بافتهای طبیعی اطراف نواحی تحت درمان داشته باشد که تقریباً تمام بیماران در طول درمان دچار عوارض حاد مانند مشکلات پوستی، تهوع و استفراغ، بی اشتها، اسهال، خستگی و خشکی مخاط دهان میشوند.

مواد و روشها: این پژوهش یک مطالعه توصیفی-تحلیلی است که با هدف تعیین میزان آگاهی بیماران مبتلا به سرطان تحت درمان با اشعه در مورد نحوه مراقبت از خود در یکی از مراکز آموزشی- درمانی شهر رشت در سال ۱۳۸۶ انجام گرفته است. جامعه پژوهش را کلیه مراجعین (۶۱ نفر) جهت اشعه درمانی به مرکز آموزشی - درمانی شهر رشت تشکیل میدهد که بهصورت سرشماری انتخاب شدند. ابزار گردآوری دادهها پرسشنامه‌های شامل ۲ بخش بود: بخش اول شامل ۱۱ سؤال بهمنظور بررسی مشخصات واحدهای مورد پژوهش و بخش دوم شامل ۱۴ سؤال به منظور تعیین میزان آگاهی بیمار از نحوه مراقبت از خود تنظیم و طی مصاحبه با بیماران توسط پژوهشگران تنظیم گردید. جهت تجزیه و تحلیل دادهها از آمار توصیفی و استنباطی در نرمافزار SPSS مورد استفاده قرار گرفت.

یافتهها: نتایج نشان داد اکثریت بیماران تحت اشعه درمانی بالای ۴۵ سال (۶۸/۸٪)، زن (۶۷/۲٪) و متأهل (۹۵/۱٪) بودند و از لحاظ تحصیلات اکثریت آنان بیسواد (۴۱٪) و (۷۷٪) آنها خانهدار بودند. اکثریت بیماران تحت اشعه درمانی کمتر از یکسال (۶۳/۹٪) تحت درمان بودند. همچنین یافتهها نشان داد اکثریت بیماران تحت اشعه‌درمانی (۷۳/۸٪) از آگاهی متوسط در مورد نحوه مراقبت از خود برخوردار بوده‌اند. آزمون χ^2 نیز نشان داد بین آگاهی و تعداد روزهای اشعه درمانی ارتباط معنیداری وجود دارد (P<۰/۱). همچنین یافتهها نشان داد با استفاده از آزمون POST HOC آگاهی در افراد کارمند و شغل آزاد از افراد خانهدار و کارگر بیشتر است (p<۰/۱).

نتیجهگیری: با توجه به اینکه آگاهی بیماران تحت اشعه درمانی در مورد نحوه مراقبت از خود متوسط میباشد. لازم است در زمینه آموزش نکات ضروری که میتواند سطح آگاهی بیمار و خانواده وی را افزایش دهد برنامه‌ریزی شود تا بیماران از نحوه مراقبت از خود طی مراحل مختلف اشعه درمانی آگاه باشند و بتوانند به میزان زیادی از ایجاد عوارض ناشی از اشعه درمانی پیشگیری نمایند که این کار میتواند توسط پرستاران بهعنوان اعضای اصلی در تیم مراقبتی از بیماران سرطانی در مواقع ضروری بهخوبی انجام گیرد.

واژگان کلیدی: آگاهی، مراقبت از خود، اشعه درمانی، سرطان

بررسی حوادث شغلی در کوره پزخانههای مشهد در سالهای ۸۵-۸۲

ارژنگی محمد^۱، صادقیان فریده^۲، خسروی احمد^۳، کمیاب زهرا^۴، کمالیان لاله^۵

۱- دانشجوی بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کارشناس ارشد اپیدمیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۴- کارشناس آموزش، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۵- کارشناس بهداشت حرفه‌ای سازمان تأمین اجتماعی

چکیده

مقدمه: سالانه در سرتاسر دنیا ۲۵۰ میلیون نفر از حوادث شغلی رنج می‌برند و ۳۰۰۰۰۰ نفر از این حوادث می‌میرند.

بیشترین حوادث شغلی در کشورهای در حال توسعه اتفاق می‌افتد جایی که بیشترین نیروی کار در آنجا قرار دارد

- در این کشورها، اغلب کارگران در مشاغل خطرناکی کار می‌کنند که مقررات و استانداردهای ایمنی در آنها رعایت نمی‌شود. در ایران کوره پزخانه‌های آجر از جمله مشاغل فصلی با کارگران مهاجر است. که به دلیل شرایط غیر ایمن در معرض خطر حوادث ناشی از کار زیادی قرار دارد. هدف از این مطالعه بررسی حوادث شغلی در کوره پزخانه‌های آجر مشهد میباشد

مواد و روشها: نوع مطالعه توصیفی- تحلیلی بوده جامعه مورد مطالعه ۳۲ نفر کارگران کوره پزخانه‌های مشهد می‌باشند. روش جمع‌آوری اطلاعات فرم ثبت حوادث شغلی وزارت کار شامل سؤالاتی در مورد سن، شغل، علت و زمان حادثه، نوع آسیب، نتیجه حادثه و... میباشد. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم افزار spss انجام گرفت.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد به دلیل اشتغال زیاد افاغنه به صورت پنهان در کوره پزخانه‌های مشهد موارد متعددی از حوادث ثبت نشده بود در بین حوادث ثبت شده، کارگران با میانگین سن $12 \pm 35/1$ و سابقه کار در کوره‌ها در مطالعه شرکت کردند ۴۶/۹٪ بیمه بودند. ۱۸/۸٪ دچار قطع عضو ۵۰٪ شکستگی و جراحی ۳٪ سوختگی و ۲۸٪ فوت شدند. بیشترین عضو آسیب دیده سر (۲۱/۹٪) و سپس پا (۱۸/۸٪) و بیشترین ساعت، روز و ماه حادثه به ترتیب ۱۰ صبح (۱۸/۸٪) سه‌شنبه (۲۵٪) و ماه مرداد (۳۱/۳٪) گزارش گردید.

نتیجه‌گیری: در بین موارد ثبت شده میزان مرگومیر و نقص عضو بالاست. با توجه به فاصله کوره‌ها از شهرها، نظارت بیشتر کارشناسان بهداشت و ایمنی ادارات کار، مراکز بهداشت شهرستان و سازمان تأمین اجتماعی، ثبت دقیق حوادث شغلی همچنین عدم اشتغال اکید کودکان و نوجوانان توصیه می‌گردد.

واژگان کلیدی: حوادث شغلی، کوره پزخانه آجر

بررسی میزان آگاهی افراد شرکتکننده در طرح واکسیناسیون هیپاتیت B در

مورد بیماری هیپاتیت B در سال ۱۳۸۶

طاهره سریریچی^۱، صدیقه بهلولی^۱، محمود بخشی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی پرستاری و عضو انجمن علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

۲- کارشناس ارشد پرستاری مربی و عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

چکیده

مقدمه: در سالهای اخیر عفونتهای ویروسی قابل انتقال از طریق خون بهعنوان یک خطر مهم برای همه افراد جامعه، ذهن بسیاری از افراد جامعه را بهخود مشغول داشته است و آنها دچار نگرانیهای بیشتری شدهاند و این درحالی است که داشتن آگاهی کافی نسبت بهروشهای انتقال و پیشگیری این بیماریها میتواند نقش بهسزایی در حفظ سلامت افراد جامعه داشته باشد، لذا پژوهش حاضر بهمنظور تعیین سطح آگاهی افراد شرکتکننده در طرح واکسیناسیون هیپاتیت B در مورد این بیماری در سال ۸۶ انجام شده است.

مواد و روشها: این پژوهش یک مطالعه توصیفی از نوع مقطعی بوده که جامعه پژوهش را افراد شرکتکننده در طرح واکسیناسیون هیپاتیت B تشکیل میدادند که تعداد ۵۰ نفر از آنها در پژوهش شرکت نمودند. ابزار گردآوری دادهها پرسشنامه محتوی سؤالاتی مربوط به واکسیناسیون بوده است. برای تجزیه و تحلیل داده از نرم افزار SPSS استفاده شده است.

یافتهها: نتایج پژوهش نشان داد ۲۲٪ واحد مورد پژوهش آگاهی ضعیف و ۷۲٪ آگاهی متوسط و ۶٪ آگاهی خوبی در ارتباط با راههای انتقال و پیشگیری بیماری هیپاتیت B داشتند. آزمون T مستقل تفاوت معنی داری را بین میانگین نمره آگاهی زنان و مردان نشان نداد ($p=0/3$) همچنین آزمون آنالیز واریانس نشان داد که نمره آگاهی در بین افراد با سطح تحصیلات متفاوت از نظر آماری معنیدار نیست ($p=0/1$). کمترین آگاهی افراد در ارتباط با سؤالات پرسشنامه پژوهشگر در زمینه راههای انتقال ویروس هیپاتیت B، آسیب ناشی از ویروس هیپاتیت B روی بدن انسان و رژیم غذایی مناسب برای بیماران مبتلا به این بیماری میباشد.

نتیجهگیری: نتایج پژوهش نشان داد اکثریت واحدهای مورد پژوهش ۷۲٪ در رابطه با راههای انتقال و پیشگیری بیماریهای عفونی منتقله از طریق خون آگاهی متوسط داشتند. لذا با توجه به اهمیت کسب شناخت و آگاهی کافی در سطح بالا توسط افراد جامعه در رابطه با راههای انتقال و پیشگیری بیماریهای عفونی منتقله از طریق خون ضروری است که نکات ظریف و با اهمیت آن در برنامههای آموزشی در نظر گرفته شود.

واژگان کلیدی: آگاهی، واکسیناسیون، هیپاتیت B

بررسی میزان آگاهی زنان مراجعه‌کننده به مرکز تحقیقات سرطان پستان بیمارستان خاتم الانبیاء شاهرود در زمینه سرطان پستان سال ۱۳۸۶

زهرا ولیان^۱، طاهره سعیدی^۲، سعیده شریعتی^۳، محمود بخشی^۲

۱- دانشجوی پرستاری و عضو انجمن علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

۲- دانشجوی پرستاری و عضو انجمن علمی و عضو باشگاه پژوهشگران دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

۳- عضو هیأت علمی دانشکده علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود

چکیده

مقدمه: سرطان پستان شایعترین سرطان عضوی زنان و اصلترین علت مرگ در زنان ۵۰-۴۰ ساله است. جهت کشف زودرس و درمان سریعتر سرطان پستان برنامه بیماریابی بهصورت معاینه فیزیکی، آموزش خودآزمایی پستان و ماموگرافی توصیه میشود. پژوهش حاضر بهمنظور بررسی میزان آگاهی زنان مراجعه‌کننده به مرکز تحقیقات پستان در زمینه سرطان پستان انجام شده است.

مواد و روشها: در پژوهش حاضر که یک مطالعه توصیفی- مقطعی است یکصد خانم ۷۰-۲۰ ساله مراجعه‌کننده به مرکز سرطان پستان بیمارستان خاتم الانبیاء مورد بررسی قرار گرفتند. جهت انجام پژوهش ابتدا با مطالعه کتب و مقالات معتبر پرسشنامه‌های تهیه گردید که شامل ۲ قسمت میباشد: قسمت اول حاوی اطلاعات دموگرافیک و قسمت دوم حاوی سؤالاتی جهت بررسی آگاهی بیمار درباره سرطان پستان و علایم تشخیص و نحوه پیشگیری آن میباشد. اعتبار علمی پرسشنامه با نظر اساتید محترم دانشکده علوم پزشکی دانشگاه آزاد و دولتی شاهرود تأیید گردید. سپس باحضور در مرکز تحقیقات سرطان پستان بیمارستان خاتم الانبیاء ضمن مصاحبه پرسشنامه تکمیل گردید و تجزیه و تحلیل یافتهها توسط برنامه SPSS با نرمافزار تحت ویندوز انجام شد.

یافتهها: براساس یافتههای پژوهش میانگین سنی واحدهای مورد پژوهش ۳۵ سال بود. اکثریت متأهل (۹۰٪) و خانداندار (۷۷٪) بودند. سابقه سرطان پستان و سایر سرطانها در هیچیک از نمونهها وجود نداشت و اکثریت نمونهها (۸۶٪) سابقه بیماری خاصی را ذکر نکردند. میانگین نمره آگاهی واحدهای مورد پژوهش $28/43 \pm 8/86$ از ۵۴ می- باشد که در حدود ۷۳٪ سطح آگاهی در حد متوسط داشتند.

آزمون آماری T مستقل نشان میدهد که میزان آگاهی زنان مجرد و متأهل از نظر آماری تفاوت معنیداری ندارد ($p=0.08$). میانگین نمره آگاهی زنان خانهدار ۲۶/۵۸ و زنان کارمند ۳۴/۶ میباشد که آزمون آماری T مستقل تفاوت معنیداری را از نظر آماری نشان میدهد ($p=0.000$)، همچنین آزمون آماری T مستقل نشان داد که سطح آگاهی زنان با تحصیلات دیپلم و بالاتر بیشتر از زنان بالای دیپلم میباشد ($p=0.000$).

نتیجهگیری: با توجه به نتایج پژوهش حاضر که نشان داد سطح آگاهی زنان در مورد سرطان پستان و تشخیص و نحوه پیشگیری آن در حد متوسط بوده و بهخصوص در زنان خانهدار سطح آگاهی پایینتر است که باید با آموزش خانمها بهخصوص خانمهای خانهدار آگاهی آنان را در این زمینه افزایش داده و به این طریق گام مؤثری در زمینه پیشگیری و یا کاهش عوارض بیماری و با طبع بهبود عملکرد خانمها و کیفیت زندگی آنها محسوب میگردد.

واژگان کلیدی: آگاهی، زنان، سرطان پستان

بررسی عوامل تأثیر گذار بر بروز حوادث شغلی در یک کارخانه شیشه سازی

نیازی شاه ویسی^۱، محمد عبدپناه^۱، مهندس عباس علی مختاری^۲

۱- دانشجویان ترم ۳ بهداشت حرفه ای، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- عضو هیأت علمی بهداشت حرفه ای، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: سالانه حدود ۲۰۷ میلیون نفر با حوادث شغلی در ارتباط بوده و در حدود ۲ میلیون نفر در اثر حوادث و بیماری های شغلی جان خود را از دست میدهند. از طرفی با توجه به نوع شغل، به ازای هر ۲۰۰۰-۵۰۰ آسیب شغلی، یک مرگ اتفاق می افتد که بر این اساس می توان تخمین زد سالانه حدود ۴-۱ میلیارد حادثه منجر به آسیب های شغلی به وقوع می پیوندد.

این در حالی است که بر اساس اطلاعات و اسناد سازمان بین المللی کار میزان بروز حوادث شغلی در کشورهای در حال توسعه در حال رشد می باشد. از طرفی علل و عوامل مختلفی بر بروز حوادث شغلی مؤثر است که شناسایی آنها می تواند سهم بسزایی در کنترل حوادث مذکور داشته باشد.

مواد و روشها: در این مطالعه با مراجعه به سوابق ثبت شده حوادث در دوره شش ماهه اول سال، اطلاعات مربوط به پارامترهای مختلف تحت بررسی نظیر شیفت کاری، زمان کار، نوع شغل و سابقه کار استخراج و در فرم مربوطه ثبت گردید. جهت تجزیه و تحلیل آماری داده ها از نرم افزار آماری spss ۷.۱۱ استفاده شد.

یافتهها: نتایج حاصله حاکی از اینست که هرچه سابقه کار افراد بیشتر می شود میزان بروز حوادث نیز بیشتر می شود، این حالت تا مدتی ادامه یافته و سپس میزان بروز حوادث سیر نزولی پیدا می کند. همچنین میزان بروز حوادث در شیفت های مختلف متفاوت بود ولی در روزهای مختلف هفته تفاوت چندانی نداشته است. از طرفی حوادث منجر به آسیب چشم و دست بیشتر از سایر موارد اتفاق افتاده است.

نتیجهگیری: به نظر میرسد کارگران دو طرف طیف سابقه کار (یعنی با سابقه کار کمتر و با سابقه کار بیشتر) مراقبت بیشتری از خود به عمل آورده یا نکات ایمنی را بهتر رعایت نموده و در نهایت کمتر دچار حادثه می شوند. در حالیکه کارگران با سابقه کار متوسط اینگونه نبوده و بیشتر دچار حادثه میشوند. از طرفی میزان بروز حوادث در شیفت صبح بیشتر از سایر شیفتهای کاری بوده است. خارج شدن قسمتی از پروسه تولید در شیفتهای عصر و شب می تواند عامل مهمی در این زمینه باشد. به نظر می رسد بیشتر بودن تعداد حوادث منجر به آسیبهای چشم و دست ناشی از عدم استفاده از وسایل حفاظت فردی مربوطه باشد زیرا این آسیبها در اثر پرتاب شدن اشیاء و پلیسه ها می باشد. به هر حال لازمست جهت تعمیم نتایج، مطالعات جامعتری صورت پذیرد.

واژگان کلیدی: حوادث شغلی، شیفت کار، سابقه کار، وسایل حفاظت فردی

بررسی میزان آگاهی دانشجویان علوم پزشکی و غیر علوم پزشکی شهرستان

سمنان درباره بیماری ایدز

سودابه پیوندی^۱، دکتر بهاره احدی^۲

۱- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان

۲- پزشک خانواده و عضو باشگاه پژوهشگران جوان

چکیده

مقدمه: بیماری ایدز در حال حاضر در کشورهای در حال توسعه افزایش چشمگیری داشته و جوانان به‌عنوان یکی از گروه‌های پرخطر در ابتلا به این بیماری می‌باشند. با توجه به فقدان واکسن و درمان مؤثر، تن ها راه مقابله با آن پیش-گیری می باشد و مهمترین برنامه ملی مبارزه با ایدز، آموزش و اطلاع رسانی است. تعیین میزان آگاهی، جوانان (دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی و رشته‌های غیرعلوم پزشکی) زیر بنای مناسبتری برای برگزاری برنامه‌های آموزشی خواهد بود.

مواد و روشها: این پژوهش به‌صورت یک مطالعه توصیفی مقطعی Cross-sectional بر روی جوانان (رده سنی ۱۹-۲۸ سال) که شامل دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی و غیرعلوم پزشکی سمنان بودند، انجام گرفته است. نمونه مورد مطالعه شامل ۱۰۰ نفر از دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی (پرستاری، فیزیوتراپی، گفتاردرمانی، مدارک پزشکی، هوشبری، اتاق عمل) و ۲۰۰ نفر از دانشجویان رشته‌های غیرعلوم پزشکی (شیمی، ریاضی، مدیریت بازرگانی، عمران، مکانیک، برق، متالورژی و الکترونیک) بوده است که به‌صورت تصادفی انتخاب شدند. داده‌های مورد نیاز از طریق پرسشنامه که شامل سه بخش اطلاعات دموگرافیک، اطلاعات مربوط به عامل بیماری ایدز، راه‌های انتقال، راه-های پیشگیری بود، جمع‌آوری و آنالیز گردید.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که ۳۴/۴٪ دانشجویان مذکر و ۶۵/۶٪ مؤنث بودند. دانشجویان رشته‌های غیرعلوم پزشکی بیشترین منبع اطلاعاتی خود را در مورد ایدز به ترتیب صدا و سیما (۶۵/۲٪) روزنامه، مجلات و پوستر (۵۸/۳٪) بیان نمودند. دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی بیشترین منبع اطلاعاتی خود را جزوه درسی و پمفلت آموزشی (۶۶٪) ذکر کردند. (۷۳/۸٪) از دانشجویان رشته‌های غیر علوم پزشکی و ۱۰۰٪ دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی به عامل بیماری ایدز پاسخ درست دادند. ۵۹٪ دانشجویان رشته‌های غیرعلوم پزشکی و ۲۵٪ از دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی معتقد بودند که مبتلایان به ایدز باید ایزوله باشند. در مورد عدم واکسن علیه بیماری ایدز ۸۴٪ دانشجویان رشته‌های غیرعلوم پزشکی و ۹۵٪ دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی اطلاع صحیحی داشتند. میزان آگاهی دانشجویان رشته‌های غیرعلوم پزشکی در مورد راه‌های انتقال بیماری ایدز (۵۸/۲٪) و دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی (۹۰٪) خوب بوده است. ۹۶٪ از دانشجویان رشته‌های غیرعلوم پزشکی و ۱۰۰٪ دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی در مورد تست خون برای تشخیص بیماری ایدز اطلاع داشتند.

نتیجه‌گیری: آموزش و روش‌های پیشگیری از بیماری ایدز در جوانان یکی از مؤثرترین اقدامات اجتماعی مقابله با این بیماری است که می‌توان با برنامه‌ریزی آموزشی متناسب رشته تحصیلی و استفاده از رسانه‌های گروهی راهکارهای مناسب جهت پیشگیری و کنترل بیماری ایدز را بی‌نمود

پلاواژگان کلیدی: علوم پزشکی، غیر علوم پزشکی

بررسی و مقایسه دیابت هیپرلیپیدمی در زنان و مردان سالمند

سودابه پیوندی^۱، بهاره احدی^۲

۱- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان - دانشکده پرستاری و پیراپزشکی

۲- پزشک خانواده و عضو باشگاه پژوهشگران جوان

چکیده

مقدمه: پیشبینی میشود تا سال ۲۰۲۰ میلادی سه چهارم مرگها در کشورهای در حال توسعه به نوعی وابسته کهنسالی است و بیشتر این مرگها در اثر بیماریهای غیر واگیر خواهد بود و در سال ۱۳۹۰ نزدیک به ۱۰ درصد جمعیت ما را افراد بالای ۶۰ سال تشکیل خواهند داد. پیشگیری و درمان هیپرلیپیدمی و دیابت در کاهش بروز بیماریهای قلبی عروقی مؤثر است و مطالعه اپیدمیولوژیک برای تدوین چنین برنامههایی ضروری است هدف از این مطالعه مقایسه دیابت، هیپرلیپیدمی در زنان و مردان سالمند بوده است.

مواد و روشها: این مطالعه به صورت توصیفی مقطعی Cross-sectional بود. از ۵۳۰ فرد ۶۰ سال به بالا مراجعه کننده به آزمایشگاههای تابعه علوم پزشکی سمنان، نمونه خون ناشتا برای اندازهگیری قند خون، کلسترول، تری گلیسرید و BUN خون گرفته شد. دادهها با نرمافزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافتهها: نتایج نشان داد که از ۵۳۵ فرد سالمند ۳۲۰ نفر (۵۹/۸٪) زن و ۲۱۵ نفر (۴۰/۲٪) مرد بودند. ۳۱/۴٪ افراد مورد مطالعه دیابت داشتند که ۶۶/۷٪ زنان و ۳۳/۳٪ مردان بودند. و بیشترین مبتلایان به دیابت در گروه سنی ۶۰-۶۹ سال (۵۸/۳٪) و کمترین مبتلایان در گروه سنی ۸۰ سال به بالا قرار داشتند (۸/۳٪). ۵۴/۲٪ افراد مورد بررسی کلسترول بالاتر از ۲۰۰ میلی گرم درصد در ۷۳/۷٪ زنان مورد بررسی مشاهده گردید که در مقایسه با مردان بیشتر بود (۲۶/۳٪).

۳۵ نفر (۶/۵٪) افراد مورد مطالعه BUN و ۵ نفر (۰/۹٪) کراتینین بالاتر از نرمال داشتند. از ۵۳۵ نفر سالمند مورد مطالعه ۲۶/۸٪ هر دو آزمایش کلسترول و تری گلیسرید آنها غیرنرمال بود که ۷۸/۹٪ زن و ۲۱/۱٪ مرد بودند.

نتیجهگیری: در این مطالعه بیشترین مبتلایان به دیابت و هیپرلیپیدمی را زنان سالمند که در گروه سنی ۶۰-۶۹ بودند، تشکیل میدادند. شیوع بالای عوامل خطر ساز بیماریهای قلبی عروقی در افراد مسن به ویژه در زنان در این مطالعه نشان میدهد که علاوه بر اجرای روشهای پیشگیری در گروههای پر خطر لازم است، مداخله جهت تغییر در شیوه زندگی بهعنوان یک فوریت بهداشتی درمانی کشور میباید مورد نظر مسئولان سلامت جامعه قرار گیرد.

واژگان کلیدی: دیابت، هیپرلیپیدمی، سالمند

بررسی عوامل خطر اصلی بیماریهای ایسکمیک قلبی در بیماران بستری شده در بخش CCU بیمارستان امام حسین (ع) شاهرود در سال ۱۳۸۴

آتنا ملکی^۱، الهه نادمی^۲، زهرا یحیایی^۲، ملیحه آهوئی^۲، فخری ریسی^۲، الهام نادمی^۲، زکیه شفق^۲، مریم رحیمی^۲،
مریم گلپایگانی^۲، صدیقه رضوانی^۲

۱- دانشجوی پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود
۲- کارشناس پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

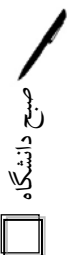
مقدمه: در یک جمعیت بیشتر از ۵۰٪ مرگها به دلیل بیماریهای قلبی عروقی و در راس آنها IHD میباشد. لذا شناخت این پدیده پاتولوژیک حائز اهمیت خواهد بود. تأثیر دیابت، هایپرلیپیدمی، هایپرتانسیون و سیگار در ایجاد بیماریهای قلبی - عروقی به عنوان مؤثرترین عوامل مرگومیر، زمینهساز انجام مطالعات مهمی با هدف تشخیصی، پیشگیری و معالجه این بیماریها گردیده است.

مواد و روشها: پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی - تحلیلی بوده که بهصورت مقطعی انجام شده است. در این مطالعه پرونده کلیه بیماران بستری در بخش CCU بیمارستان امام حسین (ع) که با تشخیص بیماری قلبی در سال ۱۳۸۴ بستری شدهاند مورد بررسی قرار گرفته (۱۰۰۸ پرونده) و بر اساس پرسشنامه خاص، اطلاعات دموگرافیک، آزمایشات لازم و سایر موارد خواسته شده از پروندهها استخراج و در پرسشنامه درج شده است، سپس اطلاعات کسب شده وارد رایانه شده و توسط نرمافزار آماری SPSS و آزمونهای مرتبط مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

یافتهها: از کل افراد مورد بررسی ۵۴۳ نفر (۵۳٪/۹) مرد و ۴۶۵ نفر (۴۶٪/۱) زن میباشند. میانگین سنی ۱۰۰۸ بیمار شرکتکننده در طرح معادل $58/7 \pm 8/17$ سال با میانگین ۷۱-۳۹ میباشند. شیوع دیابت ۳۸٪/۱ درصد، پرفشاری خون ۴۶٪/۲ درصد در زنان بیشتر از مردان بوده، در حالیکه مصرف سیگار با ۴۵٪/۵ درصد در مردان بیشتر از زنان میباشد. رابطه معنیداری بین پرفشاری خون، میزان کلسترول تام و مصرف سیگار با آترواسکلروز عروق کرونر وجود دارد ($P < 0.001$). در آنلیز واریانس رابطه معنیداری بین مصرف سیگار، مقدار کلی کلسترول و پرفشاری خون با آترو اسکلروز عروق کرونر بهدست آمد ($P < 0.003$).

نتیجهگیری: در بررسی اخیر تشخیص نهایی بیماران بستری آئزین ناپایدار با آمار بهدست آمده در خصوص سایر محققین نیز همخوانی دارد و میتوان بیان نمود با توجه به عوامل بسیار زیاد مرتبط با مشکلات عروق کرونر و با عنایت به شیوع بسیار زیاد مشکلات عروق کرونر، توجه به ریسک فاکتورهای ذکر شده بسیار مهم بوده و با کنترل این عوامل میتوان کمک شایانی به حفظ سلامت عروق کرونر نمود.

واژگان کلیدی: عروق کرونر، ریسک فاکتور، کلسترول، پرفشاری خون، سیگار

بررسی شیوع آلرژی به کپکهای معلق در هوا در بیماران مبتلا به رینیت آلرژیک مراجعهکننده به کلینیک آلرژی شهر سمنان در سال ۸۵

مرضیه رضایی^۱، دکتر محمد نبوی^۲

۱- دانشجوی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سمنان

۲- عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی سمنان

چکیده

مقدمه: به پروسه‌های التهابی مخاط بینی به‌طور اعم، رینیت اطلاق میگردد. رینیت آلرژیک یکی از شایعترین انواع رینیت میباشد که در آن مخاطات دستگاه تنفسی فوقانی و به‌خصوص مخاط بینی به‌دنبال مواجهه با عوامل محرک و آلرژن محیطی، دچار التهابی از نوع آلرژیک میگردد. یکی از اهمیت‌های رینیت آلرژیک آن است که حدود ۷۰ تا ۷۵ درصد مبتلایان در طی سالهای آینده و به علت گسترش پروسه‌های التهابی به راه‌های هوایی تحتانی مبتلا به آسم میگرددند. کپکها به عنوان یکی از عوامل مؤثر در تشدید آسم و رینیت آلرژیک از طریق مکانیسمهای با واسطه IgE شناخته شده‌اند.

هدف از پژوهش حاضر عبارت بودند از: شناسایی آلرژنهای اختصاصی در افراد آلرژیک، انتخاب موارد مقاوم بیماری جهت حساسیتزدایی از طریق واکسیناسیون آلرژی یا (Specific Immuno therapy)، توصیه‌های لازم و دادن آگاهی به افراد جهت کاهش و یا جلوگیری از مواجهه با این آلرژنها.

مواد و روشها: در این مطالعه توصیفی بیمارانی که با علائم بالینی رینیت در سال ۸۵ به پزشک مراجعه و جهت آنان تشخیص رینیت آلرژیک گذاشته شد. تحت تست پوستی پریک «Skin Prick Test» قرار گرفتند. در این تست حساسیت به کپکهای شایع که شامل کلادوسپوریوم، آلترناریا، پنی سیلیوم و اسپرژیلوس و سایر آلرژنها بود بررسی شد. میزان Wheal & Flare حاصله از پریک هر یک از آلرژنها با Negative control ثبت شد. افراد زیر ۲ سال به علت شیوع نادر رینیت و افراد بالای ۶۰ سال به علت مضر بودن اثرات تست پریک نسبت به شناسایی نوع آلرژن و ایمنوترایی و افرادی که به Negative control واکنش داده باشند و یا افرادی که واکنش به Positive Control نداشته باشند وارد مطالعه نشدند.

یافتهها: از ۳۰۰ نفر بیمار مبتلا به رینیت آلرژیک، شیوع آلرژی به کپکهای معلق در هوا ۲۶/۷ درصد (با فاصله اطمینان ۹۵ درصد: ۲۱/۷-۳۱/۷ درصد) بوده است. شیوع آلرژی به کلادوسپوریوم ۱۱ درصد، اسپرژیلوس ۱۲/۳ درصد، آلترناریا ۱۰/۷ درصد و پنی سیلیوم ۸/۳ درصد بوده است.

نتیجهگیری: با توجه به شیوع بالای آلرژی به کپکها و اهمیت آنها در ایجاد عوارض در مبتلایان به رینیت آلرژیک و اهمیت این بیماری با شناسایی این آلرژنها و توصیه‌های لازم جهت کاهش و یا جلوگیری از مواجهه با این آلرژنها در محیط میتوان گامی مؤثر در جهت کاهش علائم بیماران و همچنین پیشرفت بیماری برداشت.

واژگان کلیدی: کپک، رینیت آلرژیک

بررسی مقایسه‌ای عوارض مادری و نوزادی پس از زایمان در زنان کمتر از ۲۰ سال با زنان ۲۰ تا ۳۵ سال مراجعکننده بیمارستان فاطمیه شاهرود

آتنا ملکی^۱، حلیمه شیخ^۱، عباسعلی قربانیتندری^۲، ثریا کریمینژاد^۳، دکتر محمدباقر سهرابی^۳

۱- دانشجوی پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- کارشناس پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- پزشک عمومی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: حاملگی یکی از مهمترین مراحل تولید مثل موجودات زنده میباشد. مراقبت از این دوران اهمیت بسیاری دارد. در طی این دوره ۳۶ تا ۴۰ هفتگی، تکامل جنین صورت گرفته و در صورت بهوجود آمدن هرگونه مشکل در وضعیت مادر یا جنین میتوان خطرات مهمی را ایجاد نماید. یکی از مهمترین این عوارض، عدم تناسب جنین با سیستم تناسلی مادر میباشد که باعث بروز حاملگی و زایمان سخت و عوارض خطرناک بعد از آن که شامل خونریزی، پارگیهای وسیع، اشکالات تکاملی نوزاد و عفونتهای مادری میباشد، میگردد.

مواد و روشها: در این مطالعه کلیه مراجعین جهت زایمان به بیمارستان فاطمیه شاهرود در طی اردیبهشت- تیرماه ۸۶ پس از اخذ رضایتنامه کتبی جهت شرکت در طرح پرسشنامه اختصاصی را که دارای مشخصات دموگرافی و طبی بوده است تکمیل نموده‌اند. سپس افراد شرکتکننده از نظر سنی به دو گروه کمتر از ۲۰ سال و ۲۰-۳۵ سال تقسیم شده و اقدامات آماری در خصوص این دو گروه صورت گرفت. دادهها با استفاده از آزمونهای آماری کمی انحراف معیار و میانگین و آزمونهای کیفی χ^2 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

یافتهها: در این مطالعه ۹۰ خانم باردار طبق شرایط فوق مورد بررسی قرار گرفتند. از این بین ۵۰ نفر (۵۵٪) زنان بالای ۲۰ سال و ۴۰ نفر (۴۵٪) زنان کمتر از ۲۰ سال بودند. حدود ۴۰٪ مادران مدرک تحصیلی دیپلم، ۲۷٪ ابتدایی و ۱۸٪ مدرک راهنمایی داشتند. همچنین ۹۸٪ مادران خانهدار و ۲۰٪ شاغل بودند. میانگین سنی مادران بالای ۲۰ سال $31/6 \pm 0/7$ سال و میانگین سنی مادران زیر ۲۰ سال $18/8 \pm 0/6$ سال بود. در بین زایمانهای انجام شده $33/3\%$ طبیعی و $66/7\%$ بهصورت سزارین بوده است. همچنین طبق اظهارات مادران $75/6\%$ زایمانها به صورت خواسته و $24/4\%$ بهصورت ناخواسته بوده است. متوسط افزایش وزن مادر در بارداری $12/2 \pm 3/8$ کیلوگرم بوده است که در این میزان در زنان بالاتر از ۲۰ سال $2/6$ کیلوگرم بیشتر از زنان کمتر از ۲۰ سال میباشد. میانگین وزن نوزادان متولد شده از مادران کمتر از ۲۰ سال 2850 ± 125 گرم و میانگین آبکار دقیقه اول $8/4 \pm 0/9$ و میانگین وزن نوزادان مادران بالاتر از ۲۰ سال 2890 ± 137 گرم بوده و میانگین آبکار دقیقه اول $8/9 \pm 0/8$ بهدست آمده است. همچنین $56/7\%$ از نوزادان در بدو تولد دفع مکنونیوم داشته است و $43/3\%$ نداشته‌اند.

نتیجهگیری: طبق مطالعه حاضر و کلیه موارد بهدست آمده تفاوت معناداری در عوارض مادری زنان بالاتر و کمتر از ۲۰ سال دیده نشد ولی در خصوص عوارض نوزادی میزان آبکار دقیقه اول و وزن نوزاد بهطور قابل توجهی نسبت به نوزادان مادران کمتر از ۲۰ سال پایینتر بود و بر عکس دفع مکنونیوم در نوزادان این مادران بیشتر میباشد.

واژگان کلیدی: عوارض حاملگی، عوارض جنینی، زایمان

بررسی علل بستری و مرگومیر در بخش مراقبتهای ویژه ICU بیمارستان

علوی اردبیل در طی سالهای ۸۵-۱۳۸۴

راضیه حبیبی^۱، مریم قدیانی^۱، هاجر جلالی^۱

۱- دانشجوی پرستاری

چکیده

مقدمه: بخش مراقبت ویژه شامل بیمارانی است که دچار نارسایی در یک یا چند ارگان حیاتی مانند سیستم قلبی، تنفسی و مغزی شده‌اند. با توجه به اهمیت این مسئله، در این مطالعه سعی شده است، عواملی را که باعث تغییر میزان مرگ و میر در بخش مراقبتهای ویژه میشود را مشخص کند تا از نتایج آن در جهت سازماندهی و وضعیت بهداشتی در مانی استفاده کرد و از میزان مورتالیتیه کم نمود هدف از این مطالعه تعیین علل بستری و عوامل فوت شده بر آن در بخش Icu بیمارستان علوی اردبیل است.

مواد و روشها: این مطالعه یک مطالعه توصیفی گذشته‌نگراست. پرونده کلیه بیماران فوت شده در Icu بیمارستان علوی طی سالهای ۸۵-۸۴ از بایگانی خارج و خصوصیات فردی و میزان مورتالیتیه و علل مؤثر بر آن، مورد بررسی قرار گرفت. داده‌های به‌دست آمده با استفاده از آمار توصیفی شامل فراوانی، میانگین و نرمافزاری spss تجزیه و تحلیل گردید.

یافتهها: نتایج مطالعه نشان داد که از ۱۰۰ پرونده بیماران مورد بررسی، ۵۹٪ در سال ۸۴ و ۴۱٪ در سال ۸۵ فوت کرده‌اند که ۳۳٪ از بیماران از بخش اورژانس، ۶۳٪ از سایر بخشها و ۴٪ از بیمارستانهای دیگر ارجاع داده شده بودند که از میان آنها ۶۱٪ مرد و ۳۹٪ زن بودند و میانگین سنی بیماران ۵۸/۲۸ سال بود و شایعترین علت فوت این بیماران با ۴۹٪ موارد CVA میباشد.

نتیجهگیری: نتایج این مطالعه نشان داد اصلترین فاکتور در افزایش مرگومیر بیماران در بخش Icu سکنه مغزی است که میزان ۴۹٪ را به خود اختصاص داده‌است و افزایش طول مدت بستری با میانگین ۲۰/۱ روز با مرگ بیماران در ارتباط است. بنابراین لزوم بازنگری در بخشهای Icu ارایه مراقبتهای مناسبتری در این بخش را ایجاب میکند.

واژگان کلیدی: بخش مراقبت های ویژه، پیش آگهی، مورتالیتیه

بررسی میزان آگاهی دانش‌آموزان پسر مقطع راهنمایی روستای رویان در

مورد خطرات سیگار

محمود رنجبران^۱، فریده صادقیان^۲، زهرا کمیاب^۳

۱- دانشجوی بهداشت عمومی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- عضو هیأت علمی بهداشت حرفه‌ای، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- کارشناس آموزش، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

چکیده

مقدمه: مصرف سیگار بهمیزان فقط یک تا دو نخ در روز خطر سرطان دهان و مری را دو برابر و خطر سرطان حنجره را شش برابر می‌کند. مطالعات نشان می‌دهد ۸۰٪ از معنادین سیگار قبل از سن ۱۸ سالگی شروع کرده‌اند اگر این روند زود هنگام استعمال سیگار ادامه یابد چند میلیون کودکان زیر ۱۸ سال که امروز زندگی میکنند بهطور زود هنگام میمیرند زیرا آنها در بزرگسالی معتاد به سیگار خواهند شد. هدف از این مطالعه بررسی میزان آگاهی دانش - آموزان پسر مقطع راهنمایی در خطرات سیگار است تا با اطلاعات حاصله بتوان به برنامه‌ریزی جهت اقدامات پیش - گیرانه پردازیم.

مواد و روشها: نوع مطالعه توصیفی بوده جامعه مورد مطالعه ۸۷ نفر دانش‌آموزان پسر ۱۴-۱۱ ساله تنها مدرسه مقطع راهنمایی پسرانه روستای رویان شاهرود میباشد. روش جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه بهصورت خود گزارشدهی شامل سؤالاتی در مورد وضعیت استعمال سیگار فرد و خانواده، خطرات سیگار و مواد زیان‌آور موجود در آن و... بود که در آذر ماه ۸۶ انجام گرفت و اطلاعات با نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل گردید...

نتایج: نتایج حاصله نشان داد ۹ نفر از ۷۸ نفر (۱۱/۵٪) روزانه از یک تا ۵ نخ و بهطور متوسط ۲/۴ نخ سیگار می - کشیدند. اگر چه ۱۰۰٪ آنان سیگار را برای سلامتی مضر میدانستند ولی آگاهی متوسطی در مورد خطرات سیگار داشتند در مورد بیماریهای مرتبط با سیگار ۵۳/۸٪ فقط سرطان ریه را انتخاب کردند و در مورد نیکوتین بهعنوان اصلترین ماده اعتیادآور موجود در سیگار ۲۱/۸٪ آگاهی داشتند و خطرات سیگار در دوران بارداری را ۶۷/۲٪ درست انتخاب نمودند.

نتیجهگیری: با توجه به بالا بودن مصرف سیگار در این سنین (۱۱/۵٪) و بهخصوص در روستا گسترش بر نامه‌های آموزشی جهت دانش‌آموزان این مقطع و والدین آنان و بهخصوص والدین سیگاری و تقویت بر نامه‌های مشاوره در این سنین که از حساسیت زیادی برخوردار است توصیه میگردد.

واژگان کلیدی: سیگار، روستای رویان، آگاهی

تعیین فراوانی باکتریهای کلونیزه شده در کاتترهای وریدی و ادراری بیماران**در بیمارستانهای آموزشی شهر همدان ۶- ۱۳۸۵**نگین مولازاده^۱، پریچهر عرفانی^۱، دکتر رسول یوسفی مشعوف^۱

۱- دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان

چکیده

مقدمه: عفونتهای ادراری از شایعترین عفونتهای بیمارستانی هستند و حدود ۶۸-۶۶٪ این عفونتها به دنبال کاتتریزاسیون مجاری ادراری ایجاد میشوند. از آنجایی که تا کنون مطالعاتی بهممنظور تعیین فراوانی باکتریهای کلونیزه شده در کاتترهای وریدی و ادراری استفاده شده در بیماران در شهر همدان صورت نگرفته بود بر آن شدیم در بیمارستانهای آموزشی این شهر مطالعه حاضر را انجام دهیم.

مواد و روشها: در یک مطالعه توصیفی- مقطعی تعداد ۱۶۸ بیمار بستری در بیمارستانهای آموزشی شهر همدان که برای آنها کاتترهای وریدی و ادراری کار گذاشته شده بود مورد بررسی قرار گرفتند. نمونهها به مدت ۲۴-۱۲ ساعت در دمای ۳۷ درجه سانتی گراد داخل اینکوباتور قرار گرفتند، سپس در محیط کشت E.M.B شکلات آگار کشت داده شدند. در پایان آزمایش آنتی بیوگرام به روش انتشار در آگار (کربی-بائر) انجام شد. نتایج توسط نرمافزار آماری SPSS ویرایش دهم مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافتهها: ۳۲/۷٪ دارای کاتتر ادراری و ۶۷/۷۳٪ دارای کاتتر وریدی بودند. بیشترین موارد مثبت از بخش اورولوژی بهدست آمد. ۷۲٪ دارای کشت منفی و ۲۸٪ دارای کشت مثبت بودند. تعداد موارد مثبت بهطور معنیداری در گروهی که کاتتر بیشتر از ۴۸ ساعت برای آنها استفاده شده بود بالاتر بود (P=۰.۰۰). بین افزایش سن و مثبت شدن کشتها نیز ارتباط معنی دار بود (P=۰.۰۰). بین جنس و مثبت شدن موارد کشتها ارتباط معنیدار نبود (P> ۰.۰۵). در میان موارد مثبت استاف اپیدرمیس با ۴۰/۴٪، آسیتو باکتر با ۱۰/۶٪ و اشرشیاکلی با ۸/۵٪ شایعترین ارگانیسهای جدا شده بودند. سودمونا، دیفتروئید و استاف اورئوس هر کدام با ۶/۴٪ و کلبسیلا، آنتروباکتر و میکروکوکوس هر یک با ۴/۴٪ در رتبههای بعدی قرار داشتند. ۳۲/۷٪ دارای کاتتر ادراری و ۶۷/۷۳٪ دارای کاتتر وریدی بودند. بیشترین موارد مثبت از بخش اورولوژی بهدست آمد. ۷۲٪ دارای کشت منفی و ۲۸٪ دارای کشت مثبت بودند. در میان موارد مثبت استاف اپیدرمیس با ۴۰/۴٪، آسیتو باکتر با ۱۰/۶٪ و اشرشیاکلی با ۸/۵٪ شایعترین ارگانیسهای جدا شده بودند. سودمونا، دیفتروئید و استاف اورئوس هر کدام با ۶/۴٪ و کلبسیلا، آنتروباکتر و میکروکوکوس هر یک با ۴/۴٪ در رتبههای بعدی قرار داشتند. بیشترین میزان مقاومت استاف اپیدرمیس به اریترومایسین (۹۴/۷٪) بهدست آمد. بیشترین میزان حساسیت اشرشیاکلی نسبت به جنتامایسین و سودمونا نسبت به سیپروفلوکساسین بهدست آمد.

نتیجهگیری: مطالعه حاضر لزوم توجه به عفونتهای ناشی از کاتتر را بهویژه در سنین بالا و همینطور در مواردی که نیاز به استفاده از کاتتر برای طولانی مدت میباشد را نشان داد. همین طور با توجه به افزایش قابل توجه و نگران کننده بعضی مقاومتهای آنتیبیوتیکی لزوم انجام مطالعات جامع در این زمینه و همینطور اطلاع رسانی در زمینه تجویز صحیح آنتیبیوتیکها به پزشکان پیشنهاد میگردد.

واژگان کلیدی: عفونت، کاتترهای وریدی و ادراری

تأثیر دخانیات بر ضریب هوشی و پیشرفت تحصیلی کودکان مدارس ابتدایی شهر**بندرعباسی در سال ۱۳۸۵: مطالعه مورد- شاهدی**کرامت الله جهانشاهی^۱، حمیدرضا محبوبی^۱، زهرا جهانگیری^۱

۱- دانشجوی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

چکیده

مقدمه: تقریباً همگان بر مضرات مصرف دخانیات از جمله سیگار و قلیان واقف میباشند. با این وجود میزان مصرف این مواد هم در جوامع پیشرفته و هم در جوامع در حال رشد رو به افزایش است. بهنظر میرسد دود دخانیات روی بهره هوشی کودکان در معرض، نیز تأثیر داشته باشد لذا بر آن شدیم که مقایسه‌های بین کودکان در معرض دود سیگار و سایر کودکان از نظر ضریب هوشی و پیشرفت تحصیلی انجام دهیم.

مواد و روشها: در این مطالعه آینده‌نگر ۶۶۵ کودک مدارس ابتدایی شهر بندرعباس در سال ۱۳۸۵ در دو گروه مساوی از خانواده‌های سیگاری و غیر سیگاری (نمونه و شاهد)، پس از هم‌تاسازی با توجه به سن، جنس و شغل والدین، از نظر بهره هوشی توسط آزمون ریون و از نظر پیشرفت تحصیلی با مراجعه به معدل کتبی نمرات آنان مورد بررسی قرار گرفتند. نتایج به‌وسیله نرم‌افزار spss و آزمونهای آماری کای اسکوئر و T-test تجزیه و تحلیل شد.

یافتهها: در این بررسی مشخص شد که از نظر پیشرفت تحصیلی میانگین معدل دانش‌آموزان در خانواده‌های غیرسیگاری ۰/۶۵ از خانواده های سیگاری بیشتر بود، همچنین معدل خوب (بالای ۱۷) در خانواده‌های غیر سیگاری ۱۵ درصد بیشتر از خانواده‌های سیگاری بود که این یافته‌ها از نظر آماری معنی‌دار می باشد.

نتیجه‌گیری: نتایج این پژوهش نشان داد که passive smoking تأثیر منفی قابل ملاحظه‌ای بر پیشرفت تحصیلی و بهره هوشی دارد. لذا آموزش والدین با استفاده از وسایل ارتباط جمعی در مورد خطرات passive smoking در خانه و نیز تحقیقات وسیعتر در این زمینه لازم به‌نظر میرسد.

واژگان کلیدی: دخانیات، ضریب هوشی، پیشرفت تحصیلی، کودکان

فاکتورهای مؤثر در شدت درد زایمان در زنان نخست زای مراجعه کننده

به زایشگاه فاطمیه شاهرود

سودابه محرمی^۱، لیلا حسینی^۱، زینت ساربان^۱، فرشته میری^۲، مریم کشاورز^۳، دکتر غلامرضا بابایی^۴

۱- دانشجوی مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۲- کارشناس مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۳- عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شاهرود

۴- عضو هیأت علمی دانشگاه تربیت مدرس

چکیده

مقدمه: درد زایمان در ردیف شدیدترین دردها با ابعاد جسمی، روانی و فرهنگی مختلف است. لذا شناسایی فاکتورهایی که بر روی شدت درد زایمان مؤثر است باید مورد توجه قرار گیرد.

مواد و روشها: تعداد ۱۴۰ زن باردار نخستزای ترم با حاملگی یک قلو و عضو نمایش سر مراجعه کننده به زایشگاه فاطمیه شاهرود مورد بررسی قرار گرفتند. هیچ مورد از واحدهای مورد پژوهش در اتاق زایمان داروهای مسکن دریافت نکرده و به وسیله روشهای غیر دارویی تسکین درد حمایت نمیشدند. شدت درد در مرحله اول زایمان با استفاده از معیار کلامی عددی و در مرحله دوم زایمان با استفاده از فرم پرسشنامه اصلاح شده درد مک گیل تعیین گردید. پرسشنامه مذکور شامل ۱۱ و ۴ مورد به ترتیب مربوط به اجزای حسی و عاطفی درد، همچنین معیار چشمی درجه بندی شده درد (۱۰-+ نمره) و انتخاب یکی از ۶ معیار شدت درد (بدون درد تا شکنجه آور) میباشد که با پرسش از واحدهای مورد مطالعه در مرحله دوم زایمان تکمیل میگردد.

یافتهها: میانگین سن زنان باردار ۲۱/۸ سال بود. ۳۷/۹ درصد (۵۳ نفر) از زنان باردار ساکن شهر و ۴۷/۱ درصد تحصیلات ابتدایی و یا راهنمایی داشتند. متوسط شدت درد در مرحله اول زایمان ۶/۴۸ (از مجموع ۱۰ نمره) و در مرحله دوم زایمان با استفاده از فرم پرسشنامه مک گیل ۳۵/۹ (از مجموع ۶۰ نمره) بهدست آمد. بین نمره درد در مرحله اول و دوم زایمان با سن، طول مرحله اول و دوم زایمان، مدت زمان پارگی کیسه آب در لیبر، وزن نوزاد، همچنین بین شدت درد با میزان تحویلات و محل زندگی (شهر و یا روستا) ارتباط معنیداری وجود نداشت. هم بستگی منفی بین شدت درد و میزان باز بودن دهانه رحم در زمان پذیرش بهدست آمد. ۳۰ درصد از زنان باردار در طی مرحله اول و یا دوم زایمان متقاضی انجام سزارین بودند و ۴۲٪ درد زایمان را در مرحله دوم زایمان شکنجه آور بیان نمودند.

نتیجهگیری: ارتباط معنیداری بین وضعیت خلفی سر جنین با نمره درد در مرحله اول و دوم زایمان، همچنین حداکثر قطرات دریافت سرم سترو و نمره درد در مرحله اول زایمان بهدست آمد، از طرفی اکثریت واحدهای پژوهش از درد شدید در مرحله اول و دوم زایمان رنج میبردند، لذا با توجه به اثرات منفی درد شدید زایمان از جمله افزایش تمایل زنان به انجام سزارین، استفاده از روشهای دارویی و غیر دارویی جهت تسکین دردهای زایمانی توصیه می شود. همچنین استفاده از فرم کوتاه شده پرسشنامه مک گیل به عنوان یک روش استاندارد جهت بررسی شدت درد زایمان پیشنهاد میگردد.

واژگان کلیدی: شدت درد زایمان، زنان نخست زای، عوامل مؤثر

مقایسه فعالیت آنزیم آلکالین فسفاتاز در فراکشنهای استخراجی محلولهای

آلی گیاهان پیاز و نی شکر

ساره آبرومند^۱، دکتر محمد آبرومند^۲

۱- دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز (Ph.D. بیوشیمی)

۲- بخش بیوشیمی، دانشکده پزشکی جندی شاپور اهواز

چکیده

مقدمه: آنزیم آلکالین فسفاتاز EC: ۳.۱.۳.۱ با فعالیت زیاد در گیاهان و حیوانات یافت میشود. این آنزیم در PH قلیایی (PH=۱۰.۵) دارای حداکثر فعالیت است، به همین جهت به آن آلکالین فسفاتاز می گویند. این آنزیم منواسترهای فسفات به یک گروه فسفات و یک ترکیب آلی الکل دار را هیدرولیز میکند. در زمینه تحقیقات بخصوص در ELIZA آلکالین فسفاتاز خالص شده، بسیار ضروری است و همچنین آلکالین فسفاتاز خالص شده به عنوان استاندارد مورد استفاده قرار میگیرد.

مواد و روشها: روش خالص سازی جزئی بدین صورت است که عصاره الکلی با بوتانول و عصاره استنی گیاهان پیاز و نی شکر را تهیه نموده و سپس پودر خشک شده با استن را در سالین ۸/۵ در ۱۰۰۰ حل نموده و سپس آنزیم مورد نظر را در این عصاره مورد بررسی قرار میدهیم.

یافتهها: مقدار واحد آنزیم آلکالین فسفاتاز برای گیاه پیاز در مرحله رسوب با بوتانول ۰/۹۴۱ units و با استن ۰/۳۱۸units به دست آمد. فعالیت مخصوص آلکالین فسفاتاز برای گیاه پیاز در مرحله رسوب با بوتانول ۰/۱۰۲ واحد آنزیمی بر میلی گرم پروتئین و با استن ۰/۱۱۹ واحد آنزیمی بر میلی گرم پروتئین به دست آمد. مقدار واحد آنزیم آلکالین فسفاتاز برای گیاه نی شکر در مرحله رسوب با بوتانول ۲/۶۳۶ units و با استن ۱۰/۱۵ units به دست آمد. فعالیت مخصوص آلکالین فسفاتاز برای گیاه نی شکر در مرحله رسوب با بوتانول ۱/۰۶۲ واحد آنزیمی بر میلی گرم پروتئین و با استن ۳۳/۸۳ واحد آنزیمی بر میلی گرم پروتئین به دست آمد.

نتیجهگیری: در این تحقیق آنزیم آلکالین فسفاتاز در رسوب با استن نی شکر در حد قابل ملاحظه ای بوده (۱۰/۵ واحد آنزیمی بر میلی لیتر) محلول بوده و میتوان این آنزیم را از نی شکر خالص نمود.

واژگان کلیدی: آنزیم آلکالین فسفاتاز، استن، بوتانول، فراکشن

مطالعه فراوانی اختلالات سلامت ابراز شده در دانشجویان دانشگاههای علوم پزشکی و ولی عصر (عج) رفسنجان استفاده کننده از تلفن همراه با سیستم GSM

ابراهیم نوری^۱، دکتر ابودر مجیبین^۲، دکتر سید محمدجواد مرتضوی^۳، احمد رضا صیادی^۴

۱- دانشجوی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۲- پزشک عمومی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۳- دانشیار فیزیک پزشکی- عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

۴- مربی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

چکیده

مقدمه: همزمان با پیشرفت تکنولوژی و افزایش منابع تولید مخابراتی الکترومغناطیس در سالها اخیر، نگرانی‌هایی در مورد احتمال اثرات زیان بار این مخابرات بر سلامت انسان بوجود آمده است. با توجه به اینکه هنوز مطالعات کافی در این زمینه صورت نگرفته است و در مطالعات معدود انجام شده نتایج متفاوتی گزارش شده است، اثرات زیستی مخابراتی الکترومغناطیس هنوز بهطور کامل شناخته نشده است. این مطالعه با هدف بررسی شیوع علائم subjective در گروهی از استفاده‌کنندگان از تلفن همراه صرفنظر از یافتن ارتباط سببی بین قرار گرفتن در معرض مخابراتی الکترومغناطیس و علائم ابراز شده طراحی شده است.

مواد و روشها: این مطالعه با روش نمونه‌گیری تصادفی بر روی ۱۶ دانشجوی استفاده‌کننده از تلفن همراه انجام شده است. اطلاعات مورد نیاز بهوسیله پرسشنامه‌ای که حاوی پرسشهایی در مورد وجود علائم subjective به همراه متغیرهای مدت زمان مکالمه افراد با تلفن همراه، سن، جنس، دانشگاه محل تحصیل، استفاده از CRT و تلفن Cordless بود، جمع‌آوری شده و وارد نرم افزار آمار SPSS شد و برای تجزیه و تحلیل دادهها از آزمون آماری فیشر و مربع کای و آزمون t استفاده شد.

یافتهها: در این بررسی شایع ترین یافته گزارش شده عصبی شدن بود و سرگیجه کمترین شیوع را داشت. بین مدت مکالمه با هیچ کدام از علائم ارتباط معنی داری مشاهده نشد. سرگیجه و تپش قلب در گروه ۲۲-۲۰ سال شایعتر بود. سردرد، سرگیجه، درد عضلات، خستگی زودرس، اختلال تمرکز، اختلال توجه، عصبی شدن و درد پشت در خانمها شایعتر از آقایان بود. سردرد، درد عضلات، اختلال تمرکز و عصبی شدن در دانشجویان دانشگاه ولیعصر (عج) شایعتر از دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بود. شیوع سردرد و درد عضلات در استفاده‌کنندگان از CRT بیشتر بود. شیوع سردرد در استفاده‌کنندگان از تلفن Cordless بیشتر بود.

نتیجه‌گیری: علیرغم عدم اتفاق نظر در مورد عوارض ناشی از پرتوگیری از امواج میکرووی تابشی از تلفن همراه، با توجه به فراوانی قابل توجه بعضی از علائم subjective در افراد قرار گرفته در معرض این امواج، لازم است که تا حصول نتایج قطعی در زمینه عوارض زیستی RF اقدامات اجتنابی جهت کاهش این پرتوگیری‌ها صورت گیرد.

واژگان کلیدی: تلفن همراه، میکرووی، ازدیاد حساسیت الکتریکی، علائم ابراز شده

مقایسه فشار خون متوسط شریانی در مردان سیگاری و غیر سیگاری مراجعه -**کننده به بیمارستان شهید محمدی بندرعباس در سال ۱۳۸۶**کرامت الله جهانشاهی^۱، حمیدرضا محبوبی^۱

۱- دانشجوی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

چکیده

مقدمه: فشار خون متوسط شریانی معیار خوبی برای خونرسانی بافتی میباشد. نیکوتین موجود در سیگار موجب تنگ شدن عروق خونی کوچک میشود که خود باعث افزایش فشار خون شریانی میگردد. از طرفی در برخی مقالات ذکر شده که افراد سیگاری دارای فشار خون پایبندتری نسبت به افراد غیر سیگاری هستند، لذا این تحقیق به منظور مقایسه فشار خون متوسط شریانی در مردان سیگاری و غیر سیگاری انجام شده است.

مواد و روشها: جامعه مورد پژوهش شامل ۳۰۰ نفر از مردان سیگاری و غیر سیگاری با میانگین سنی ۳۵ سال می-باشد. برای تعیین اینکه فقط اثر سیگار را بر فشار خون افراد سیگاری معین کنیم نه سایر عوامل مؤثر مانند استرس، سابقه بالا بودن فشار خون، رژیم غذایی، بیماری های قلبی عروقی، اختلالات متابولیکی، اختلالات کلیوی، ابتدا یک پرسشنامه تهیه شده و سپس در شرایط بدون استرس و در حالت نشسته فشار خون افراد کنترل و ثبت گردیده و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از نرمافزار SPSS استفاده شده است.

یافتهها: میانگین فشار خون سیستول، دیاستول و متوسط فشار خون شریانی ۱۵۰ مرد سیگاری به ترتیب ۱۴۵، ۹۴، ۱۲۱ میلی متر جیوه بود و نسبت به مردان غیر سیگاری که به ترتیب مقادیر ۱۱۸، ۸۰، ۹۲ میلی متر جیوه میباشد که این اختلاف معنیدار میباشد ($p < 0.05$). ۹۲ نفر (۶۳/۳٪) مردان سیگاری فشار خون بیشتر از ۱۴۰ میلیمتر جیوه داشتند و همچنین ۷۸ نفر (۵۲٪) آنها فشار خون دیاستول بالای ۹۰ میلی متر جیوه داشتند و با در نظر گرفتن $P < 0.01$ بین تعداد مصرف سیگار و میزان بالا بودن فشار خون این مردان رابطه معنیداری وجود دارد.

نتیجهگیری: با توجه بهتایج بهدست آمده، بر خلاف برخی مطالعات مشخص گردید که فشار خون متوسط شریانی مردان سیگاری به نسبت بالاتر از مردان غیر سیگاری میباشد و بین تعداد مصرف سیگار و میزان بالا بودن فشار خون شریانی رابطه معنیداری وجود دارد که انجام مطالعات بیشتری را در این رابطه پیشنهاد مینماییم.

واژگان کلیدی: سیگار، مقایسه کردن، فشار خون متوسط شریانی

میزان آلودگی زنان به عفونتهای قارچی و انگلی در بررسی ترشحات واژن

سودابه پیوندی^۱، دکتر بهاره احدی^۲

۱- عضو هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان

۲- پزشک خانواده و عضو باشگاه پژوهشگران جوان

چکیده

مقدمه: عفونتهای قارچی و انگلیناشی از تریکوموناس واژینالیس و کاندیدا البیکانس ۴۰ درصد از علل مراجعات سرپایی به درمانگاههای زنان و مامایی را به خود اختصاص داده و مسئول حدود ۲۵ درصد از عفونتهای زنان در سنین باروری میباشد. بالاترین میزان شیوع انگل تریکوموناس واژینالیس در سنین ۳۵-۱۶ سالگی است که فرد بیش-ترین فعالیت جنسی را در این سن دارد. و تک یاخته شایع در مناطقی است که از سطح بهداشت پایینی برخوردار هستند هدف پژوهش حاضر تعیین شیوع عفونتهای کاندیدیازیس و تریکومونیاژیس در زنان مراجعهکننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر سمنان بوده است.

مواد و روشها: نمونه پژوهش را ۴۲۰ نفر زن مراجعهکننده تشکیل داده که ابتدا اطلاعات دموگرافیک، علاج بالینی ویافتهای مثبت در معاینه آنها در برکه پرسشنامه از قبل تهیه شده درج گردید و نمونه ترشحات واژینال آنها با سه روش دید مستقیم (گسترش مرطوب)، رنگ آمیزی گیمسا و پاپ اسمیر تهیه و مورد آزمایش قرار گرفت.

یافتهها: یافتههای آزمایشگاهی نشان داد که میزان شیوع عفونتهای کاندیدیازیس ۱۱ درصد بود. همچنین ۱۸ درصد بیماران کاندیدیایی، سرویسیت شدید، ۵۰ درصد سرویسیت متوسط و ۳۲ درصد سرویسیت خفیف داشتند. از طرفی شیوع تریکومونیاژیس با استفاده از روش مستقیم ۳/۲ درصد، با رنگ آمیزی گیمسا ۲/۴ درصد و با پاپ اسمیر ۲ درصد بود. ۶۰ درصد حداقل از یک علامت بالینی تریکومونیاژیس شکایت داشتند. بین تریکومونیاژیس و میزان تحصیلات، رعایت بهداشت فردی و شغل همسر رابطه معنیداری وجود داشت ($P < 0.02$) ولی بین تریکومونیاژیس با سن فرد، سن زمان ازدواج، تعداد زایمان، نوع زایمان، سقط و روش پیشگیری رابطه معنی دار وجود نداشت ($P > 0.05$).

نتیجهگیری: با توجه بهتایج به دست آمده از این مطالعه حساسیت آزمایشهای مختلف در جهت تشخیص تریکومونیاژیس متفاوت است که بر این اساس، انجام آزمایشهای دید مستقیم و کشت بطور توأم پیشنهاد میشود و به منظور پیشگیری از آلودگی به بیماری کاندیدیازیس و تریکومونیاژیس و سایر بیماریهای منتقله جنسی نیاز به آموزش بیشتر زنان میباشد

واژگان کلیدی: عفونت انگلی، عفونت قارچی، ترشحات واژن

نگاهی به باورها و عقاید و رفتار گروهی از مردم شهر گرگان در باره تعیین

جنسیت نوزاد

ندا رنجبریور^۱، دکتر لیلا جویباری^۲، دکتر اکرم ثناگو^۲

۱- دانشجوی ترم ۷ مامایی، دانشگاه علوم پزشکی گرگان

۲- عضو هیأت علمی دانشکده پرستاری- مامایی گرگان

چکیده

مقدمه: سنتهای اجتماعی، رسوم دقیق، معتبر و عمومی در یک جامعه هستند که از دیر باز در ترویج بهداشت و ارتقای سلامت، شناسایی فرهنگ اجتماعی مردم و به تبع آن خرده فرهنگها نقش داشته‌اند. وجود باورها و عقاید در مورد تعیین جنسیت یکی از این سنتهای فرهنگی اجتماعی است. بسیاری از این باورها، عجیب و جالب می‌باشند. لذا بررسی باورها و عقاید مردم در این زمینه از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. هدف از این مطالعه بررسی باورها و عقاید و رفتار گروهی از مردم شهر گرگان درباره تعیین جنسیت فرزند است.

مواد و روشها: در این مطالعه با ۵۰ نفر از زنان مراجعه‌کننده به مراکز بهداشتی گرگان و همچنین عطاریهای با سابقه شهر مصاحبه‌های باز اتنوگرافیک به عمل آمد. سؤالات در مورد باور و عقاید و رفتار آنها در مورد تعیین جنسیت و دلیل و چرایی شکلگیری این باورها بوده است.

یافتهها: بررسی داده‌ها نشان داد شرکتکنندگان برای شناسایی جنسیت جنین طی بارداری از شیوه‌های مختلفی از قبیل «شناسایی از روی ظاهر مادر، تمایل مادر به تغذیه خاص و تغییر در میل جنسی مادر» استفاده میکنند. همچنین برای تعیین جنسیت دلخواه از مصرف مواد غذایی خاص، داروهای گیاهی و ادعیه استفاده میشود است. شرکت کنندگان در مطالعه معتقد بودند داشتن فرزند پسر با احساس غرور، کسب درآمد، آسیب‌های اجتماعی کمتر و ابقای نسل همراه است. در اصل مقاله مثالهای عینی از باورها و رفتارهای مورد بررسی در بین زنان و عطاران آورده شده است.

نتیجهگیری: بسیاری از باورها و رفتارهای سنتی بهداشتی مردم کوچه و بازار میتواند بیضرر و یا مفید باشد. با توجه به این که سابقه این باورها و سنتها به زمانهای بسیار کهن بر میگردد ضروری است پیش از نابود شدن این گنجینه فرهنگی ارزشمند با بررسی علمی و دقیق این مجموعه گردآوری شود.

واژگان کلیدی: تعیین جنسیت، باورها، عقاید، رفتار، مردم، گرگان

کارگاه

کارگاه تفکر خلاق

ارایه دهندگان: دکتر سید عباس موسوی، دکتر سید شاهرخ آقایان

مباحث: کلیاتی در رابطه با خلاقیت، ویژگیهای افراد خلاق، راههای شکوفایی،

خلاقیت، آموزش و خلاقیت، پژوهشگری و خلاقیت

شیوه اجرا: سخنرانی، کار گروهی، ایفای نقش، پرسش و پاسخ

تاریخ برگزاری: ۲۲ آذر ۸۶

کارگاه آسیبهای روانی محیط کار (ویژه پرستاران)

ارایه دهندگان: دکتر محمد باقر سهرابی، فاطمه عرب اسدی، دکتر سید شاهرخ

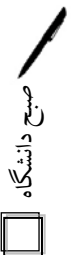
آقایان

مباحث: تعریف استرس، نشانههای استرس، روشهای مقابله با استرس، مهارت حل

مسئله، مهارت برقراری ارتباط مؤثر

شیوه اجرا: سخنرانی، کار گروهی، پرسش و پاسخ

تاریخ برگزاری: ۲۲ آذر ۸۶

کارگاه مدیریت بحران

ارایه دهندگان: دکتر سید عباس موسوی، دکتر رودباری، مهندس سعید ناظمی،

مهندس مهری دلوریانزاده

مباحث: عملیات بهداشت محیط در شرایط اضطرار، درس‌هایی از زلزله بم، حوادث

هستهای، سازمانهای مسئول

شیوه اجرا: سخنرانی، کار گروهی، نمایش فیلم، پرسش و پاسخ

تاریخ برگزاری: ۲۳ آذر ۸۶

کارگاه استفاده از روشهای تشخیص ژنتیکی در پژوهش

ارایه دهندگان: مهدی میرزایی

مباحث: معرفی انواع روشهای تشخیص ژنتیکی، آشنایی با PCR

شیوه اجرا: سخنرانی، پرسش و پاسخ

تاریخ برگزاری: ۲۳ آذر ۸۶

